

2003
cap. 10

Adrian COSTACHE
Șt. M. ILINCA
Florin IONIȚĂ

Limba și literatură română

pentru examenul de capacitate

Art

Capacitate 2003

Adrian COSTACHE
Șt. M. ILINCA
Florin IONIȚĂ

LIMBA și LITERATURA ROMÂNĂ

pentru examenul de capacitate

- ediție revizuită și adăugită -

- ☐ Programa de examen «Capacitate 2003»
- ☐ Teste având structura asemănătoare celor publicate de Serviciul Național de Evaluare și Examinare
- ☐ Bareme de corectare și răspunsuri detaliate

**Prezenta lucrare este avizată de către
Ministerul Educației și Cercetării cu avizul
27430/ 25.04.2002**

Referent: Mihail STAN.

Copyright © 2003 **Grupul Editorial Art**

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin editurii.

**Reproducerea integrală sau parțială a conținutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.**

Tehnoredactare: Lucia OPRÎTOIU

Coperta: Maria PAȘOL

Pentru **comenzi** vă puteți adresa:

Departamentului Difuzare al **Grupului Editorial Art**

C.P. 37, O.P. 5, sector 5, București

- pentru București:

tel. 223.17.37

- pentru restul țării:

tel. 021.260.29.08

0723.521.797

0744.300.870

e-mail: Grupul_Editorial_Art@latinmail.com

Se acordă importante **reduceri**.

CUVÂNT ÎNAINTE

Cartea își propune să ofere celor interesați modele de subiecte pentru proba de limba și literatura română a **examenului de capacitate 2003**. Ea se compune dintr-un număr de 48 de teste (însoțite de bareme de notare și de sugestii de rezolvare) și acoperă în întregime cerințele programei elaborate de către Serviciul Național de Examinare și Evaluare.

Testele au fost proiectate pornindu-se de la prevederile Curriculumului pentru gimnaziu și vizează verificarea abilităților și a deprinderilor dobândite de elevi în partea a doua a ciclul de dezvoltare (clasele a V-a și a VI-a), precum și în ciclul de observare și de orientare (clasele a VII-a și a VIII-a), fiind în concordanță cu Programă pentru examenul de capacitate 2003, aprobată prin Ordinul Nr. 4327/30.08.2002 al M.E.C.

Fiecare test este alcătuit din **trei secvențe**: I – înțelegerea unui text la prima vedere și aplicații de limbă română pe acest text, II - exerciții aplicative legate de scrierea funcțională, III - compunere. Această structură este în concordanță cu modelele elaborate de către Serviciul Național de Examinare și Evaluare, atât din punct de vedere al conținutului, cât și al nivelului de dificultate, fiind totodată conformă cu obiectivele generale ale studiului limbii și literaturii române în gimnaziu, dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris și dezvoltarea capacității de exprimare scrisă. Testele au fost concepute astfel încât să poată fi rezolvate în intervalul celor două ore prevăzut de regulamentul examenului de capacitate.

Două sunt noutățile majore ale acestui examen: folosirea ca suport, pentru formularea itemilor secvenței întâi, a unui text la prima vedere, și, pentru secvența a doua, exercițiul aplicativ legat de scrierea funcțională, care va presupune redactarea unei telegrame, a unei cereri, a unei invitații sau a unei scrisori, respectând anumite cerințe enunțate în prealabil.

În secvența a treia se va apela și la opere literare studiate în clasă, în funcție de manualul ales. *Este însă vorba strict de acele opere literare existente în manual studiat și nu de o „crestomație” obținută prin cumularea tuturor manualelor.*

Aceasta înseamnă că fiecare candidat va putea opta pentru un anumit text, învățat efectiv la clasă, pe care va face aplicațiile cerute. Nu există, așadar, o listă obligatorie de conținuturi, selecția făcându-se în funcție de manualul pentru care s-a optat la orele de curs și, evident, de programa examenului.

În ceea ce privește exercițiile de construcție a comunicării, ele urmăresc verificarea abilităților de operare cu noțiuni de vocabular, de fonetică și de morfosintaxă, în proporții care să respecte ponderea din Curriculumul Național. Sugestiile de rezolvare au fost completate cu descriptori de performanță, astfel încât punctajul final să măsoare cât mai fidel cunoștințele candidaților.

Ca **noutate**, față de ediția precedentă, am considerat necesar să adăugăm un număr de opt teste care să verifice și **alte obiective ale programei de examen**, pe care am considerat că s-a pus un accent redus în ediția anterioară. Ele vizează cu precădere partea a treia a probei de examen. Este vorba de două tipuri de compuneri: **rezumatul unui text la prima vedere și caracterizarea unui personaj, utilizând numai informațiile oferite de un anumit text-suport** și nu de unul studiat deja la clasă. Evident, pașii obligatorii în alcătuirea unui rezumat rămân aceiași, cum aceleași rămân și etapele unei caracterizări de personaj. Noutatea constă în faptul că elevul va trebui să fie capabil să aplice cunoștințe și deprinderi dobândite anterior, dar pe un text aflat pentru prima oară în fața sa, ceea ce exclude memorarea unor compuneri-standard. Astfel, rezolvarea cerințelor va trebui să urmeze un parcurs care pune pe primul plan gândirea și aplicarea de cunoștințe.

În dorința de a oferi o cât mai mare varietate a exercițiilor, autorii au alcătuit testele în mod independent (Adrian Costache - testele 1, 2, 9-18, Șt. M. Ilinca - testele 3, 4, 19-28, Florin Ioniță - testele 5, 6, 29-38), în funcție de viziunea personală, respectând însă cu strictețe atât programa, cât și gradul mediu de dificultate, prognozat, al examenului.

Autorii

Partea întâi. Enunțuri

Testul 1

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Dacă bate clopotul și vine măria sa, cine știe ce are să se întâmple! Au să se iște puhoie, are să se reverse apa Moldovei, are să pornească iar vreun război! A rămas acasă, în sat, mâța închisă în chiler; găinile umblă slobode și n-are cine le da de mâncare. Cuminte și bine ar fi să înhame gospodarii caii și pe loc să pornească fiecare la locul său; dar mai întâi trebuie să se știe despre ce-i vorba și numai decît fiecare dintre cei care nu l-au văzut trebuie să vadă pe măria sa. Cu toate că numai un om viteaz poate cuteza să ridice ochii spre măria sa, iar cei nevrednici cată să-și plece pletele în țărână, muierile tot or îndrăzni să fure cu coada ochiului doar l-or zări. Să fie oare cumplit la vedere precum se spune? Are anume paloș cu care ceartă pe unii boieri, scurtându-i, după câte se povestesc? Dacă și riga ungurilor, măria sa Matiaș-Crai, a dat înapoi de la Baia, când s-a arătat asupra-i, călare pe cal alb, măria sa Ștefan-Vodă – ce poate face un creștin de rând? Acel crai a și căzut la pat din acel cutremur, zăcând trei luni. I s-au risipit și oștile, a prăpădit puștile cele mari. A ieșit la toți craii spaimă despre acest Ștefan-Vodă; cum că a bătut și cetatea Hotinului și a Chilie; și este o poveste cum că părintele său Bogdan-Vodă l-a blagoslovit în taină la o biserică din muntele Atonului, ca să se ridice în zilele lui cu puteri mari de oști și să bată război cu spurcații ismailiteni.

Se vorbește prin sate despre măria sa că-i om nu prea mare de stat, însă groaznic când își încruntă sprânceana. Iar când vine la o sfântă mănăstire, n-are de ce se uita groaznic. Când vine la o sfântă mănăstire (dacă vine într-adevăr și nu scornesc acești monahi vorbe deșarte), când vine la o sfântă mănăstire, măria sa trebuie să se uite blajin în jurul său. Vede ici un prunc; vede colo o fată; vede dincolo o nevastă. Al cui e pruncul acesta? A cui e nevasta asta?

Ca un stăpân al țării ce se află, măria sa trebuie să cunoască al cui este pruncul și a cui este nevasta. Indată vin boierii lângă măria sa și-i spun la ureche. Astfel măria sa vede și cunoaște unele și altele; mai ales că măria sa fiind văduv de atâția ani de

când a murit Doamna sa Evdocița, trebuie să-și desfăteze ochii și să se mai împlânzească din strășnicia în care se ține.

(M.Sadoveanu – *Frații Jderi*, vol.I)

Dictionar:

Au să se iște – se vor naște, ivi etc.

Chiler – încăpere mică la casele țărănești, folosită drept cămară

A cuteza – a îndrăzni

Riga – regele

Puștile cele mari – tunurile

Vorbe deșarte – vorbe mincinoase, inutile

Blajin – cu blândete

Strășnicia – (aici) severitate, asprime

Ismailiteni – turci

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Identifică în text două evenimente care sunt provocate de venirea lui Ștefan - Vodă.

2. (2p.) Extrage din text acel enunț în care se povestește ce s-a întâmplat cu Matiaș Crai la Baia și după aceea.

3. (2p.) Dă o explicație faptului că al doilea paragraf începe cu verbul cu valoare impersonală *se vorbește*.

4. (2p.) Identifică și rescrie, din al doilea paragraf al textului dat, o însușire fizică a lui Ștefan cel Mare.

5. (2p.) În relația cu supușii, Vodă se comportă ca un părinte. Cum este el numit la începutul ultimului paragraf al textului dat?

B. 6. (4p.) Identifică în text două locuțiuni.

7. (4p.) Scrie câte un sinonim pentru expresiile *nu mare de stat* și *să-și desfăteze ochii*.

8. (4p.) Precizează felul părților de vorbire din următorul enunț: *Al cui e pruncul acesta?*

9. (4p.) Extrage din text un pronume personal de politețe.

10. (4p.) Rescrie din text: un verb copulativ, un verb auxiliar.

11. (4p.) Identifică în text două pronume relative și precizează cazul acestora.

12. (4p.) Extrage din text un predicat nominal cu nume predicativ multiplu.

13. (4p.) Identifică în text o propoziție subiectivă și subliniaz-o.

14. (4p.) Precizează felul propozițiilor din următorul fragment: *Dacă bate clopotul și vine măriș sa, cine știe ce are să se întâmple!*

II. (10p.) Te numești Andrei/Andreea și prietena ta împlinește mâine 14 ani. Te decizi să-i trimiți o telegramă de 3 rânduri.

Atenție! – telegrama ta trebuie să respecte:

1. restricția cantitativă;
2. limbajul concis și adecvat informației transmise;
3. respectarea normelor de coerență;
4. respectarea normelor de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini în care să-l caracterizezi pe Stefan-Vodă, așa cum apare el în fragmentul dat din romanul „Frații Jderi” de Mihail Sadoveanu.

Atenție! – în realizarea textului vei avea în vedere următoarele cerințe:

- sublinierea a cel puțin patru trăsături ale personajului de caracterizat și motivarea lor cu ajutorul textului;
- relevarea mijloacelor/ procedelor de caracterizare a personajului;
- ilustrarea acestor procedee prin trimiteri la textul dat;
- sublinierea unor trăsături de expresivitate a limbajului în caracterizarea personajului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 2

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Când a umblat la școala din sat a fost cel mai iubit elev al învățătorului Herdelea, care mereu i-a bătut capul Glanetașului să dea pe Ion la școala cea mare din Armandia, să-l facă domn. Glanetașu s-a și învoit până în cele din urmă, mai ales că toată treaba n-avea să-l coste multe parale. Doar cărțile, pe care le putea lua vechi, și taxa de înscriere, vreo trei zloți. Ba Herdelea a alergat și s-a zbatut până ce l-au iertat și de cei trei zloți, fiindcă băiatul era silitor și cuminte. De gazdă n-avea nevoie. Copilul putea merge la școală în fiecare dimineață, să-și ducă merindele pentru amiază, iar seara să se întoarcă acasă; din Pripas până în Armandia e o plimbare de o jumătate de ceas... După două luni de învățătură însă Ion n-a vrut să se mai ducă la școala cea mare. De ce să-și sfărâme capul cu atâta carte? Cât îi trebuie lui, știe. Și-apoi i-e mai drag să păzească vacile pe câmpul pleșuv, să ție coarnele plugului, să cosească, să fie veșnic însoțit cu pământul. Și Glanetașu, pe cât de greu l-a dat la liceu, tot atât de lesne s-a împăcat să nu mai urmeze; doar de cei câțiva zloți aruncați pe cărți îi părea rău. Mai bine să-i fi băut decât să-i fi băgat în alte bazeconii nefolositoare. Ion nu s-a despărțit de tot nici de ele. Le-a păstrat și-n sărbători le-a citit și răsцитit până li s-au ferfenițit foile. Iar mai târziu cerea învățătorului ba cărți de povești, ba câte o gazetă veche, să se desfete...

(Liviu Rebreanu – Ion)

Dictionar:

Zlot – monedă de argint de două coroane (austriacă) cu circulație în Transilvania în sec. al XIX-lea.

A ferfeniți – (aici) a rupe, a deteriora paginile unei cărți.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Scrie numele personajelor prezente în acest fragment.

2. (2p.) Extrage două construcții în care apare străduința învățătorului în a-l da pe Ion la școala cea mare.

3. (2p.) Identifică și rescrie modul în care este descris Ion în prima frază a textului.

4. (2p.) Ce a făcut Ion cu cărțile cumpărate pentru școală?

5. (2p.) Rezumă în 3-5 rânduri fragmentul dat.

B. 6. (4p.) Identifică în text o locuțiune sau o expresie.

7. (4p.) Construcția în cele din urmă este:

a) o locuțiune conjuncțională;

- b) o locuțiune adverbială;
- c) o expresie verbală impresională.

8. (4p.) Precizează felul părților de vorbire subliniate din următorul enunț: ...care mereu i-a bătut capul Glanetașului.

9. (4p.) Identifică și numește părțile de propoziție din următorul enunț : (...) *fiindcă băiatul era silitor și cuminte*.

10. (4p.) Identifică și rescrie din text un adverb relativ.

11. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvântului *de ce* din enunțul *De ce să-și sfărâme capul cu atâta carte?*

12. (4p.) Extrage din prima frază a textului o propoziție atributivă și una circumstanțială de scop.

13. (4p.) Construiește o frază care să conțină expresia *era mai bine*. Delimitează și precizează felul propoziției care urmează după această expresie.

14. (4p.) Precizați felul propozițiilor din fraza: *Cât îi trebuie lui, știe*.

II. (10p.) Te numești George (Georgiana) și ești în clasa a VIII-a. Deoarece se apropie sfârșitul anului școlar, diriginta voastră v-a sugerat ca fiecare dintre voi să trimită o scrisoare de mulțumire aceluia profesor pe care l-a îndrăgit mai mult în anii de gimnaziu. Scrisoarea nu trebuie să depășească 10 rânduri. Redactează o scrisoare de mulțumire adresată unuia dintre profesorii tăi, fără a folosi vreun nume propriu.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie:

- să se încadreze în limita de rânduri și să conțină indicii specifice unei scrisori: persoana căreia i te adresezi, data, semnătura;
- să aibă un vocabular și un stil adecvat;
- să aibă o exprimare coerentă;
- să respecte normele de ortografie și punctuație.

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini în care să caracterizezi personajul Ion din textul dat.

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- relația dintre Ion și celelalte personaje (identificarea statutului lui Ion în raport cu celelalte personaje.)
- prezentarea a cel puțin patru dintre trăsăturile sale, cu argumente din text, și a procedeelor de caracterizare prin care sunt evidențiate;
- prezentarea semnificației frazei finale în caracterizarea personajului;
- opinia ta despre personaj.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 3

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Când a venit la domnie Vlad, Țara Românească se afla în vraiste. Tâlhari și ucigași pâleau trecătorii la drum. Îndrăzneală era trecerea prin codri! Cete de hoți intrau ziua mare în ograda omului și-l despoiau de tot ce are! Faima acelor ticăloși ajunsese departe, în țări străine, neguțătorii nu ți-ar fi venit cu mărfuri, chiar dacă i-ar fi adus pe sus pe pod de aur!

Vlad Voivod și-a dat seama că fără asprime nu va putea pune rânduială.[...]

A poruncit îndată prinderea și cârduirea nelegiuitorilor spre ocnele de sare și spre hrubele închisorii din Târgoviște!

Așa, într-o bună zi, s-au îngrămădit în ograda închisorii o mulțime de tâlhari prinși. Nici unul nu-și da seama de ce oștenii domnului bat pe-un deal din apropiere o pădurice de pari ascuțiți la vârful! După ce lucrul s-a sfârșit, Vlad a poruncit să se repeadă tâlharii într-acolo și în pari să fie înfipti! [...]

Spaimă grozavă s-a abătut asupra tuturor tâlharilor din țară! Așa de frică le era de cazna parului, încât înfundau pădurile sau treceau hotarele, numai să nu-i prindă Vlad! [...]

Odată, a ajuns la Târgoviște, cu mărfuri, un neguțător străin, tocmai de la Florența. Cum a tras la han, și-a arătat grija că va fi jefuit în timpul nopții. A și spus către stăpânul hanului, că are la el bani grei și că strașnic de frică îi era!

Hangiul l-a încredințat că de când a venit Vlad Țepeș domn, fărâdelegi nu se mai întâmplă!

– Iată, a continuat hangiul, mă prind față de martori, la un rămășag...

Ia-ți punga și du-o la răscrucea drumurilor. Las-o acolo, și dacă nu vei găsi-o mâine dimineață unde-ai lăsat-o și cum ai pus-o, te despăgubesc cu toată averea mea!

– Cred că glumești... a dat florentinul răspuns. Unde se poate una ca asta?

– În Țara Românească! Facem rămășag temeinic?

– Ai să pierzi averea!

– Nu, nu mi-i frică! Să chem martorii?

Hangiul a făcut semn altor neguțători din han. Au bătut palma, după năravul la rămășaguri. Era pe la căderea nopții. Florentinul și-a pus punga la răscruce. Nici o clipă n-a închis ochii. S-a tot frământat sub cergă. Hangiul, după ce a dat peste cap o bardacă de vin, s-a culcat și a dormit liniștit.

– Să vedem acum! a spus în zori neguțătorul florentin. Mi se pare că ai pierdut averea!

– Nicidecum! Du-te, străine, și-ți ia punga de unde ai pus-o! La noi în țară stau banii pe drumuri și nu-i ridică nimeni!

Mare a fost mirarea florentinului, când și-a aflat punga la răscruce, cum o pusese!

A povestit întâmplarea și prin alte țări, și ascultătorii clătinau din capete ca la auzirea unui lucru de necrezut!

Așa, faima lui Vlad a ajuns să fie cântată și de marii poeți ai lumii!

(E. Camilar - *Păduri înfricoșate*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, o inversiune.

2. (2p.) Numește două trăsături/ elemente definitorii pentru genul epic, identificate în text.

3. (2p.) Rescrie, din text, un enunț care evidențiază spaima tâlharilor.

4. (2p.) Menționează două circumstanțe sugerate de prima frază a fragmentului de mai sus.

5. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere în legătură cu ideile conținute în enunțul: *Așa, faima lui Vlad a ajuns să fie cântată și de marii poeți ai lumii!*

B. 6. (4p.) Motivează scrierea diferită a cuvintelor: *Florența; florentinul*.

7. (4p.) Scrie două derivate parasintetice de la substantivele: *stăpân; credință*.

8. (4p.) Construiește câte două enunțuri cu omofonele: *ia; na*.

9. (4p.) Identifică, în text, un substantiv comun compus și un substantiv propriu compus.

10. (4p.) Predicatul propoziției *nu mi-i frică* este exprimat prin:

- a) locuțiune verbală;
- b) verb copulativ;
- c) verb predicativ.

11. (4p.) Selectează din text un subiect multiplu.

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul: *în tot timpul domniilor lui*

13. (4p.) Transcrie, din text, o propoziție subordonată circumstanțială concesivă.

14. (4p.) Contrage ultima propoziție subordonată a textului citat, precizând și rezultatul obținut.

II. (10p.) Să presupunem că te numești Paul/ Paula Costeanu, domiciliezi în comuna Măgureni, satul Valea lui

Mihai, județul Sibiu, ești elev la școla din localitate. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare, adresată prietenului tău Dan Moisescu, din Roșiorii de Vede, jud. Teleorman, str. Republicii, nr. 15, bloc M21, etaj 5, ap. 36, cu ocazia reușitei sale la examenul de admitere în facultate.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

1. restricția cantitativă (să nu depășească numărul de cuvinte);
2. cerințele acest tipului de text solicitat;
3. normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
4. normele specifice de redactare a unui astfel de text;
5. normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Recitește fragmentul dat la partea I. Scribe, în maximum 100-120 de cuvinte, rezumatul fragmentului dat.

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea secvențelor narative în ordinea logicii textului (conform planului simplu de idei);
- identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narative menționate;
- identificarea ideilor principale ale textului de rezumat;
- relatare obiectivă;
- respectarea cerințelor specifice redactării rezumatului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 4

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

A. Era odată un moșneag și-o babă; și moșneagul avea o fată, și baba iar o fată. Fata babei era slută, leneșă, țăfnoasă și rea la inimă; dar, pentru că era fata mamei, se alinta cum s-alintă cioara-n laț, lăsând tot greul pe fata moșneagului. Fata moșneagului însă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă. Dumnezeu o împodobise cu toate darurile cele bune și frumoase. Dar această fată bună era oropsită și de sora cea de scoarță și de mama cea vitregă; noroc de la Dumnezeu că era o fată robace și răbdătoare; căci altfel ar fi fost vai și-amar de pielea ei.

Fata moșneagului la deal, fata moșneagului la vale; ea după găteje prin pădure, ea cu săculețul în spate la moară, ea, în sfârșit, în toate părțile după treabă. Cât era ziua de mare dintr-o parte venea și-n alta se ducea. Și-apoi baba și cu odorul de fiică-sa tot cârtitoare și nemulțumitoare erau. Pentru babă, fata moșneagului era piatră de moară în casă; iar fata ei, busuioc de pus la icoane.

Când se duceau amândouă fetele în sat la șezătoare seara, fata moșneagului nu se încurca, ci torcea câte-un ciur plin de fuse; iar fata babei îndruga și ea cu mare ce câte-un fus...

B. Și-apoi, când veneau amândouă fetele acasă noaptea târziu, fata babei sărea iute peste pârleaz și zicea fetei moșneagului să-i deie ciurul cu fusele, ca să-l ție până va sări și ea. Atunci fata babei, vicleană cum era, lua ciurul și fuga în casă la babă și la moșneag, spunând că ea a tors acele fuse. În zadar fata moșneagului spunea în urmă că acela este lucrul mâinilor sale; căci îndată o apucau de obraz baba și cu fiică-sa și trebuia numai-decât să rămâie pe-a lor. Când venea duminică și sărbătorile, fata babei era împopoțată și netezită pe cap, de parc-o linsese vițelii. Nu era joc, nu era clacă în sat la care să nu se ducă fata babei, iar fata moșneagului era oprită cu asprime de la toate acestea. Și-apoi, când venea moșneagul de pe unde era dus, gura babei umbla cum umblă melița: că fata lui nu ascultă, că-i ușernică, că-i leneșă, că-i soi rău... că-i laie, că-i bălaie; și că s-o alunge de la casă; s-o trimită la slujbă, unde știe, că nu-i de chip s-o mai ție; pentru că poate să innărăvească și pe fata ei.

(I. Creangă - Fata babei și fata moșneagului)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Textul dat aparține genului:

- a) epic;
- b) liric;
- c) dramatic.

2. (2p.) Justifică, prin două argumente selectate din text, că fragmentul dat aparține unui basm.

3. (2p.) Exprimă-ți părerea, în cel mult patru rânduri, în legătură cu valorile stilistice ale propozițiilor eliptice/lipsite de predicat, din enunțul: *fata moșneagului la deal, fata moșneagului la vale; ea după găteje prin pădure, ea cu săculețul în spate la moară, ea, în sfârșit, în toate părțile după treabă.*

4. (2p.) Transcrie, din text, o construcție de cel mult zece cuvinte, din care să reiasă hărnicia fetei moșneagului.

5. (2p.) Baba nutrea pentru fata ei sentimente de:

- a) antipatie;
- b) dragoste;
- c) indiferență.

B. 6. (4p.) Selectează, din text, un cuvânt format prin derivare cu prefix și unul format prin derivare cu sufix.

7. (4p.) Construiește familia lexicală a substantivului *pădure* (patru termeni).

8. (4p.) Stabilește felul sunetelor din cuvântul *icoane*.

9. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *era odată un moșneag*

10. (4p.) Cuvântul, din text, -o (dintr-o parte venea și-n alta se ducea) are valoare morfologică de:

- a) articol nehotărât;
- b) adjectiv pronominal nehotărât;
- c) numeral cardinal.

11. (4p.) Construiește două enunțuri, în care cuvântul *o* să fie verb auxiliar, apoi interjecție.

12. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor, din text: *când; se; duceau; amândouă.*

13. (4p.) Stabilește funcția sintactică a cuvintelor, din text: *era oropsită; la șezătoare.*

14. (4p.) Construiește un enunț, astfel încât propoziția *când se duceau amândouă fetele în sat* să devină o subordonată atributivă.

II. (10p.) Să presupunem că te numești Aurelia/ Aurel Mandache, domiciliezi în comuna Costești, satul Vlăhița, jud. Bacău, ești elev la Liceul „Mihail Sadoveanu”, din localitate. Ai fost invitat, în vacanță, la un prieten, Ion Sănduleanu, care locuiește în Sinaia, str. Mihai Eminescu, nr. 14, bloc U 6, etaj 6, ap.44. Scrie-i o telegramă de maximum zece cuvinte, pentru a-i anunța sosirea ta.

Atenție! – telegrama ta trebuie să respecte:

1. restricția cantitativă (să nu depășească numărul de cuvinte);
2. cerințele tipului de text solicitat;
3. completarea corectă a rubricilor;
4. normele specifice de redactare a unui astfel de text;
5. normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Recitește fragmentul dat la partea I. Scrie o compunere, de maximum două pagini, în care să caracterizezi un personaj identificat în premisă, insistând asupra trăsăturilor fizice (exterioare) și psihice (interioare) ale acestuia.

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru trăsături fizice (exterioare) și/ sau morale (interioare/ psihice) ale personajului;
- modalitățile de caracterizare;
- evidențierea procedeelor/ mijloacelor artistice folosite în caracterizare;
- precizarea relației sale cu alte personaje;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 5

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Scena VIII

Rică Venturiano, apoi Spiridon

Spiridon: *Domnule, musiu, tot aici, ești? E foc mare, trebuie să fugi! dacă o pune mâna pe dumneata, te omoară...*

Rică: *Mă omoară?... Scapă-mă, băiete, scoate-mă de aici... Pe unde să ies? (pornind spre ușa din dreapta, pe unde a intrat Spiridon) Pe aici...*

Spiridon: *Nu se poate. (îi taie drumul) Odaia d-acolo răspunde tot pe scara a mare; vrei să te-ntâlnești cu ei piept în piept?*

Rică: *Nu, nu voi; dar atunci ce-i de făcut! existența mi-este periclitată¹. Voi să scap. Scapă-mă: îți dau bacșiș trei sferturi de rublă.*

Spiridon: *Trei sferturi de rublă: șase pachete de tutun! te scap.*

Rică: *Cum? pe unde? spune-mi iute, că mi-e degrabă, îmi vine stenahorie².*

Spiridon: *Dumneata stăi aici. Eu mă duc coala în odăiță (la dreapta), deschiz ușa care dă în scară, cum i-oi vedea că se urcă sus, te chem în odaie, închidem ușa la mijloc, și când or intra cu toții aici, îți dau drumul pe dincolo pe scară, te cobori și ieși repede pe poartă... Lasă că te scap, n-ai grijă.*

Rică: *Da, du-te degrabă!*

Spiridon (cu șiretenie): *Apoi, nu-mi dai?*

Rică: *Ce?*

Spiridon: *Ce mi-ai făgădit.*

Rică: *Ba da, îți dau. (se caută în buzunare și completează suma din mărunțele; Spiridon o socotește cu scumpătate) Băiete, (solemn) tânărule! știi tu în ce pozițiune mă găsesc? știi tu ce pericol mă amenință?*

Spiridon: *Ba bine că nu! Dacă n-oi știi eu păpara lui jupânul!... hehei! lasă; dacă nă-i putea scăpa...*

Rică: *'Ai? (șovăie)*

Spiridon: *Ai să vezi și dumneata al dracului ce e... De ce-i zice lui „Titircă Inimă-Rea”?*

Rică: *Nu, nu voi să văz, scapă-mă.*

Spiridon (cam rece): *Ei! lasă, dacă oi putea, te scap eu, firește.*

¹ la periclita, vb. - a pune în pericol, a primejdui

² stenahorie, s. f., fig. - stare de neliniște, încurcătură

Rică: Al! (șovăie) Auz zgomot pe scară; se suie... (șovăie) Aleargă; scapă-mă! (Spiridon iese încet în dreapta, numărând gologanii; Rică îl zorește de la spate)

(I. L. Caragiale - O noapte furtunoasă)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora ai putea susține apartenența fragmentului la unul dintre genurile studiate (epic, liric, dramatic).

2. (2p.) Precizează tema discuției dintre Spiridon și Rică.

3. (2p.) Transcrie replica lui Spiridon, care demonstrează că este interesat de răsplata oferită.

4. (2p.) Indică două trăsături ale lui Rică Venturiano, ce pot fi deduse din textul de mai sus.

5. (2p.) Motivează răspunsul *cam rece* al lui Spiridon, din finalul textului.

B. 6. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *domnule, omoară, răspunde, existența*.

7. (4p.) Scrie o locuțiune/ expresie care să conțină un sinonim al cuvântului *drumul* (*îi taie drumul*).

8. (4p.) Scrie o propoziție care să exprime o idee opusă celei conținute în expresia *E foc mare*.

9. (4p.) Indică numărul substantivelor articulate proclitic din propoziția *Daca n-oi știu eu păpara lui jupânul!*...

10. (4p.) Selectează câte un verb de conjugarea a III-a, respectiv, a IV-a, din textul: *Mă omoară?... Scapă-mă, băiete, scoate-mă de aici... Pe unde să ies?*

11. (4p.) Indică felul subiectului existent în fiecare dintre cele patru propoziții: *Mă omoară?... Scapă-mă, băiete, scoate-mă de aici... Pe unde să ies?*

12. (4p.) Transcrie câte un atribut și un complement din propoziția: *Odaia d-acolo răspunde tot pe scara a mare*.

13. (4p.) Transcrie o propoziție subordonată din fraza următoare și indică-i felul: *Nu, nu voi să văz, scapă-mă*.

14. (4p.) Realizează extensia complementului *de aici* (*Scapă-mă, băiete, scoate-mă de aici...*) în propoziție subordonată corespunzătoare și menționează rezultatul obținut.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Ești Rică Venturiano și tocmai ai reușit să scapi de „păpara lui jupânul” cu ajutorul lui Spiridon. Redactează o scrisoare de mulțumire, de 3 - 5 rânduri, adresată acestuia.**

Atenție! – în redactarea scrisorii, trebuie:

- să utilizezi formulele de introducere și de încheiere, potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;

- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginate;

- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) Scribe o compunere de una - două pagini în care, folosind numai informațiile oferite de fragmentul de mai sus, să-l caracterizezi pe Spiridon.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- prezentarea a patru procedee/ mijloace de caracterizare a personajului;

- precizarea, pe baza textului selectat, a patru trăsături ale personajului;

- ilustrarea acestor trăsături, cu ajutorul textului;

- evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 6

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată; și era oala aceea mare-mare cât un butoi.

Iacă trece pe acolo un șoarece și vede oala aceea goală: „Buuună casă e asta! Își zice el. A cui o fi?”

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

Dar nimeni nu-i răspunse. Se uită șoarecele în toate părțile, se uită; însă nu vede pe nimeni. Numai două muște, care veniseră și ele după mâncare acolo, dar șoarecele nici nu le-a luat în seamă.

„Ia să mă mut eu aici și să stau singur!” Și s-a așezat șoarecele în oală.

Trecu pe acolo o broască.

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

– Eu, șoarecele! Dar tu cine ești? răspunse șoarecele din fundul oalei.

– Eu sunt broasca.

– Dacă vrei, vino înăuntru și-om trăi împreună.

– Bun de tot! Iacă vin și eu.

Și a sărit broasca în oală și a stat cu șoarecele la un loc.

Trece pe câmp iepurele. Și văzând namila ceea de oală răsturnată, s-a oprit și a întrebat:

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

– Suntem noi: broasca-broșcuța cu șoarecele-șoricelul. Dar tu cine ești?

– Eu sunt fugarul de peste câmpuri și văi, iepurele. Nu mă lăsați și pe mine să stau cu voi? Iacă, aici nu plouă și nici soarele și nici vântul nu intră.

– Bucuros, frate! Vino înăuntru și om trăi împreună, că e loc.

Și și-a mutat și iepurele culcușul în oală. Trece într-o zi pe lângă oala-căsuță jupâneasa vulpe și întreabă și ea:

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

– Noi trăim: iepurel-iepurașul cu broasca-broșcuță și cu șoarecele-șoricelul! Dar tu cine ești?

– Eu sunt surioara voastră mai mare, vulpea. Pentru mine n-o fi loc? Că vai de capul meu, am rămas fără casă!

– Ba este; intră și-i vedea, că pentru oameni buni este loc.

Și s-a așezat vulpea în oală și au trăit împreună multe zile.

Vine lupul, nu știu de unde. Vede oala asta mare; și-a închipuit c-o fi cineva înăuntru.

– Casă-căsuță! Cine locuiește aici?

– Eu, sora vulpe, cu iepurel-iepurașul, cu broasca-broșcuța și cu șoarecele-șoricelul. Dar tu cine ești?

- Eu sunt un biet lup fără adăpost. Oare n-o fi chip să stau și eu cu voi? Că bună casă aveți!

- Se poate, cum nu! Ne-om mai înghesui cu toții și ți-om face loc și dumitale.

Și-a intrat și lupul în căsuță și-au trăit împreună.

Nu știu de unde a venit și ursul. Și era mânios moș Martin și ostenit, că umblase toată ziua după mâncare. Și cum a văzut oala aceea, nu și-a închipuit că e o căsuță cu oaspeți înăuntru și s-a așezat pe ea, ca să se odihnească puțin.

Dar cum s-a așezat, oala: pâr! trosc! S-a sfărâmat în bucăți și ursul... Ce-a făcut ursul? Să ghiciți, copii, ce s-o fi întâmplat cu lupul, cu vulpea, cu iepurele, cu broasca și cu șoricelul, care erau înăuntru.

(*** - Căsuța din oală)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Numește două moduri de expunere prezente în textul de mai sus.

2. (2p.) Selectează din text enunțul care conține situația inițială.

3. (2p.) Explică rolul repetiției verbului *a se uita* în fraza: *Se uită șoarecele în toate părțile, se uită...*

4. (2p.) Numește o calitate umană prin care ai putea caracteriza relația dintre animalele ce locuiesc în căsuță.

5. (2p.) Imaginează-ți și povestește, în maximum cinci rânduri, *ce-a făcut ursul [și] ce s-o fi întâmplat cu lupul, cu vulpea, cu iepurele, cu broasca și cu șoricelul, care erau înăuntru.*

B. 6. (4p.) Motivează grafia adjectivului *buuună* (casă).

7. (4p.) Scrie câte un antonim pentru fiecare dintre următoarele cuvinte: *namilă, bucuros, înăuntru, puțin.*

8. (4p.) Scrie două expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *loc*.

9. (4p.) Transcrie un adjectiv din propoziția următoare și precizează-i gradul de comparație: *...și era oala aceea mare-mare cât un butoi.*

10. (4p.) Scrie o propoziție în care verbul *a veni* să fie la modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana întâi, singular.

11. (4p.) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată.*

12. (4p.) Transcrie și numește felul predicatului din propoziția: *Dar tu cine ești?*

13. (4p.) Rescrie propoziția subordonată circumstanțială de timp din fraza: *Și cum a văzut oala aceea, nu și-a închipuit că e o*

căsuță cu oaspeți înăuntru și s-a așezat pe ea, ca să se odihnească puțin.

14. (4p.) Transcrie două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă.

II. (10p.) Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu, locuiești în orașul București și tocmai ai citit în revista *Cutezătorii* următorul anunț: **Pasionat de literatură populară, doresc să corespundez cu cineva având aceeași pasiune. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare de 5 - 10 rânduri, prin care să răspunzi favorabil anunțului.**

Atenție! – în redactarea scrisorii, trebuie:

- să utilizezi formulele de introducere și de încheiere, potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) **Scrie, în 10 - 15 rânduri, rezumatul textului reprodus mai sus.**

Atenție! – în redactarea rezumatului, vei avea în vedere:

- prezentarea secvențelor narative și identificarea personajelor în ordinea logicii textului;
- folosirea corectă a modurilor, a timpurilor și a persoanei specifice acestui tip de compunere.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 7

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Trei zile bătuseră vânturi sunătoare de la miazăzi, pământul se zbicise, și-n dumbrăvioara din marginea satului, la malul Siretului, începuseră să înflorească galben cornii. Băiatul cel mare al lui Dumitru Onișor ieșise cu șase oi la mugurul proaspăt al primăverii.

Era un copilăș palid și mărunțel și târa pe pământul ravăn niște ciubote grele ale unui frate mai mare. Ridică spre mine ochi triști învăluți ca-ntr-o umbră cenușie și-și scoase cu anevoie din cap pălărioara veche, pleoștită ca o ciupercă. Îmi dădu bună-ziua c-un glas moale în care parcă suna o suferință timpurie; apoi, acoperindu-se, ridică deasupra oilor toiegele alb, îndemnându-le spre crâng.

- Ce mai faci tu, măi flăcăule? îl întrebai eu. Ai ieșit cu oile la păscut?

- M-a trimis tătuca să le mai port! îmi răspunse el serios, cu glasul-i serios și peltic; și se opri.

Oile se opriră și ele și întoarseră capetele spre călăuzul lor.

- Dar ești tu vrednic, bre Niculăeș, să porți un cârd de oi?

- He, sunt eu vrednic; da' acuma n-am ce purta, sunt supărat...

- Cum se poate? Și de ce, mă rog?

- De ce? mă întrebă el ridicând spre mine fruntea pe care sta zimțuit în neregulă păru-i buhos, pentru că în primăvara asta tot ne-au căzut din oi; ș-acuma am rămas numai cu șase...

Deși „flăcăul” cu care vorbeam era numai de-o șchioapă, deși intrase în a opta primăvară a vieții lui, năcazul lui era adânc și serios; zâmbetul meu pieri pe dată.

- Și v-au murit multe, bre Niculăeș?

- Multe... răspunse el grav, rezemându-se înaintea mea în băț, ca ciobanii. Tătuca întruna blastemă și suduie când cade câte-o oaie; mă mai bate și pe mine câteodată; dar parcă eu ce-s vinovat? Acu, azi, mi s-a întâmplat alta. Când ieșeam din sat, a trecut unul cu căruța și mi-a pălit o oaie. A dat-o jos. Acuma abia mai umblă și abia mai suflă. Are să se ducă și asta. Era a mămuicăi, și mi-o lăsase mie...

Glasul lui dintr-o dată scăzuse într-un tremur de lacrimi.

- Și pe omul care ți-a pălit oaia nu-l cunoști?

- Nu-i din sat de la noi, nu-l cunosc.

- De ce nu te-ai întors repede să spui lui tată-tău?

- Tătuca nu-i acasă, a ieșit la arat cu cei mari.

- Și de ce spui că ți-o lăsase mămuică-ta ție?

– Apoi nu știi? Eu n-am mamă. A murit în postul Crăciunului și ne-a lăsat singuri. Acu n-are cine mă spăla, n-are cine mă îngriji.... n-are cine-mi spune o vorbă bună... Într-o zi i-a fost rău, s-a pus în pat, ș-a murit într-o duminică. Și-nainte de asta, m-a mângâiat așa pe frunte și mi-a spus că-mi lasă mie mioara asta...

Copilul cel mărunțel îmi vorbea cu seriozitate și cu durere, ca un om mare. Aș fi vrut să-l mângâi într-un fel, dar nu-mi venea în minte ce-aș putea spune unui copil. Ș-o dezmierdare cu mâna pe fruntea lui cu păr zbârlit nu era o mângâiere pentru acest om. Văzându-mă că tac, el mă privi cu luare-aminte. Fără îndoială că nu aștepta de la mine nici o vorbă bună, nici dezmierdare.

– Apoi eu mă duc să-mi port oile... îmi zise el cu hotărâre.

Și, urnindu-se din loc, începu a-și târi ciubotele grele, îndemnând cu bățul alb oile spre dumbrăvioara de la malul Siretului.

(Mihail Sadoveanu – *Un om năcăjit*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din textul marcat, o structură/ un grup de cuvinte prin care este identificat personajul.

2. (2p.) Precizează modul central de expunere din textul marcat.

3. (2p.) Transcrie, din textul marcat, o structură care conține o comparație.

4. (2p.) Explică rolul din text al diminutivelor: *dumbrăvioara*, *copilaș*, *mărunțel*, *pălărioara*.

5. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice că textul marcat constituie expozițiunea unei opere epice.

B. 6. (4p.) Desparte în silabe următoarele cuvinte: *dumbrăvioara*, (să) *înflorească*, *proaspăt*, *pleoștită*.

7. (4p.) Transcrie, din ultima frază a textului subliniat un cuvânt derivat și un cuvânt compus.

8. (4p.) Scrie două sinonime potrivite pentru sensul din text al cuvântului (se) *zbicise*.

9. (4p.) Precizează cazul substantivelor și al adjectivelor subliniate: *Era un copilaș palid și mărunțel și târa pe pământul ravăn niște ciubote grele ale unui frate mai mare.*

10. (4p.) Transcrie, din textul marcat, verbele la modul indicativ, timpul mai mult ca perfect.

11. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Îmi dădu bună-ziua c-un glas moale în care parcă suna o suferință timpurie.*

12. (4p.) Alcătuieste un enunț în care substantivul *vânt* să fie complement de agent.

13. (4p.) Transcrie prima propoziție subordonată a textului marcat, precizându-i felul.

14. (4p.) Alcătuieste un enunț în care să fie și o propoziție subordonată consecutivă, având ca regent verbul *a suna*.

II. (10p.) Te numești Marian/ Mariana Suci, locuiești în Baraolt și ai absolvit clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îi dai vești despre tine fostului coleg de bancă, Mihai, care s-a mutat anul trecut în Cluj.

Atenție! – în scrisoarea ta trebuie:

- să ai formule și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;

- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;

- să respecti normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

(Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării scrisorii este 28.06.2003.)

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini în care să caracterizezi personajul Niculăeș din fragmentul citat (Mihail Sadoveanu – *Un om năcăjit*).

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- precizarea, însoțită de exemple, a patru mijloace/ procedee de caracterizare, existente în textul citat;

- selectarea a patru trăsături (fizice și morale), prezentate direct de narator;

- ilustrarea altor două trăsături morale, desprinse din întâmplări/ din situații semnificative;

- relevarea a patru mijloace artistice folosite de narator în portretizare (la alegerea candidatului, pe diverse niveluri: figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale).

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 8

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

L-a adus ciobanul de urechi, ca pe-un biet măgar ce era. I-a pus o pocladă, pe pocladă șaua de lemn, și i-a strâns chinga bine, căci aveau să meargă la târg. Apoi a-nceput să-i grămădească pe spate: o sarică – a ciobanului; două lăvicere – ale stăpânului; patru tivgi cu lapte, câte două de fiecare parte, să se cumpănească; opt sedile cu brânză – patru cu patru; iar deasupra, moț, cei doi băieți ai stăpânului, veniți la stână în ajun, spate la spate, să nu-și scoată ochii.

Dar pe când ciobanul, ștergându-și sudoarea cu dosul mâinii, de pe frunte, aducea poclada s-o suie pe sârmanul dobitoc, un purice sări de pe mâna ciobanului pe spinarea măgarului și-și făcu locșor sub o încrețitură a poclăzii, tocmai cât îi trebuia să fie la largul lui. „O să stau la umbră”, gândea puricele, iar ciobanul încărcă mereu. Cât era de mic puricele, ce loc prindea? Iar greutatea care îndoia genunchii măgarului cum putea să-l apese?

Și-au pornit la drum, și-au mers zi de vară prin arșița lui cuptor. Curgeau nădușelile de pe cioban; băieții stăpânului se muieseră; iar măgarul de-abia pășea. Au trecut pe unde au trecut și, spre seară, au ajuns la târg și-au poposit în ograda stăpânului. Iar puricele, simțind c-au ajuns la capăt, se strecură binișor, binișor, și hop! Deodată, sare sprinten și odihnit pe mâneca ciobanului.

Când dădu însă cu ochii de spinarea măgarului și văzu ce clădărie stătuse deasupra lui, rămase incremenit: „Măi, greutatea asta am dus-o eu în spate! Până acum n-am știut că-s așa de voinic!”. Și privea cu mulțumire cum descărca ciobanul pe măgar. Iar când omul dete toate lucrurile jos, măgarul rămase cu urechile pleoștite, cu genunchii îndoți, iar puricele zise, mâniat, în sine: „Uitați-vă ce mămăligă de dobitoc! Eu nu-s nici cât urechea lui, și nu mă plâng de cât am dus în spate, și el, fiindcă m-a purtat până aici, mai să cadă în bot! Ia stai să-l înviorez puțin!. Și așa zicând, sări drept pe botul măgarului, de-l pișcă până la sânge.

Măgarul tresări, dete dintr-un picior și vărsă o tighă cu lapte. Iar ciobanul îi așternu câteva bețe, să se-nvețe minte de alt'dată.

(Emil Gârleanu – Voinicul)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din textul marcat, o structură/ un grup de cuvinte care conține un epitet.

2. (2p.) Precizează modul central de expunere din textul marcat.

3. (2p.) Transcrie, din textul marcat, o structură în care este sugerată relația dintre cele două personaje.

4. (2p.) Explică semnificația expresiei/ locuțiunii *să nu-și scoată ochii*.

5. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul marcat constituie expozițiunea unei opere epice.

B. 6. (4p.) Desparte în silabe următoarele cuvinte: *urechi, sarică, băieți, (să) cumpănească*.

7. (4p.) Transcrie, din textul marcat, două cuvinte compuse.

8. (4p.) Scrie doi termeni aparținând familiei cuvântului *lemn*.

9. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *ca pe-un biet măgar ce era*.

10. (4p.) Transcrie, din textul marcat, un adjectiv pronominal nehotărât, precizându-i cazul.

11. (4p.) Alcătuiește un enunț în care substantivul *brânză* să aibă funcția sintactică de atribut substantival în cazul acuzativ.

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *I-a pus o pocladă, pe pocladă saua de lemn...*

13. (4p.) Rescrie prima propoziție subordonată a textului, precizându-i felul.

14. (4p.) Alcătuiește un enunț în care să fie și o propoziție subordonată condițională, având ca regent verbul *a veni*.

II. (10p.) Te numești Andrei/ Andreea Pavelescu, locuiești în Tușnad, pe Bulevardul Unirii, la numărul 23, și ești elev/ elevă în clasa a VIII-a, la Școala Generală „Victor Babeș”. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesare pentru înscrierea la Clubul Sportiv Școlar „Cabana”, din localitate.

Atenție! – în cererea ta trebuie:

- să respecti convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

(Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 20.04.2003)

III. (34p.) Rezumă, în 15-20 de rânduri, conținutul de idei al operei literare *Voinicul*, de Emil Gârleanu.

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- identificarea în text a patru secvențe reprezentative;
- prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei;
- respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- respectarea convențiilor de redactare a unui rezumat.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 9

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

Chirița (în parte): „Dulce-i viața de isprăvniceasă!... Zăhărâtă viață!... Ai jândări la poartă, la scară, la ușă... și, când ieși la primblare, ai alai pe lângă trăsură... Cu toate acestea, de m-aș porni mai degrabă la Paris!... că m-am săturat de Moldova... Of! De-ar veni azi monsiu Șarlă de la leș, să-mi aducă pașportu, m-aș porni cu nepusă masă... Pune-ți în gând efect ce-oi să fac în Paris ca isprăvniceasă! Oi să le par franțuzilor cât... .

Ion (trecând prin fund): Două.

Chirița (întorcându-se): Ce?

(Vasile Alecsandri – Chirița în provincie)

Dicționar:

Ispravnic – rang administrativ în secolul al XIX-lea

Zăhărâtă – zaharisit, glasat, aici cu sensul de dulce

Jandari – forma populară pentru substantivul jandarmi

Sarlă – nume propriu franțuzesc (Charles)

Cu nepusă masă – locuțiune adverbială cu sensul degrabă, imediat

Cerințe:

A. 1. (2p.) Identifică personajele prezente în fragmentul de mai sus.

2. (2p.) Notează două argumente prin care să dovedești că fragmentul aparține genului dramatic.

3. (2p.) Care sunt, după părerea Chiriței, avantajele isprăvniceiei?

4. (2p.) Precizează care este dorința imediată a Chiriței?

5. (2p.) Identifică o sursă a comicalului în fragmentul dat, proprie comediei.

B. 6. (4p.) Extrage din text două arhaisme.

7. (4p.) Identifică două forme verbale neliterare.

8. (4p.) Extrage două cuvinte polisemantice și construiește cu fiecare câte două enunțuri.

9. (4p.) Transcrie din text două locuțiuni, precizând felul acestora.

10. (4p.) Construiește enunțuri în care cuvintele *dulce*, *toate*, să aibă alte valori morfologice decât în text.

11. (4p.) Indică două valori morfologice diferite ale cuvântului *de* în textul dat.

12. (4p.) Extrage din text două verbe copulative.

13. (4p.) Transcrie din text două complemente circumstanțiale de loc.

14. (4p.) Identifică în textul dat o propoziție în care subiectul să fie inclus.

15. (4p.) Extrage, din text, două propoziții subordonate și precizează felul acestora.

II. (10p) Fratele (sora, vărul) tău(ta) este plecat(ă) în cantonament și îți trimite o scrisoare de 15-20 de rânduri în care îți descrie programul unei zile de antrenament. Reprodu textul acestei scrisori.

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și de încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate situației imaginate;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Scrie o compunere de 1-2 pagini în care să evidențiezi două surse ale comicului în comedia studiată în gimnaziu.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- prezentarea pe scurt a comediei (tema, personaje);
- identificarea conflictului și prezentarea evoluției acestuia;
- evidențierea surselor comicului cu referire la două scene din comedie;
- modalități de realizare.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 10

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

– Spun ce-am auzit, a urmat Caraiman cu același viers de blândeță; zice că la Praguri s-ar fi aflând voinici care uneori se mânie că nu le-a izbândit bine o treabă, și apoi trag cu săgeata în nouri.

- Împotriva pajurilor ?
- Ba împotriva lui Dumnezeu.
- Maică-măiculiță, așa de păgâni să fie ?
- Ba nu-s păgâni; îs drept-credincioși; fac cruce ca mine și ca dumnèata; dă-s aprigi ca sânețele (...) care au ieșit acuma la curțile crailor și împăraților; iau foc dintr-o scânteie.

(Mihail Sadoveanu – Nicoară Potcoava)

Dicționar:

Viers – aici cu sensul de *glas*

Păgâni – lipsiți de credință; sau de altă credință

Sânețe – puști vechi

Cerințe:

A. 1. (2p.) Precizează care este modalitatea de expunere dominantă în fragmentul dat.

2. (2p.) Identifică două personaje prezente (sau despre care se vorbește) în acest fragment.

3. (2p.) Transcrie două expresii prin care sunt caracterizați voinicii de la *Praguri*.

4. (2p.) Extrage din text:

- a) o comparație;
- b) un epitet.

5. (2p.) Rezumă fragmentul dat.

B. 6. (4p.) Explică de ce substantivul *Praguri* este scris cu majusculă.

7. (4p.) Identifică două situații de folosire a cratimei, în text, și motivează folosirea ei.

8. (4p.) Alcătuiește câte un enunț în care substantivele *săgeată* și *nouri* să fie folosite cu sens figurat.

9. (4p.) Găsește în text un antonim pentru cuvântul *păgân*.

10. (4p.) Extrage din text:

- a) un adjectiv pronominal demonstrativ;
- b) un pronume de politețe.

11. (4p.) Găsește în fragment două complement circumstanțiale de mod exprimate prin pronume.

12. (4p.) Construiește un enunț cu un pronume reflexiv în dativ având funcția sintactică de atribut pronominal.

13. (4p.) Transcrie din text o propoziție subordonată și realizează contragerea acesteia.

14. (4p.) Precizează felul propozițiilor introduse prin conjuncția subordonatoare *că*.

15. (4p.) Construiește două fraze în care conjuncția *că* să introducă o propoziție consecutivă și una concesivă.

II. (10p) Ai citit recent o carte de aventuri. Scrie prietenului tău Andrei, din Cluj, pe care l-ai cunoscut, în vara trecută, în tabără, o scrisoare de 15-20 rânduri prin care să-i prezinți cartea citită .

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și de încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate situației imaginate;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Povestește (prezintă) deznodământul unui basm studiat în gimnaziu.

Atenție! – în realizarea povestirii vei avea în vedere:

- prezentarea pe scurt a conflictului și a personajelor basmului;
- povestirea deznodământului;
- raportul dintre real și fabulos;
- formulele de încheiere folosite.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 11

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

Era o vreme dulce cu aburi pe zăvoaie
și dangăte de clopot în turlile de fier,
Cântau în prag cocoșii prevestitori a ploaie
Cu gâturile-ntinse spre apele din cer.

Pe măgurile negre cu poalele jilave
Mijea un fir de sate răznite de la drum,
Ieșeau pe brânci din iarnă cătunele buhave
și își scoteau la soare căciulile de fum.

(Vasile Voiculescu – Florii)

Dicționar:

Zăvoaie – pădurici pe malul unei ape

Măguri – dealuri

Răznite – izolate

Buhave – puhav (forma corectă), umflat, buhăit

Dangăt – sunet prelung al clopotului

Cerințe:

A. 1. (2p.) Identifică două elemente/ structuri care alcătuiesc tabloul descris de către poet.

2. (2p.) Ce semnificație are în text construcția *vreme dulce*?

3. (2p.) Identifică în text o imagine auditivă.

4. (2p.) Exprimă-ți opinia despre sensul metaforei *apele din cer*.

5. (2p.) Comentează ultimele două versuri.

B. 6. (4p.) Justifică folosirea cratimei în construcția *gâturile-ntinse*.

7. (4p.) Identifică în text un cuvânt care conține un triftong și subliniază triftongul.

8. (4p.) Formează câte o propoziție în care cuvintele *un* și *negru* să aibă altă valoare morfologică decât cea din text.

9. (4p.) Transcrie din text un adjectiv variabil cu o singură terminație.

10. (4p.) Alcătuiește un enunț în care verbul *a fi* să aibă rol de auxiliar cu care se construiește diateza pasivă.

11. (4p.) Cuvântul *a* din structura *a ploaie* este:

a) articol posesiv;

b) prepoziție;

c) verb auxiliar.

12. (4p.) Transcrie din text două attribute substantivale prepoziționale.

13. (4p.) Construiește o frază în care verbul *a ieși* să fie regentul unei propoziții predicative.

14. (4p.) Transformă construcția *găturile-ntinse* într-o frază cu două propoziții, una principală și una atributivă.

15. (4p.) În textul dat există:

- a) numai propoziții principale;
- b) o singură propoziție secundară și restul principale;
- c) două secundare și restul principale.

II. (10p) Te afli la bunici, în vacanță. Te-ai hotărât să pleci mai devreme cu o săptămână, iar telefonul nu funcționează. Te decizi atunci să trimiți o telegramă acasă pentru a fi așteptat la gară. Scrie conținutul acestei telegrame.

Atenție! – în realizarea telegramei trebuie să ai în vedere:

- un conținut și un limbaj concise și adecvate informației pe care vrei s-o transmiți;
- respectarea normelor de coerență a mesajului, a celor de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Scrie o compunere de 1-2 pagini cu tema: *Personajul preferat*.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- identificarea personajului preferat (operă, autor, împrejurările lecturii operei); *biografia* personajului;
- descrierea unei scene-cheie în care acesta apare;
- prezentarea a cel puțin două însușiri care te-au impresionat cel mai mult;
- argumentarea alegerii personajului;

Din oficiu – 10 puncte

Testul 12

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost nici nu s-ar povesti.

A fost odinioară un împărat care avea trei fete, dintre care cea mai mare era frumoasă, cea mijlocie mai frumoasă, iar cea mai tânără, Ileana, atât de frumoasă, încât și Sfântul Soare se oprea în cale, ca s-o vadă și să se desfăteze de frumusețea ei.

Într-o zi împăratul primi carte și veste de la vecinul său, împărat mare și puternic, cum că, iacă, nu e bine, și are să se bată cu dânsul pentru o mare pricină împărătească. Împăratul se puse la sfat cu bătrânii țării, și când văzură cum că nu e încotro, porunci voinicilor să încalece pe armăsari, să-și apuce armele și să se pregătească de bătaia cea grozavă ce-avea să se facă și să fie.

Mai înainte de a încăleca și el însuși, împăratul chemă pe fiicele sale, le grăi vorbe blânde și părintești, dete apoi la fiecare câte o floare frumoasă, câte o păsărică veselă și câte un măr fraged.

A cărei floare se va veșteji, a cărei păsărică se va întrista și al cărei măr va putrezi, despre aceea voi ști că nu și-a păzit credința, grăi împăratul cel înțelept.

(Ioan Slavici – Ileana cea șireată)

Dicționar:

Odinioară – odată, cândva

Carte – scrisoare

Cerințe:

A. 1. (2p.) Care sunt personajele prezente în acest fragment?

2. (2p.) Transcrie fragmentul prin care este caracterizată fata cea mică.

3. (2p.) Ce veste primește într-o zi împăratul de la vecinul său?

4. (2p.) Ce dăruiește împăratul fetelor sale la plecarea în război?

5. (2p.) Menționează două argumente prin care să susții că fragmentul de față aparține unui basm.

B. 6. (4p.) Motivează scrierea cu cratimă a structurii ce-a (ce-a fost).

7. (4p.) Construiește enunțuri în care structurile: ce-a, s-ar să se scrie altfel decât în formele date.

8. (4p.) Scrie două sinonime pentru sensul din context al substantivului *carte*, în afara celui dat la rubrica *dicționar*.

9. (4p.) Identifică în text două cuvinte cu valoare gramaticală schimbată.

10. (4p.) Extrage din text:

- a) un verb la infinitiv;
- b) un numeral distributiv;
- c) un adjectiv pronominal de întărire;
- d) un adjectiv însoțit de articol demonstrativ.

11. (4p.) Extrage din text o interjecție.

12. (4p.) Scrie modul și timpul construcției *are să se bată*.

13. (4p.) Extrage din text două pronume relative și precizează cazul acestora.

14. (4p.) Transcrie din text câte o propoziție subordonată subiectivă, condițională, consecutivă, circumstanțială de scop.

15. (4p.) Construiește enunțuri în care locuțiunea conjuncțională *cum că* să introducă o subordonată subiectivă și o subordonată completivă directă.

II. (10p) Redactează o scrisoare de felicitare adresată profesorului de matematică, ocazionată de împlinirea de către acesta a vârstei de 50 de ani.

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate situației imaginate;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Argumentează, într-o compunere de 1-2 pagini, și având în vedere un text studiat la clasă, că specia basmului aparține genului epic.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- prezența reperelor spațiale și temporale;
- modurile de expunere folosite;
- existența unui subiect literar (evenimente epice) cu structură cunoscută (intriga, desfășurarea acțiunii etc);
- prezentarea sumară a personajelor și a conflictelor.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 13

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

De-mi părea bine ?

Dar se-nțelege că-mi părea bine

Când mi-l aduc aminte pe dânsul, mi se desfășoară înaintea ochilor întreaga lume a tinerețelor, cu toate farmecele ei, dcuma pierdute pentru totdeauna; și nici unul dintre noi toți, care împreună am trecut prin acea lume, nu poate să se gândească la tinerețile sale fără ca să-i treacă, așezat, retras și întotdeauna înțelept, Budulea Taichii, pe dinaintea ochilor, pentru că Budulea nu era numai al Taichii, ci și al nostru al tuturor.

Mie, îndeosebi, mi se cuvenea oarecare întâietate la împărțea părerilor de bine, pentru că eu îl știam încă din copilărie și eram prieten chiar și cu Budulea cel bătrân.

(Ioan Slavici – Budulea Taichii)

Dictionar:

Așezat – aici cu sensul de *cuminte, echilibrat*

Taichii – forma populară a substantivului *tatei*, cazul genitiv

Cerințe:

A. 1. (2p.) La ce persoană este scris textul ?

2. (2p.) Ce legătură există între narator și personajul descris în acest text ?

3. (2p.) Transcrie fragmentul în care se face portretul lui Budulea Taichii.

4. (2p.) Extrage din text un fragment de cel puțin 12 cuvinte despre tinerețe.

5. (2p.) Notează în 1-2 enunțuri despre ce este vorba în acest text (tema textului).

B. 6. (4p.) Motivează folosirea semnului întrebării în primul enunț al textului.

7. (4p.) Extrage din text două cuvinte compuse și alte două cuvinte derivate.

8. (4p.) Găsește în text două locuțiuni verbale și dă pentru fiecare câte un sinonim.

9. (4p.) Transcrie din text:

a) un pronume negativ;

b) un pronume posesiv.

10. (4p.) Identifică două substantive în cazul genitiv și precizează funcțiile sintactice ale acestora.

11. (4p.) Pronume *dânsul* este:

- a) de politețe;
- b) personal;
- c) de întărire.

12. (4p.) Identifică două atribute exprimate prin adjective pronominale.

13. (4p.) Transcrie cuvântul pe care-l determină substantivul însoțit de prepoziție *pe dinaintea ochilor*.

14. (4p.) Contrage propoziția subordonată *pentru că eu îl știam încă din copilărie* în partea de propoziție corespunzătoare și precizează-i felul.

15. (4p.) Construiește o subordonată subiectivă având ca regentă construcția *...mi se cuvenea*.

II. (10p) Alcătuiește o cerere adresată directorului bibliotecii municipale prin care să soliciți eliberarea unui permis de acces în sala de documentare, în vederea studierii unor colecții de reviste.

Atenție! – în realizarea cererii trebuie să ai în vedere:

- formulele specifice de introducere și încheiere;
- conținutul propriu-zis al cererii;
- motivarea solicitării;
- respectarea normelor de exprimare, a celor ortografice și de punctuație.

III. (30p) Pe baza unui text epic sau dramatic, studiat în gimnaziu, realizează o compunere cu tema: *Un punct culminant care mi-a reținut atenția*.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea operei alese și a autorului acesteia;
- prezentarea pe scurt a subiectului;
- referire la conflict și la evoluția acestuia către punctul culminant;
- povestirea punctului culminant.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 14

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

Leul s-a-mbrăcat odată
Intr-o piele de măgar,
Să colinde țara toată
Din hotar până-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregători)
Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători.
Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng
Ca un biet măgar nătâng
Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc
Și-ntr-o clipă îl înșfacă,
Grămădindu-l la mijloc,
Să-l dea strașnic în târbacă.
– Stați, mișeilor! Ajunge, că vă rup în dinți acuși!
(Strigă leul, apărându-și pielea cea adevărată.)
Astfel vă purtați voi oare cu iubiții mei supuși?...
Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată.
Și de frică se făcură mici, ca niște cățeluși.
O, măria ta! Iertare!
Zise cel mai diplomat,
– Semănai așa de tare
C-un măgar adevărat!...

(George Topârceanu – *Leul deghizat*)

Dicționar:

Dregători -- demnitari, slujbași cu funcții înalte

Târbacă – (a da în târbacă), a bate zdravăn

Mișei -- ticăloși, nemernici

Cerințe:

- A. 1. (2p.)** Când se întâmplă evenimentele prezentate în text?
- 2. (2p.)** Transcrie din textul dat două construcții care fixează locul acțiunii.
- 3. (2p.)** Care sunt personajele acestei poezii?
- 4. (2p.)** Argumentează, în 5-10 rânduri, dacă această întâmplare este o poveste doar despre animale sau ea se potrivește foarte bine și oamenilor.
- 5. (2p.)** Indică numele procedeeului prin care, printr-o succesiune de metafore, personificări și comparații, oamenii sunt înlocuiți cu animale.
- B. 6. (4p.)** Alege două semne de punctuație din ultimele patru versuri ale textului și motivează folosirea lor.

7. (4p.) Alcătuieste patru enunțuri cu sensuri diferite ale verbului *a purta*.

8. (4p.) Extrage din text două locuțiuni și găsește pentru fiecare câte un sinonim.

9. (4p.) Transcrie din text câte un:

- a) verb la imperativ;
- b) substantiv în vocativ;

10. (4p.) Indică valoarea morfologică a cuvântului *i* din construcția (*noroadele*) - *i*.

11. (4p.) Identifică în text un verb auxiliar și un altul copulativ.

12. (4p.) Scrie din text câte un complement circumstanțial de:

- a) cauză;
- b) timp;
- c) mod;
- d) loc.

13. (4p.) În propoziția *Stați, mișeilor!* subiectul gramatical este:

- a) subînțeles;
- b) inclus;
- c) exprimat.

14. (4p.) Identifică în text o propoziție circumstanțială de scop.

15. (4p.) Transformă gerunziul *trecând* (*Deci, trecând el într-o seara...*) într-o propoziție subordonată corespunzătoare.

II. (10p) În curând va fi ziua ta de naștere. Pentru a-ți impresiona colegii pe care-i vei invita cu această ocazie, te-ai decis să le trimiți invitații. Scrie textul unei invitații.

Atenție! – în realizarea invitației trebuie să ai în vedere:

- formulele de adresare și de încheiere;
- invitația propriu-zisă, scrisă într-un stil potrivit împrejurării;
- corectitudinea redactării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Argumentează într-o compunere de 1-2 pagini că textul *Leul deghizat de George Topârceanu* este o fabulă.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- o definiție a fabulei;
- structura epicului;
- prezentarea personajelor; caracterul simbolic, relația animale, plante etc. – oameni;
- modalități de realizare: alegoria.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 15

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

*De va veni la tine vântul,
Purtând povestea mea amară,
Jelitul lui să nu te-nfrângă,
Mustrarea lui să nu te doară.*

*Nu-i vina ta... Așa e scrisă
Nemilostiva lege-a firii;
Sărutul otrăvit al brumii
Omoară toamna trandafirii...*

*Și cine s-ar opri să plângă
O frunză veștedă-n cărare,
Când codrii freamătă alături
Și râd în răsărit de soare ?...*

(Octavian Goga – Cântec)

Dicționar:

Nemilostivă – neîndurătoare, aspră

Brumii – (genitivul substantivului *brumă*)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Identifică procedeul artistic folosit în prezentarea vântului.

2. (2p.) Despre ce *poveste amară* ar putea fi vorba în acest text?

3. (2p.) Ce semnificație are prezența anotimpului *toamna* în poezie ?

4. (2p.) Explică versurile *Sărutul otrăvit al brumii/ Omoară toamna trandafirii*.

5. (2p.) Alege din următoarele variante tema posibilă a acestei poezii:

a) tema naturii (prezența vântului);

b) tema timpului și a dragostei.

B. 6. (4p.) Motivează folosirea punctelor de suspensie în strofa a II-a (*Nu-i vina ta...*).

7. (4p.) Identifică în text:

a) un cuvânt derivat cu prefix;

b) un cuvânt cu sens figurat.

8. (4p.) Subliniază semivocalele din cuvintele: *doară, freamătă, alături, lui*.

9. (4p.) Extrage din text câte un verb la:

a) diateza activă;

b) diateza pasivă.

10. (4p.) Identifică două substantive în cazul genitiv.

11. (4p.) Cuvântul *lui* (*jelitul lui*) este:

- a) pronume posesiv;
- b) pronume personal;
- c) adjectiv pronominal posesiv.

12. (4p.) Transcrie din text două adverbe și precizează funcția lor sintactică.

13. (4p.) Identifică subiectul propoziției *Sărutul otrăvit al toamnei/ Omoară toamna trandafirii*.

14. (4p.) Precizează felul primei propoziții subordonate din text.

15. (4p.) Construiește, cu ajutorul conjuncției *de*, o subordonată subiectivă.

II. (10p) Ai văzut de curând un film care ți-a plăcut foarte mult. Scrie vărului tău din orașul Ploiești o scrisoare de 15-20 de rânduri în care să-i comunici impresiile tale despre filmul văzut.

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și de încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate cu intenția de a-ți argumenta (susține) un punct de vedere față de persoana căreia i te adresezi;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Realizează un comentariu despre textul lui Octavian Goga, *Cântec*.

Atenție! – în realizarea comentariului vei avea în vedere:

- indici ai prezenței eului poetic, relația eul poetic – natură;
- semnificația prezenței unui *tu*, în raport cu tema poeziei;
- opinia despre corespondențele dintre stările sufletești ale eului poetic și câteva elemente ale naturii: *brumă. toamna, trandafirii*;
- semnificația ultimelor două versuri.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 16

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

Moș Sava scoase o sudalmă strașnică și ridică în sus degetele sângerate. Apoi, aplecându-se, într-o clipă puse asupra paserei ciubota-i uriașă. Dușmanul bătu pământul c-o aripă, apoi rămase neclintit și zdrăbit. Avea în vârful clonțului o boabă mare de rubin.

De departe, găinile și curcile ogrăzii, cu strigăte scurte îl priveau uimite, când c-un ochi, când cu altul. Baba Mărgărinta apucase de o pană, și, răsând, ridicase în sus, în soare, o aripă uriașă, dungată alb, negru și roșcat. Dar mie nu-mi venea să râd, căci mâna lui moșu Sava, cu care purta el tesla, era toată brăzdată cu roșu. Cu ochii în lacrimi priveam în juru-mi și înțelegeam că dușmanul nostru, care venise din adâncul cerului și căzuse fulgerat, nu era o pasere de rând.

(Mihail Sadoveanu – *Hultanul*)

Dicționar:

Sudalmă – înjurătură

Tesla – unealtă folosită de dulgheri

Hultan – pasăre de pradă (vultur)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Rescrie fragmentul care consemnează moartea pasării de pradă.

2. (2p.) Identifică numele a două personaje care apar în text.

3. (2p.) Extrage din text un fragment care consemnează reacția naratorului la vederea mâinii lui moș Sava.

4. (2p.) Ce semnificație crezi că are construcția folosită de narator în legătură cu pasărea de pradă: *Nu era o pasere de rând.*

5. (2p.) Notează două argumente prin care să susții că fragmentul în cauză aparține genului epic.

B. 6. (4p.) Alcătuieste enunțuri în care cuvintele *mie* și *care* să fie scrise altfel decât în textul dat. (*Dar mie nu-mi venea să râd, căci mâna lui moșu Sava cu care purta el tesla...*).

7. (4p.) Extrage din text două cuvinte care nu fac parte din fondul principal lexical.

8. (4p.) Identifică în text câte un cuvânt care conține:

a) diftong;

b) hiat.

9. (4p.) Extrage din text două substantive în cazul genitiv, precedate de locuțiune prepozițională.

10. (4p.) Identifică în text:

- a) o locuțiune adjectivală,
- b) o locuțiune adverbială.

11. (4p.) Verbul *era* (*era brăzdată*) are valoare:

- a) predicativă;
- b) copulativă;
- a) auxiliară.

12. (4p.) Indică funcțiile sintactice ale următoarelor cuvinte:

- a) (*ciubota*) -i;
- b) *de rând*.

13. (4p.) Precizează funcțiile sintactice ale pronomelor relative din text.

14. (4p.) Transformă în propoziție subordonată corespunzătoare cuvântul *aplecându-se*, având în vedere funcția sintactică a acestuia. (*Apoi, aplecându-se, într-o clipă puse asupra paserei ciubota-i uriașă*).

15. (4p.) Extrage din text:

- a) o propoziție subiectivă;
- b) o propoziție cauzală;
- c) o propoziție completivă directă;
- d) o propoziție atributivă.

II. (10p) Publicația săptămânală *Opinia* împlinește un an de la apariția primului număr. Ești un cititor consecvent al acestui ziar care conține informații diverse. Este de fapt un magazin interesant pentru curiozitățile pe care le prezintă număr de număr. Scrie redacției o scrisoare de 15-20 de rânduri, în cuprinsul căroră îi feliciți pe redactori pentru împlinirea a unui an de la prima apariție. În felicitarea pe care le-o vei trimite prezintă și două motive pentru care citești acest ziar.

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate relației tale cu destinatarul;
- prezentarea celor două motive care te determina să citești ziarul;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Prezintă în 1-2 pagini subiectul unei nuvele studiate în gimnaziu.

Atenție! – în realizarea lucrării vei avea în vedere:

- indicarea titlului nuvelei și a autorului acesteia;

- prezentarea succintă și obiectivă a subiectului operei literare;
- prezentarea personajelor;
- folosirea corectă a timpurilor verbale specifice acestui tip de compunere.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 17

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

*Privirile de farmec bete
Mi le-am întors cătră pământ –
Iar spicele jucau în vânt,
Ca-n horă după un vesel cânt
Copilele cu blonde plete,
Când saltă largul lor vestmânt.
În lan erau feciori și fete,
Și ei cântau o doină-n cor.
Juca viața-n ochii lor
Și vântul le juca prin plete.
Miei albi fugeau către izvor
Și grauri suri zburau în cete.*

(George Coșbuc – *Vara*)

Dicționar:

Farmec – încântare, desfătare

Cerințe:

A. 1. (2p.) Rescrie versurile care exprimă direct prezența eu-lui poetic.

2. (2p.) Identifică două elemente a căror prezență contribuie la realizarea tabloului naturii.

3. (2p.) Transcrie două versuri care consemnează prezența umană.

4. (2p.) Ce semnificație are verbul *juca* din versul *Juca viața-n ochii lor*?

5. (2p.) Prezintă două argumente pentru a motiva apartenența textului la genul liric.

B. 6. (4p.) Extrage din text câte un cuvânt care conține:

a) triftong;

a) hiat.

7. (4p.) Formulează două enunțuri cu sensuri diferite ale substantivului polisemantic *izvor*, altele decât cel din textul dat.

8. (4p.) Identifica în text un substantiv defectiv de număr și un substantiv colectiv.

9. (4p.) Care este timpul verbal dominant în text?

10. (4p.) Transcrie din text cuvintele aflate la cazul genitiv.

11. (4p.) Extrage un adjectiv cu trei forme flexionare.

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a substantivelor *feciori* și *fete*.

13. (4p.) Construcția *de farmec* este:

- a) complement indirect;
- b) complement circumstanțial de cauză;
- c) complement de agent.

14. (4p.) Extrage din text o propoziție subordonată și precizează felul ei.

15. (4p.) Construiește enunțuri în care două subordonate – altele decât circumstanțială de timp – să fie introduse prin adverbul relativ *când*.

II. (10p) Te numești Ionescu Paul și domiciliezi în București, strada Desișului 139, sectorul 4. Redactează o cerere adresată directorului școlii generale pe care ai absolvit-o prin care soliciți eliberarea foii matricole pentru clasa a VIII-a.

Atenție! – în realizarea cererii trebuie să ai în vedere:

- formulele specifice de introducere și încheiere;
- conținutul propriu-zis al cererii;
- motivarea solicitării;
- respectarea normelor de exprimare, a celor ortografice și de punctuație.

III. (30p) Realizează o compunere de 1-2 pagini în care să argumentezi că fragmentul dat din poezia *Vara* de George Coșbuc aparține speciei pastel și genului liric.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- o prezentare a caracteristicilor pastelului;
- identificarea elementelor de natură și umane care alcătuiesc tabloului descriptiv;
- sentimentele degajate de versuri;
- relația eul poetic – elementele de natură.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 18

I. (50p) Citește cu atenție textul următor:

Bolta și-a cernit năframa
Ca o mamă întristată,
Floarea-soarelui pe câmpuri
Pleacă fruntea-ngândurată.

Zarea-și picură argintul
Pe ovezele de aur,
Ostenit, din aripi bate,
Ca un vis pribeag, un graur.

Codrul cântăreții-și culcă,
Doarme trestia bolnavă,
Dorm doi pui de năvăstuică
Sub o brazdă de otavă.

(Octavian Goga – Sara)

Dictionar:

Oveze – lanuri de ovăz

Otavă – iarbă fragedă care crește după ce câmpul a fost cosit

Cerințe:

A. 1. (2p.) Identifică modul de expunere care domină în această poezie.

2. (2p.) Numiți două elemente vegetale din text.

3. (2p.) Extrage din text comparația cu ajutorul căreia este prezentat graurul.

4. (2p.) Identifică în text:

a) un epitet;

b) o metaforă.

5. (2p.) Explică versul *Bolta și-a cernit năframa*.

B. 6. (4p.) Motivează folosirea cratimei în cuvântul *floarea-soarelui*.

7. (4p.) Extrage din text două cuvinte cu vocale în hiat.

8. (4p.) Rescrie într-o topică normală următoarele versuri:
Ostenit, din aripi bate,/ Ca un vis pribeag, un graur/.

9. (4p.) Identifică un numeral care are funcția sintactică de atribut adjectival.

10. (4p.) Cuvântul *și* (*zarea-și*) este:

a) pronume reflexiv;

b) pronume posesiv;

c) adjectiv pronominal.

11. (4p.) Identifică un verb la un timp compus al modului indicativ și numește timpul.

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a substantivului (ca) o mamă.

13. (4p.) Extrage din text două subiecte gramaticale.

14. (4p.) Extrage două propoziții din ultima strofă, indicând felul acestora.

15. (4p.) Construiește o frază în care verbul a (se) culca să fie regentul următoarelor subordonate: subiectivă, circumstanțială de timp.

II. (10p) Te numești Paul Popescu și te afli în vacanță la bunici în județul Prahova. Redactează o scrisoare de 15-20 de rânduri în care să argumentezi următorul titlu al unui articol citit de tine într-o revistă: *Să mângâiem păsările și animalele.*

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezenta formulelor de introducere și încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate situației, relației tale cu destinatarul;
- prezentarea a cel puțin două motive care să argumenteze titlul;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

III. (30p) Argumentează pe baza unui text studiat în gimnaziu, într-o compunere de 1-2 pagini, că balada populară este o specie a genului epic, care prezintă o întâmplare din trecutul îndepărtat sub forma unei acțiuni simple, cu un număr mic de personaje, prezentate de obicei în antiteză și în care realul se împletește cu fabulosul.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- alegerea textului studiat cu precizarea titlului și a temei;
- prezentarea locului și a timpului acțiunii;
- prezentarea pe scurt a acțiunii și a personajelor;
- precizarea și ilustrarea modului (modurilor) de expunere folosite.

Din oficiu – 10 puncte

Testul 19

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

*De-abia plecaseși. Te-am rugat să pleci.
Te urmăream de-a lungul molatecii poteci,
Pân-ai pierit, la capăt, prin trifoi.
Nu te-ai uitat o dată înapoi!*

*Ți-aș fi făcut un semn, după plecare,
Dar ce-i un semn de umbră-n depărtare?*

*Voiam să pleci, voiam și să rămâi.
Ai ascultat de glasul cel dintâi.
Nu te oprise gândul fără glas.*

De ce-ai plecat? De ce-ai fi mai rămas?

(Tudor Arghezi – *De-abia plecaseși*)

Cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie un epitet situat într-o inversiune poetică.
- 2. (2p.)** Explică, într-un text de maximum patru rânduri, semnificația sintagmelor *glasul cel dintâi* și *gândul fără glas*.
- 3. (2p.)** Stabilește modul de expunere dominant în text.
- 4. (2p.)** Prezintă, pe scurt, semnificația folosirii în text a pronumelor și a verbelor la persoanele I și a II-a singular.
- 5. (2p.)** Motivează rolul, în finalul poeziei, al celor două interogații retorice.
- B. 6. (4p.)** Menționează două motive ale folosirii cratimei în structura *de umbră-n depărtare*.
- 7. (4p.)** Extrage, din text, două cuvinte conținând câte un diftong.
- 8. (4p.)** Selectează, din prima strofă, câte un cuvânt derivat, respectiv, compus prin sudare (unire, alipire, contopire).
- 9. (4p.)** Scrie un sinonim și un antonim al cuvântului *a pieri*.
- 10. (4p.)** Transcrie, din text, un substantiv în genitiv, respectiv, un pronume reflexiv.
- 11. (4p.)** Precizează valoarea de întrebuințare morfologică, în text, a numeralului *cel dintâi* (adjectivală/ adverbială/ substantivală).
- 12. (4p.)** Menționează funcția sintactică a părților de vorbire subliniate, în structura *...ce-i un semn de umbră-n depărtare*.
- 13. (4p.)** Rescrie, din text, propoziția subordonată circumstanțială de timp.
- 14. (4p.)** Construiește un enunț, conținând și o propoziție subordonată completivă indirectă pe lângă verbul regent *a se uita*.

II. (10p) Te numești Mihai/ Mihaela Ionescu, din orașul Pașcani, strada Dimitrie Cantemir, numărul 16. Scrie, *pe o pagină distinctă a foii de examen*, o scrisoare în care să mulțumești doamnei Maria Stănescu din Vatra Dornei, mătușa colegei tale de bancă, pentru că te-a găzduit o săptămână, pe timpul vacanței de vară.

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să fie concepută într-un stil adecvat împrejurărilor;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (34p.) Argumentează, într-o compunere de 1-2 pagini, că opera literară *De-abia plecaseși*, de Tudor Arghezi, aparține genului liric.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea elementelor de versificație;
- relevarea a trei trăsături evidente ale eului liric, identificabile în text;
- prezentarea modalităților artistice folosite de autor (o figură de stil, un procedeu artistic, o imagine artistică);
- susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 20

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Iară cătră sfârșitul mesei, Făt-Frumos scoase năframa care i-a dat-o împăratul la bătălie.

– Cum ajunse năframa mea în mâinile tale, întrebă împăratul? Eu am dat-o îngerului Domnului care ne-a ajutat la război.

– Ba nu, mărite împărate, mie mi-ai dat-o.

– Apoi dacă este așa, tu ești acela care ne-a ajutat?

– Eu, mărite împărate.

– Nu se poate, adaose iute împăratul, și dacă vrei să te crez, arată-te așa cum era atunci acela căruia i-am dat năframa.

Atunci el se sculă de la masă, se duse de se îmbracă cu hainele cele cu soarele în piept, luna în spate și doi luceferi în umeri, își lăsă părul pe spate și se înfățișă împăratului și la toată adunarea.

Când îl văzură mesenii, îndată se și minunară; Făt-Frumos era atât de mândru și strălucitor, încât la soare te puteai uita, dar la dânsul ba.

(*** – Făt-Frumos cu părul de aur)

Cerințe:

- A. 1. (2p.)** Rezumă, în cel mult patru rânduri, fragmentul dat.
- 2. (2p.)** Transformă în vorbire indirectă dialogul dintre împărat și Făt-Frumos.
- 3. (2p.)** Transcrie, din text, două cuvinte / sintagme sugerând ideea de trecere a timpului, pe parcursul narațiunii.
- 4. (2p.)** Extrage, din text, o propoziție exprimând ideea de îndoială.
- 5. (2p.)** Menționează două elemente prin care Făt-Frumos este recunoscut ca erou al bătăliilor purtate de împărat.
- B. 6. (4p.)** Scrie câte un enunț pentru a exemplifica sensul cuvintelor astfel accentuate: *masă*, *era*.
- 7. (4p.)** Precizează două cuvinte din text conținând vocale în hiat.
- 8. (4p.)** Transcrie, din text, un fragment de cel mult zece cuvinte, care conține un anacolut.
- 9. (4p.)** Rescrie, din text, două adjective pronominale în cazul acuzativ.
- 10. (4p.)** Construiește un enunț cu altă valoare morfologică, decât cea din text, a cuvântului *iute*.
- 11. (4p.)** Stabilește funcția sintactică a următoarelor părți de vorbire: pronumele relativ *care* (*care i-a dat-o împăratul*) și pronumele reflexiv *își* (*își lăsă părul pe spate*).

12. (4p.) Scrie o propoziție în care substantivul *împărat* are funcția sintactică de nume predicativ în cazul genitiv.

13. (4p.) Extrage, din text, o propoziție subordonată circumstanțială de timp.

14. (4p.) Motivează folosirea ultimei virgule din textul dat.

II. (10p) Te numești Ion/ Ioana Stănescu, elev(ă) în clasa a VIII-a a Școlii Generale Mihai Eminescu, din orașul Azuga. Scrie, pe o pagină distinctă a foii de examen, o scrisoare de felicitare fostei sale învățătoare, Gabriela Ionescu, care își serbează onomastica.

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;

- să fie concepută într-un stil adecvat împrejurărilor;

- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (34p.) Motivează, într-o compunere de cel puțin 30 de rânduri, că fragmentul citat (*) – *Făt-Frumos cu părul de aur* aparține unui basm.**

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea modurilor de expunere existente în fragmentul de mai sus;

- relevarea a patru locuri comune (stereotipii) specifice basmelor, prezente în text;

- argumentarea ideii că fragmentul reprezintă punctul culminant al unuia dintre conflictele basmului *Făt-Frumos cu părul de aur*;

- identificarea ipostazelor naratorului în fragmentul citat.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 21

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

*Crivățul din miazănoapte vâjje prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie.
Valuri albe trec în zare, se așajă-n lung troian
Ca nisipurile dese din pustiul african.*

*Viscolul frământă lumea !... Lupii suri ies după pradă,
Alergând, urlând în urmă-i prin potopul de zăpadă.
Turmele tremură, corbii zbor vârtej, răpiți de vânt,
Și răchitele se-ndoaie lovindu-se de pământ.*

*Zbierăt, răget, țipăt, vaiet, mii de glasuri spăimântate
Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate,
Și-n departe se aude un nechez răsunător....
Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător !*

*Fericit acel ce noaptea rătăcit în viscolire
Stă, aude-n câmp lătrare și zărește cu uimire
O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind,
Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind!*

(Vasile Alecsandri – Viscolul)

Cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie, din textul dat, o aliterație.
- 2. (2p.)** Selectează un fragment de vers, care indică prezența eului liric, în poezia Viscolul.
- 3. (2p.)** Prezintă ideea centrală a textului, într-un enunț de cel mult patru rânduri.
- 4. (2p.)** Explică semnificația următoarelor versuri: *Valuri albe trec în zare, se așajă-n lung troian/ Ca nisipurile dese din pustiul african.*
- 5. (2p.)** Stabilește tipul strofei și felul rimei versurilor de mai sus.
- B. 6. (4p.)** Scrie o urmare, în planul prozodiei, a folosirii crati-meii în structura *se-ndoaie*.
- 7. (4p.)** Extrage, din text, câte două cuvinte derivate, respectiv, compuse.
- 8. (4p.)** Precizează câte un sinonim potrivit pentru cuvintele: *miazănoapte, frământă.*
- 9. (4p.)** Transcrie, din text, o locuțiune prepozițională și un adjectiv substantivizat.
- 10. (4p.)** Stabilește cazul al adjectivului *fericit* și al pronu-melui relativ *ce*, din ultima strofă.

11. (4p.) Selectează două substantive cu funcția sintactică de complement direct.

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a verbului *lucind* (*O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind*).

13. (4p.) Rescrie prima subordonată atributivă din textul dat.

14. (4p.) Contrage propoziția subordonată *Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind*.

II. (10p) Te numești Marin/ Marina Ionescu, locuiești pe strada Zvoriștea, la numărul 56, din orașul Vaslui, și ești elev/ elevă în clasa a VIII-a la Școala Generală Nr. 32. Redactează, pe o pagină distinctă a foi de examen, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesară pentru înscrierea la Clubul Școlar Unirea, din localitate.

Atenție! – cererea trebuie:

- să utilizeze convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să aibă conținutul și structura adecvate;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 16.09.2001.

III. (34p.) Scribe o compunere de 1-2 pagini, în care să argumentezi că poezia citată aparține speciei literare denumite pastel.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- relația scriitor – operă;
- precizarea a trei caracteristici ale acestei specii literare;
- ilustrarea caracteristicilor pe baza textului dat;
- evidențierea rolului mijloacelor artistice.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 22

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Moș-Crăciun-Din-Vremuri-Bune,
Amintiri cu zurgălăi
Milostiv și înțelept,
Vin – ca sănii – de departe,
Prind colinde să răsunе.
Și pe case ninge lin.
Eu, cu ochii îndărăt
De ce n-am și astăzi parte
Spre cărarea de omăt
Să visez la pașii tăi,
A copilăriei, spune,
Prin tăcutele odăi
De ce nu te mai aștept,
Lunecând catifelin*?
Moș Crăciune?

(Al. O Teodoreanu – Scrisoare)

Dicționar:

* *catifelin* = *ca de catifea*; (aici: *molatic, neauzit, plăcut...*)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, un vers în care apar trăsături ale lui *Moș-Crăciun-Din-Vremuri-Bune*.

2. (2p.) Rescrie, din text, o structură care conține o comparație.

3. (2p.) Explică semnificația imaginii artistice *cărarea de omăt/ A copilăriei*.

4. (2p.) Numește sentimentul dominant care se desprinde din versurile de mai sus.

5. (2p.) Precizează cărui gen literar (epic, liric sau dramatic) îi aparține fragmentul citat.

B. 6. (4p.) Precizează un rol al cratimei în secvența *n-am și astăzi parte*.

7. (4p.) Transcrie un adverb obținut prin schimbarea valorii gramaticale.

8. (4p.) Scrie un sinonim pentru sensul din text al cuvântului *prind* (*Prind colinde să răsunе*).

9. (4p.) Transcrie, din text, un verb la modul imperativ și un verb la modul conjunctiv.

10. (4p.) Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate: *Să visez la pașii tăi*.

11. (4p.) Stabilește funcțiile sintactice ale cuvintelor: *colinde*, *(la) pași*.

12. (4p.) Transcrie, din prima strofă, un atribut substantival prepozițional și un atribut substantival genitival.

13. (4p.) Scrie un enunț în care să fie o propoziție subordonată circumstanțială de cauză, având ca regent verbul *a aștepta*.

14. (4p.) Transformă atributul adjectival *tăcute*, în propoziție subordonată corespunzătoare ca sens.

II. (10p) Te numești Ion/ Ioana Petrescu, locuiești în Suceava, pe Bulevardul Unirii, la numărul 10, și ești elev/ elevă în clasa a VIII-a C, la Școala Generală Nr. 84. Redactează, pe o pagină distinctă a foi de examen, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesară pentru înscrierea la Clubul Sportiv Școlar, din localitate.

Atenție! – în cererea trebuie:

- să respecti convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;
- să aplici normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 16.09.2001.

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să caracterizezi un personaj dintr-o comedie, valorificând fragmentele studiate la clasă.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a două trăsături ale personajului din comedia/ fragmentele studiate;
- ilustrarea celor două trăsături menționate, cu ajutorul textului ales;
- evidențierea a două mijloace/ procedee de caracterizare, existente în text;
- prezentarea relației dintre personajul ales și un alt personaj al comediei.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 23

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Au fost odată-ntr-o școală de provincie doi buni camarazi - Niță Ghițescu și Ghiță Nițescu. Amândoi erau potriviți la-nvățătură și la purtare. Niță însă se deosebea, și nu numai de Ghiță, dar chiar de toți copiii ceilalți, prin talentul lui la scris, de care se minuna cu drept cuvânt toată lumea. În anul al patrulea de școală primară, Niță ajunsese să scrie așa de frumos, încât, adesea, pu-se alături, caietul lui ai fi zis că este modelul de caligrafie tipărit, iar modelul de caligrafie, scris de mână; pe câtă vreme, Ghiță scria nu se poate mai urât, pentru că-i era mâna dreaptă șubredă, fiindcă-i degeraseră degetele de mic, n-avea băiatul nici apucătură din ochi la lucru de piguleală. Așa, isprăvind clasele primare, s-au despărțit cei doi buni camarazi, ca să meargă fiecare după norocul lui. Ghiță s-a dus la țară pe lângă tată-său, care era negustor cu dare de mână; iar Niță, copil sărman, a apucat spre Capitală, ascultând de sfatul dascălului său:

- Fătul meu, tu părinți n-ai, carte multă nu ți-e dat să-nveți că nu prea ești deștept, slugă nu te poți face, că ești cam leneș... Ție ți-a dat Dumnezeu un dar; ai icoană la scris; ție cu condeiul ți-e dat să te hrănești.

(I.L.Caragiale - *Triumful talentului*)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Precizează genul literar căruia îi aparține textul citat.

2. (2p.) Transcrie, din text, un scurt fragment care sugerează originea socială a lui Nițescu.

3. (2p.) Transformă fragmentul de vorbire directă în vorbirea indirectă.

4. (2p.) Explică, într-un enunț, sensul sintagmei *a avea icoană la scris*.

5. (2p.) Menționează cărui moment al operei literare îi corespunde fragmentul citat.

B. 6. (4p.) Motivează rolul din text al liniei de pauză.

7. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *isprăvind*, *despărțit*, *negustor*, *ascultând*.

8. (4p.) Rescrie, din text, un cuvânt compus (pronume).

9. (4p.) Stabilește un sinonim al verbelor din text: *a se hrăni*, *a înainta*.

10. (4p.) Construiește un enunț, pentru a ilustra sensul figurat al substantivului *lumea*.

11. (4p.) Transcrie, din text, un verb la diateza pasivă.

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: ...pentru că-i era mâna dreaptă subredă.

13. (4p.) Scrie o frază în care o subordonată predicativă să aibă ca regent verbul a însemna.

14. (4p.) Rescrie enunțul următor, corectându-i greșelile: *A creiat cea ce niciun alt artist nu va mai crea vreo dată.*

II. (10p) Te numești Ion/ Ioana Petrescu, locuiești în Bacău, pe Bulevardul Unirii, la numărul 23 și ești elev/ elevă în clasa a VIII-a, la Școala Generală Nr. 5. Redactează, pe o pagină distinctă a foi de examen, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesară pentru înscrierea la Clubul Sportiv Școlar Nr. 1, din localitate.

Atenție! -- în cererea trebuie:

- să respecti convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;
- să aplici normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (34p.) Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să caracterizezi personajul principal dintr-o nuvelă studiată de tine la clasă.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a patru procedee/ mijloace de caracterizare a personajului, existente în textul ales;
- precizarea a patru trăsături distincte ale personajului;
- ilustrarea acestor trăsături pe textul ales;
- evidențierea unor mijloace artistice folosite în caracterizare (procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale etc.).

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 24

I. (46p.) Citește cu atenție textul următor:

Numai la o săptămână după Crăciun s-a înstăpânit iarna peste lume, până la marginile zării. S-a pus cu temei, să nu se mai clintească până vor începe să bată vânturile primăverii. Cojoc greu ca anul acesta, spun bătrânii, n-a mai avut dumneaei de ani de zile.

Ulițele satului s-au ridicat, astupând și pâraie și șanțuri și po-dețele de la intrarea curților; nici nu mai semănau a ulițe, ci a fâșii late de la câmpie acoperite de covorul alb și gros.

Toate casele din sat par mai mici – ca și când s-ar fi cufundat – și au căzut într-un somn adânc sub acoperișurile grele de zăpadă, cu streșinile mai aproape de pământ.

Cine a văzut satul în toamnă, ori chiar cu două săptămâni înainte de Crăciun, nu l-ar cunoaște: e un sat străin. Pare o arătare de pe alt târâm, străin și localnicilor, dar mai ales copiilor, care nu se mai satură să privească noua înfățișare: porțițele, gardurile, șurile, șoproanele – oriunde a fost un acoperiș – se pitulează acum sub învelișul greu de omăt, cufundate într-o pace adâncă.

(I. Agârbiceanu – *La sâniuş*)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, o structură care conține un epitet.

2. (2p.) Precizează limitele de timp/ temporale între care s-a înstăpânit iarna peste lume.

3. (2p.) Extrage, din text, o sintagmă, conținând o metaforă, care sugerează imaginea zăpezii căzute peste sat.

4. (2p.) Explică semnificația din text a enunțului *e un sat străin*.

5. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul conține o descriere artistică în proză.

B. 6. (4p.) Motivează rolul liniilor de pauză între care este încadrat enunțul *ca și când s-ar fi cufundat*.

7. (4p.) Precizează mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele *dumneaei*, respectiv, *s-au înstăpânit*.

8. (4p.) Scrie câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *a se clinti*, *târâm*, *șură*, *a se pitula*.

9. (4p.) Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțul *pare o arătare de pe alt târâm*.

10. (4p.) Construiește un enunț în care cuvântul *iarna* să aibă altă valoare morfologică decât cea din text.

11. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul următor: *Toate casele din sat par mai mici.*

12. (4p.) Construiește două enunțuri în care pronumele relativ *cine* să aibă funcția sintactică de nume predicativ, respectiv, de complement direct.

13. (4p.) Precizează felul propoziției subordonate *să privească noua înfățișare*.

14. (4p.) Construiește un enunț în care propoziția *să privească noua înfățișare* să fie subordonată predicativă.

II. (10p.) Te numești Aurelian/ Aurelia Panaitescu și ești în vacanța de vară într-o excursie la Portița, în Delta Dunării. Redactează, *pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată surorii tale, Diana, în care îi relatezi o întâmplare pe care ai trăit-o.*

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere (data, locul, semnătura);
- să fie concepută într-un stil adecvat împrejurărilor;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (34p.) Alege o *baladă cultă* dintre cele studiate de tine la clasă. Motivează, într-o compunere de 1-2 pagini că această operă literară este o *baladă cultă*.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale baladei culte, ca specie literară;
- prezentarea caracteristicilor, cu ajutorul exemplurilor extrase din balada aleasă;
- prezentarea unuia dintre personajele baladei;
- sublinierea rolului mijloacelor artistice.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte, pentru fiecare cerință rezolvată) și **18 puncte** pentru redactare (*unitatea compoziției - 3p.; coerența textului - 3p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului - 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate - 3p.*).

Testul 25

I. (46p.) Citește cu atenție textul următor:

De trei zile văzduhul se întunecase tot mai tare. Întâi se părea că s-a înălțat o ceață răsfirată peste bolta senină, apoi negura aceea alburie s-a tot îndesat, s-a tot întunecat, ca un greu și uniform vâl plumburiu.

Sub el lumea întreagă era sură: dealurile, pădurile, luncile, aerul. Pomii din grădină, arborii înălțau brațe negre, neclintite în liniștea apăsătoare, ca într-o așteptare încordată. Frunzele se scuturaseră de mult.

Pământul era înghețat tun și pișca. Fusese și mai rece înainte de a se innora, dar acum, de trei zile, se mai muiase: în aer se simțea un fel de umezeală, un fel de aromă mai rece ca cea de ploaie.

De trei zile se învăluiau prin văzduh pâlcuri mari de ciori, izvorând nu se știe de unde, zburând înghesuite, cât parcă li se atingeau aripile, vâjâind domol în aer și lăsându-se pe ramurile negre ale pomilor din grădini. Crengile se aplecau și se legăneau sub povara lor: în câte un pâlc erau cu zecile.

(I. Agârbiceanu – Ciorile)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Menționează modul central de expunere din fragmentul citat.

2. (2p.) Transcrie, din text, o comparație.

3. (2p.) Explică semnificația din text a enunțului *în aer se simțea un fel de umezeală, un fel de aromă mai rece ca cea de ploaie*.

4. (2p.) Precizează două argumente prin care să justifici ipostaza de observator/ martor ocular a naratorului.

5. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic.

B. 6. (4p.) Transcrie, din prima propoziție a textului, două cuvinte conținând diftongi.

7. (4p.) Extrage, din text, două cuvinte (adjective, sinonime contextual) care sugerează nuanțe ale culorii gri.

8. (4p.) Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate: *parcă li se atingeau aripile, vâjâind domol în aer*.

9. (4p.) Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din următorul enunț: *De trei zile văzduhul se întunecase tot mai tare.*

10. (4p.) Scrie două enunțuri în care cuvântul *tot* să aibă valoarea morfologică de pronume nehotărât, respectiv, de adjectiv pronominal nehotărât.

11. (4p.) Precizează felul atributelor din enunțul ... *apoi negura aceea alburie s-a tot îndesat, s-a tot întunecat, ca un greu și uniform vâl plumburiu.*

12. (4p.) Analizează sintactic și morfologic cuvintele subliniate din enunțul următor: *Sub el lumea întreagă era sură.*

13. (4p.) Stabilește felul propoziției subordonate *că s-a înălțat o ceață răsfirată peste bolta senină.*

14. (4p.) Scrie un enunț în care să ai o propoziție subordonată circumstanțială consecutivă, având ca regent verbul *a se înălța.*

II. (10p.) Te numești **Alexandru/ Alexandra Ghițescu** și ești într-o tabără la **Sinaia, în județul Prahova**. Redactează, **pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată fratelui tău, Emil, în care îi relatezi o întâmplare pe care ai trăit-o la săniuș.**

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere (data, locul, semnătura);
- să fie concepută într-un stil adecvat împrejurărilor;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (34p.) Redactează o compunere, de 1-2 pagini, în care să analizezi textul citat, din opera literară **Ciorile**.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- identificarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, evidente în textul indicat;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- încadrarea textului în genul epic;
- susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului (cel puțin două idei argumentate).

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **18 puncte** pentru redactare (unitatea compoziției - 3p.; coerența textului - 3p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului - 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate - 3p.).

Testul 26

I. (46p.) Citește cu atenție textul următor:

Satul se prelungește cu ulița lungă până la poalele dealurilor împădurite, în fundul cărora se ridică în cer culmile munților. Ulița lungă urcă ușor pe marginea râulețului de munte ce-și frământă necurmat, în bolovanii de pe fund, apa rece, cristalină, tare. Când se frânge în bolovanii ascuțiți se sfărâmă, ca de sticlă.

De pe Cetățuie – un deal înalt, rotund, îmbrăcat în tufişuri de mesteacăn, cu urme de ziduri dărâmate – ulița asta se vede pornind din vatra satului, ca un braț prea lung din trup, nepotrivit cu celelalte uliți [...]. E o stradă întărită, pietruită cu bolovănași din râu, cu case tot din piatră, acoperite cu țiglă; de pe Cetățuie poți număra fiecare clădire, așa e de înalt dealul acela, întărit odată, deasupra unei strâmtoari ușor de apărat.

Șuvița de apă, ce coboară din izvoarele din munți, nu seacă niciodată și, îndată ce scapă primăvara de învelișul de gheață, nu mai știe alta decât să cânte ziua-noaptea. N-are nici un nume decât „Râul” și nu e decât un braț mai slab al unei ape mai mari, care apucă din munți pe alt povârniș și duce trunchi de brazi în spate.

Râul de pe ulița lungă, cât e de mic, nu seacă niciodată și din el se adapă viețuitoarele satului și mulți dintre locuitori, deși în sat sunt și fântâni.

(I. Agârbiceanu – Moș Ioniță)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Precizează cărui gen literar (epic, liric sau dramatic) îi aparține fragmentul dat.

2. (2p.) Numește două elemente ale cadrului spațial al descrierii, din textul citat.

3. (2p.) Transcrie, din text, un scurt fragment prin care se sugerează vechimea așezării.

4. (2p.) Explică semnificația din text a sintagmei *vatra satului*.

5. (2p.) Menționează două mijloace artistice/ procedee artistice prin care este realizată descrierea satului, din fragmentul citat.

B. 6. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *prelungește*, *mesteacăn*, *niciodată*, *celelalte*.

7. (4p.) Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: (se) *prelungește*, *ușor* (urcă ușor).

8. (4p.) Stabilește câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele subliniate: *Ulița lungă urcă ușor pe marginea râulețului*

de munte ce-și frământă necurmat, în bolovanii de pe fund, apa rece, cristalină, tare.

9. (4p.) Transcrie, din primul alineat al fragmentului, un pronume relativ, respectiv, un adverb relativ.

10. (4p.) Scrie patru enunțuri în care cuvântul *de* să aibă următoarele valori morfologice: prepoziție simplă, conjuncție subordonatoare, pronume relativ, interjecție exclamativă.

11. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul ... *de pe Cetățuie poți număra fiecare clădire.*

12. (4p.) Transcrie, din prima frază a textului, un complement indirect, respectiv, un atribut substantival genitival.

13. (4p.) Precizează felul propoziției ... *și duce trunchi de brazi în spate.*

14. (4p.) Scrie un enunț în care să fie și o propoziție subordonată predicativă, având ca element de relație adverbul relativ *unde*.

II. (10p.) Te numești Mihai/ Mihaela Georgescu și vrei să-ți sărbătorești împlinirea vârstei de 14 ani, sâmbătă, 8 noiembrie. Scrie, *pe o pagină distinctă*, o invitație de participare la acest eveniment, adresată colegului tău, Mircea Florescu.

Atenție! – invitația trebuie să conțină:

- formulele de introducere și de încheiere;
- invitația propriu-zisă, redactată într-un stil adecvat împrejurărilor;
- data, locul, semnătura.

III. (34p.) Redactează o compunere, de 1-2 pagini, în care să analizezi textul citat, din opera literară *Moș Ionită*.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- identificarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, evidente în textul indicat;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- încadrarea textului în genul epic;
- susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului (cel puțin două idei argumentate).

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **18 puncte** pentru redactare (unitatea compoziției - 3p.; coerența textului - 3p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului - 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate - 3p.).

Testul 27

I. (46p.) Citește cu atenție textul următor:

Iar după ce se aprindea opaițul, și tata se punea să mănânce, noi scoteam mâțele de prin ochițe și cotruță și le flocăiam și le șmotream dinaintea lui, de le mergea colbul; și nu puteau scăpa bietele mâțe din mânilor noastre până ce nu ne zgâriau și ne stupeau ca pe noi.

– Încă te mai uiți la ei, bărbate, zicea mama, și le dai paie! Așa-i?... Ha, ha! bine v-au mai făcut, pughibale spurcate ce sunteți! că nici o lighioaie nu se poate aciuiă pe lângă casă de răul vostru... Iaca, dacă nu v-am săcelat astăzi, faceți otrocol prin cele mâțe și dați la om ca câinii prin băț. Âra! d-apoi aveți la știință că vă prea întreceți cu dedeochiul! acuş ieu varga din coardă și vă croiesc de vă merg petecele!

– Ia mai lasă-i și tu, măi nevastă, lasă-i că se bucură și ei de venirea mea, zicea tata, dându-ne huța. Ce le pasă? Lemne la trunchi sunt; slănină și făină în pod este de-a volna; brânză în puțină, asemenea; curechi în poloboc, slavă Domnului! Numai de-ar fi ei sănătoși să mănânce și să se joace acum, cât îs mititei; că le-a trece lor zburdăciunea când or fi mai mari și i-or lua grijile înainte; nu te teme că n-or scăpa de asta. Ș-apoi nu știi că este o vorbă: «Dacă-i copil, să se joace; dacă-i cal, să tragă; iar dacă-i popă, să cetească...»

– Ție, omule, zise mama, așa ți-i a zice, că nu șezi cu dâșii în casă toată ziua, să-ți scoată peri albi, mânca-i-ar pământul să-i mănânce, Doamne iartă-mă! De-ar mai veni vara, să se mai joace și pe-ufară, că m-am săturat de ei ca de mere pădurețe! Câte drăcării le vin în cap, toate le fac. Când începe a toca la biserică, Zahei al tău cel cuminte, fuga și el afară, și începe a toca în stative, de pârâie pereții casei și duduie fereștile! Iar stropșitul de Ion, cu talanca de la oi, cu cleștele și cu vâtrarul, face o hodorogeală și un târâboi, de-ți ie auzul. Apoi își pun câte-o țoală în spate și câte-un coif de hârtie în cap și cântă «aliluiia» și «Doamne miluiește, popa prinde pește», de te scot din casă. Și asta în toate zilele de câte două-trei ori, de-ți vine, câteodată, să-i coșești în bătaie, dacă-ai sta să te potrivești lor...

– Poi dă, măi femeie, tot ești tu bisericoadă de s-a dus vestea; încaltea ți-au făcut și băieții biserică aici pe loc, după cheful tău, macar că-ți intră biserica în casă, de departe ce-i...

(Ion Creangă – Amintiri din copilărie)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Precizează tema/ obiectul discuției dintre cei doi părinți: mama, Smaranda, și tatăl, Ștefan a(l) Petrii.

2. (2p.) Transcrie, din text, două formule de adresare a Smarandei către copii, respectiv, către Ștefan a(l) Petrii.

3. (2p.) Explică semnificația din text a zicalei *Dacă-i copil, să se joace; dacă-i cal, să tragă; iar dacă-i popă, să cetească.*

4. (2p.) Rezumă, în cel mult zece rânduri, conținutul fragmentului citat.

5. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic.

B. 6. (4p.) Motivează rolul cratimei în structura ... *câte-un coif de hârtie.*

7. (4p.) Transcrie, din prima frază a textului, patru regionalisme.

8. (4p.) Stabilește câte un sinonim potrivit pentru locuțiunile/ expresiile: (le) *dai paiele*, *aveți la știință*, *dându-(ne) huța*, *să-(ți) scoată peri albi*.

9. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțul *De-ar mai veni vara, să se mai joace și pe-afară.*

10. (4p.) Scribe două enunțuri în care cuvântul *bine* să aibă valoarea morfologică de adjectiv, respectiv, de substantiv.

11. (4p.) Menționează cazul gramatical al cuvintelor subliniate din următorul enunț: – *Ție, omule, zise mama, așa ți-i a zice, că nu Țezi cu dânșii în casă toată ziulica.*

12. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul ... *nu puteau scăpa bielele mâte din mâinile noastre.*

13. (4p.) Stabilește felul propozițiilor subordonate: ... *că se bucură și ei de venirea mea, ... macar că-ți intră biserica în casă.*

14. (4p.) Scribe un enunț în care propoziția ... *să te potrivești lor...* să fie subordonată atributivă.

II. (10p.) Te numești Ion/ Ioana Mirescu și vrei să-ți sărbătorești împlinirea vârstei de 14 ani, sâmbătă, 5 iunie, într-un cadru festiv, la cofetăria „Favorite”, din orașul tău. Scribe, pe o pagină distinctă, o invitație de participare la acest eveniment, adresată colegului tău, Mihai Ionescu.

Atenție! – invitația trebuie să conțină:

- formulele de introducere și de încheiere;
- invitația propriu-zisă, redactată într-un stil adecvat împrejurărilor;
- data, locul, semnătura.

III. (34p.) Scribe o compunere, de 1-2 pagini, în care să caracterizezi personajele mama și tatăl, din fragmentul citat, *Amintiri din copilărie.*

Atenție! – în compunere vei avea în vedere:

- stabilirea mijloacelor/ a procedeelor de portretizare a personajelor;
- precizarea, pe baza textului, a cel puțin două trăsături ale fiecărui personaj;
- ilustrarea trăsăturilor prin exemple din textul indicat;
- relevarea a două mijloace artistice folosite de narator în portretizare (procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau structuri gramaticale etc.).

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **18 puncte** pentru redactare (*unitatea compoziției - 3p.; coerența textului - 3p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului - 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate - 3p.*).

Testul 28

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

UN DOMN CĂTRE IMPIEGAT: *Mă rog, n-a venit vreo scrisoare pentru mine?*

IMPIEGATUL: *Nu ... Dar de unde era să vie?*

DOMNUL: *Știu eu? de la cineva.*

IMPIEGATUL: *Nu.*

DOMNUL: *Bine. (Pleacă.)*

IMPIEGATUL: (scoțând capul pe fereastră): *Mă rog...*

DOMNUL: (întorcându-se): *Poftim...*

IMPIEGATUL: *Dar ... cum vă cheamă pe dv...?*

DOMNUL: *Ion Popescu.*

IMPIEGATUL: *Îmi pare bine... Fiți sigur că vom anunța îndată ce va sosi ceva.*

DOMNUL: *Mersi.*

IMPIEGATUL: *Pentru puțin (își retrage capul.)*

DOMNUL: *Îndatorat. Vă salut. (Pleacă.)*

IMPIEGATUL: (scoțând iar capul): *Mă rog.*

DOMNUL (întorcându-se): *Poftim...*

IMPIEGATUL: *Dar... unde ședeți dv...?*

DOMNUL: *La mătușă-mea.*

IMPIEGATUL: *Mersi... (își retrage capul.)*

DOMNUL: *Pentru puțin. Salutare.*

(I. L. Caragiale – *La poștă*)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Precizează căruia dintre genurile literare îi poate aparține textul citat (epic, liric sau dramatic).

2. (2p.) Transcrie, din text, o formulă de adresare, respectiv, o formulă de răspuns.

3. (2p.) Explică de ce se folosește, în text, persoana a doua plural, în locul singularului.

4. (2p.) Precizează o modalitate de realizare a comicului de limbaj, existentă în textul literar citat.

5. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul poate fi încadrat în genul dramatic.

B. 6. (4p.) Motivează rolul punctelor de suspensie din dialog.

7. (4p.) Transcrie, din replicile personajelor, două cuvinte care aparțin aceleiași familii lexicale.

8. (4p.) Extrage, din text, un adjectiv pronominal compus, respectiv, un pronume compus.

9. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din următorul enunț: Dar de unde era să vie?

10. (4p.) Transcrie, din text, o locuțiune conjuncțională subordonatoare.

11. (4p.) Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul ... *n-a venit vreo scrisoare pentru mine?*

12. (4p.) Scrie un enunț în care substantivul *mătușă* să aibă funcția sintactică de nume predicativ în cazul genitiv.

13. (4p.) Precizează felul propoziției ... *că vom anunța*.

14. (4p.) Scrie un enunț în care propoziția *fiți sigur* să devină subordonată circumstanțială de scop.

II. (10p.) Te numești Alexandru/ Alexandra Ghițescu și locuiești în comuna Pădureni, din județul Prahova. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată prietenului tău, Petre Miulescu, în care îi dai vești despre tine și îi recomanzi să citească și el cartea ta preferată, *Baltagul*, de Mihail Sadoveanu.

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere (data, locul, semnătura) ;
- să fie concepută într-un stil adecvat împrejurărilor;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă

III. (34p.) Redactează o compunere, de 1-2 pagini, în care să analizezi textul citat, din opera literară *La poștă*.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- identificarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, evidente în textul indicat;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- încadrarea textului în genul literar;
- susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului (cel puțin două idei argumentate).

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **18 puncte** pentru redactare (*unitatea compoziției - 3p.; coerența textului - 3p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului - 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate - 3p.*).

Testul 29

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Un porc se tăvălea în nămol, pe marginea unei ape curgătoare.
Un pește veni vesel și sprinten aproape de dânsul și-i vorbi:

– De ce te tăvălești în nămol, piele răpănoasă ce ești, și nu vii colea lângă mine, unde-i apa limpede și rece?

– Iaca așa, îi răspunse porcul, pentru ca să-ți fac în ciuda ta!

– Ba ai vrea tu, măi porcule, dar mi se pare că nu poți!

Și din una într-alta, s-au luat la sfadă, până când peștele i-a zis:

– Dar tu mă rog, ce-i de capul tău! Râsul lumii! Dacă ai fi mai acătării, nu ți-ar zice lumea porc!

Iar porcul i-a răspuns:

– Eu sunt cum sunt! Pe mine când mă taie omul și mă mănâncă, își linge buzele și zice: «bunu-i mă», dar pe tine când te frige și te mănâncă, cum face? «Ptiu! ptiu! ptiu!».

(*** – Peștele și porcul)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora să poți demonstra apartenența textului de mai sus la unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic).

2. (2p.) Rezumă, în cel mult șase rânduri, textul.

3. (2p.) Precizează o trăsătură umană care poate fi atribuită peștelui.

4. (2p.) Transcrie două formule de adresare ale peștelui către porc.

5. (2p.) Explică motivul pentru care porcul afirmă că omul face *Ptiu! ptiu! ptiu!* când mănâncă pește.

B. 6. (4p.) Transcrie vocalele din cuvântul *curgătoare*.

7. (4p.) Extrage o locuțiune/ expresie verbală din text.

8. (4p.) Scrie două sinonime ale cuvântului *nămol*.

9. (4p.) Transcrie câte un substantiv cu articol hotărât și, respectiv, cu articol nehotărât.

10. (4p.) Selectează câte un verb de conjugarea I, respectiv, a II-a.

11. (4p.) Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *mi se pare că nu poți*.

12. (4p.) Selectează, din prima propoziție a textului, subiectul și un complement circumstanțial de loc.

13. (4p.) Transcrie, din replica finală a porcului, o propoziție predicativă și regenta ei.

14. (4p.) Realizează extensia atributului *curgătoare* în propoziție subordonată corespunzătoare și menționează rezultatul obținut.

II. (10p) Te numești **Alexandru/ Alexandra Vasilescu** și te afli de câteva zile în orașul **Huși**, la bunici, unde înveți pentru examenul de capacitate. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare de 10-15 rânduri, adresată părinților, în care să le dai vești despre tine. Data redactării scrisorii este **15.04.2003.**

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie:

- să utilizezi formulele de introducere și de încheiere, potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginată;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) Alege o *baladă populară* dintre cele studiate de tine la clasă. Motivează, într-o compunere de 1-2 pagini, că această operă literară este o *baladă populară*.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale baladei populare, ca specie literară;
- prezentarea caracteristicilor, cu ajutorul exemplurilor extrase din textul ales;
- evidențierea raporturilor care se stabilesc între personajele baladei;
- relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 30

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

A plecat barza la cumătra vulpe, care-și avea casa în marginea unei păduri.

– Sunt bucuroasă de oaspeți, a zis vulpea. Ia poftim și-i mănca ceva, că poate ți-o fi foame, cumetriță. Iaca eu am pregătit ceva bun pentru tine.

Și vulpea aduse o farfurie de păsat* cu lapte dulce. Barza, hlop-hlop cu ciocul, dar nu putea ciuguli nimic din farfuria cu păsat, căci ciocul ei era prea lung și subțire.

– Poate nu-ți place mâncarea mea, zice vulpea. Iartă acum, că n-am altceva după gustul tău.

Și cumătra vulpe s-a apropiat cu botul ei de farfurie și cât ai clipi de două ori din ochi, a șters farfuria cu păsat.

– Mulțumesc și pentru atâta. Poftim într-o zi și pe la mine, a zis barza.

Și a plecat barza la cuibul ei.

Iacă s-a dus și vulpea la barză.

– Am o tocătură, cumetriță vulpe, de-ți lingi buzele numai când o vezi. Am făcut-o în cinstea ta și după pofta inimii tale. Ia poftim și ia din mâncarea mea!

Dar barza pusese tocătura într-un ulcior cu gâtul lung și strâmt. Umbla vulpea în jurul ulciorului, îl mirosea, îl linge, dar nu putea să ajungă până la gură și nu mai putea de ciudă.

– Nu te supăra, cumătră vulpe, că n-am cum te primi mai bine.

Și și-a vârât barza ciocul ei pe gura ulciorului și a început să mănânce tocătura.

Vulpea a plecat flămândă și mânioasă de la casa berzii. Și de atunci s-a stricat prietenia lor pentru totdeauna.

(*** – Vulpea și barza)

Dicționar:

păsat, s. n. = semințe de mei decorticate și pisate

Cerințe:

- A. 1. (2p.) Indică genul literar în care se poate încadra textul.
2. (2p.) Rezumă, în cel mult zece rânduri, *Vulpea și barza*.
3. (2p.) Precizează sensul expresiei *a-ți linge buzele*.
4. (2p.) Transcrie un fragment de cel mult cinci cuvinte, în care este vorba despre supărarea vulpii.
5. (2p.) Explică motivul pentru care barza pusese tocătura într-un ulcior cu gâtul lung și strâmt.

B. 6. (4p.) Marchează prin subliniere locul accentului din cuvintele: *cumătra, păsă, tocătură, ulcior*.

7. (4p.) Scrie câte o propoziție care să conțină un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor *gust, oaspeți*.

8. (4p.) Transcrie, din text, două cuvinte formate prin compunere.

9. (4p.) Transcrie câte un verb de conjugarea I, respectiv, de conjugările a II-a, a III-a și a IV-a.

10. (4p.) Precizează cazul cuvintelor subliniate: *A plecat barza la cumătra vulpe, care-și avea casa în marginea unei păduri*.

11. (4p.) Transcrie părțile secundare de propoziție: *ciocul ei era prea lung și subțire*.

12. (4p.) Completează propoziția *Iacă s-a dus și vulpea la barză*, astfel încât să conțină un complement circumstanțial de timp și un atribut.

13. (4p.) Transcrie o propoziție subordonată circumstanțială de cauză.

14. (4p.) Scrie o propoziție care să conțină un semn de ortografie și un semn de punctuație și precizează care este cel de ortografie și care este cel de punctuație.

II. (10p) Te numești **Alexandru/ Alexandra Vasilescu** și ești elev/ ă în clasa a **VIII-a**. **Dirigintele tău împlinesc cincizeci de ani, iar colegii te-au delegat să compui o scrisoare de felicitare, urmând să o semneze apoi cu toții. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare adecvată acestui eveniment. Data redactării este 26.11.2001.**

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie:

- să ai formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginare;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să argumentezi apartenența la genul epic a unui opere literare studiate în clasă.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- numirea a patru dintre caracteristicile genului epic;
- prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din textul ales;
- evidențierea modalităților de caracterizare a personajelor, specifice textului epic;
- relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p*).

Testul 31

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Ajungând Ionică Făt-Frumos acasă cu frumoasa Ileană, îndată pleacă la lacul zânelor și, trântind mărul fermecat de pământ, ca din nimic răsăriră pe mal curțile strălucite ale Ilenei, dimpreună cu toate minunile ce se aflau într-însele. Apoi se făcu o nuntă de o sută și de o mie de ori mai bogată și mai veselă ca cea întâi. Fost-au la nunta aceasta și cumnații lui Ionică cu surorile sale, care cu toții plânseseră de bucurie când văzură pe Ionică, atât de nenorocit odinioară, ieșindu-le înaintea cu mândra lui soție.

De aici înainte, Ionică și Ileana viețuiau în fericire cerească, cu dragoste nesfârșită unul cătră altul. Și-n trecerea zilelor de plăcere, adeseori ei se puneau la fereastră și, rătăcindu-și ochii în lungul lacului, cine știe ce-și mai aduceau aminte, că numai ce luneca câte o lacrimă pe fețele lor. Lacrimi și aduceri aminte ce-i făceau să-ntinerească când îmbătrâneau, așa că poate trăiesc și astăzi și vor trăi cât va fi lumea și veacul.

Încălecai p-o șa etc.

(*** – Ileana Cosânzeana, din cosiță floarea-i cântă,
nouă împărați ascultă)

Cerințe:

- A. 1. (2p.) Numește momentul subiectului prezent în text.
2. (2p.) Indică, folosind două argumente oferite numai de fragmentul de mai sus, specia literară căreia îi aparține textul.
3. (2p.) Transcrie un fragment de maximum 10 cuvinte, în care este vorba despre iubirea dintre Ileana și Ionică.
4. (2p.) Explică motivul pentru care lacrimile și aducerile-aminte ale celor doi îi făceau să-ntinerească când îmbătrâneau.
5. (2p.) Scrie o continuare a formulei finale, *Încălecai p-o șa...*
- B. 6. (4p.) Transcrie toate cuvintele care conțin diftongi din enunțul: *Lacrimi și aduceri aminte ce-i făceau să-ntinerească când îmbătrâneau, așa că poate trăiesc și astăzi și vor trăi cât va fi lumea...*
7. (4p.) Transcrie cuvintele formate prin derivare: *fericire, îmbătrâneau, acasă, Ionică, nenorocit, cerească, plânseseră, aducere.*
8. (4p.) Scrie patru expresii/ locuțiuni care conțin cuvântul *ochi*.
9. (4p.) Transcrie, din prima frază, două adverbe/ locuțiuni adverbiale.

10. (4p.) Scrie un enunț în care verbul *a se face* să fie copulativ.

11. (4p.) Rescrie subiectul și un atribut adjectival din propoziția: *De aici înainte, Ionică și Ileana viețuiau în fericire cerească, cu dragoste nesfârșită unul către altul.*

12. (4p.) Extrage propozițiile subordonate din următoarea frază, precizându-le felul: *Fost-au la nunta aceasta și cumnații lui Ionică cu surorile sale, care cu toții plânseseră de bucurie când văzură pe Ionică, atât de nenorocit odinioară, ieșindu-le înainte cu mândra lui soție.*

13. (4p.) Realizează extensia părții de propoziție subliniate în propoziție subordonată corespunzătoare și precizează rezultatul obținut: *Ajungând Ionică Făt-Frumos acasă cu frumoasa Ileană, îndată pleacă la lacul zânelor...*

14. (4p.) Precizează rolul cratimei în structura *fost-au*.

II. (10p) Te numești **Alexandru/ Alexandra Vasilescu**, ești elev/ă în clasa a VIII-a a Școlii Nr. 4 din Brașov, locuiești pe Strada Lungă la numărul 25. Dorești să citești culegerea lui Petre Ispirescu, *Legende sau basmele românilor*, pe care nu ai putut să ți-o cumperi de la librărie. De aceea este necesar să obții un permis de cititor la Biblioteca Mihai Eminescu din localitate. Scrie, pe o pagină distinctă, o cerere conducerii bibliotecii, prin care soliciți eliberarea unui permis. Data redactării cererii este 25.10.2001.

Atenție! – în realizarea cererii trebuie:

- să respecti convențiile unui astfel de tip de compunere;
- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (34p.) Scrie o compunere, de una-două pagini, în care să caracterizezi personajul principal dintr-un basm popular studiat la clasă. Poți folosi ca material ajutător și exemple din fragmentul de mai sus.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- prezentarea procedeelor/ mijloacelor de caracterizare a personajului;
- numirea a patru trăsături ale personajului;
- ilustrarea celor patru trăsături ale personajului cu ajutorul textului ales;
- evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare (figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte, structuri gramaticale etc.).

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*)

Testul 32

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

*Ce zarvă e în lumea porumbilor în zori,
 Și câtă bucurie în jurul casei voastre:
 Privește, vin păunii cu crestele albastre
 Și cozile învoalte ca un ghiveci de flori.*

*Și-n urma lor, curate și lucii ca zăpada,
 Pășind pe cărăruia cu albe romanițe,
 Coboar-acum alaiul de mândre păunițe,
 Că de-atât alb, deodată s-a-nveselit ograda.*

*Și s-a trezit măgarul zbierând duios la soare,
 Vroind să spună parcă ce vede și-nțelege:
 Dar trist își pleacă fruntea ca Midas, vechiul rege,
 Văzând albastra-i umbră culcată la picioare.*

(Dimitrie Anghel – Pastel)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Numește modul/ modurile de expunere prezent/ e în text.

2. (2p.) Transcrie câte o structură care conține o comparație, respectiv, o inversiune.

3. (2p.) Precizează rima și măsura versurilor strofei a doua.

4. (2p.) Selectează un fragment de cel mult un vers, care să indice prezența eului liric.

5. (2p.) Indică două argumente care pot justifica faptul că poezia lui Dimitrie Anghel este un pastel.

B. 6. (4p.) Selectează două cuvinte care conțin diftongi și două cuvinte care conțin vocale în hiat din lista următoare: *casei, învoalte, zăpada, lucii, bucurie, cărăruia, voastre, păunii, alaiul.*

7. (4p.) Scrie patru expresii/ locuțiuni care conțin cuvântul *casă*.

8. (4p.) Transcrie toate conjuncțiile din ultima strofă.

9. (4p.) Scrie o propoziție în care verbul *a veni* să fie la modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana întâi, singular.

10. (4p.) Indică numărul atributelor existente în propoziția *...vin păunii cu crestele albastre/ Și cozile învoalte ca un ghiveci de flori.*

11. (4p.) Scrie un enunț în care *a fi* să aibă valoare de verb auxiliar.

12. (4p.) Realizează extensia părții de propoziție în zori (*Ce zarvă e în lumea porumbilor în zori*) în propoziție subordonată corespunzătoare și menționează numele subordonatei.

13. (4p.) Transcrie și indică felul tuturor propozițiilor din strofa a doua.

14. (4p.) Explică modificările produse în urma schimbării virgulei:

a) Că de-atât alb, deodată s-a-nveselit ograda.

b) Că de-atât alb deodată, s-a-nveselit ograda.

II. (10p.) Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu. Prietenul tău, Anton împlinește paisprezece ani în ziua de 17 decembrie și ai hotărât să-l feliciți cu acesată ocazie. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare adecvată evenimentului.

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie ai în vedere:

- formulele introductive și de încheiere, scrise într-un registru stilistic adecvat relației cu destinatarul;
- felicitarea propriu-zisă;
- data, locul, semnătura.

III. (34p.) Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să faci analiza literară a poeziei *Pastel* de Dimitrie Anghel.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- încadrarea argumentată, a textului, în genul și specia potrivite;
- relevarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- exprimarea unui punct de vedere personal, referitor la semnificația textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*)

Testul 33

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Eram acum tocmai pe culmea dealurilor sub care se adăpostește, ca într-o copaie, satul Bisoca. Gata a cârmi la dreapta ca să coborâm în sat, aruncaî împrejurul meu o lungă și mulțumitoare privire, voind să-mi iau astfel ziua bună de la întinsele priveliști ale plaiului, mai nainte de a le pierde cu totul din vedere.

Soarele apunea drept înaintea noastră; cercul lui roșiatic scăpătase până pe zarea orizontului și razele-i calde și senine, pare că se așternuse peste tot șesul răsăritean al Țării, care ni se deschidea acum sub ochi. De pe acest tăpșan culminant de unde munții Săcuieni cotesc spre țara Vrancei, tot Bărăganul, tot câmpul Brăilei, tot șesul Galaților cu matca Râmnicului, cu valea Buzăului, cu lunca Siretului, toată acea lată și oablă câmpie se arăta scaldată într-o lumină gălbuie și lucioasă, ca fața unei uriașe sinii* de aur; printr-însa, liniile șerpuite ale râurilor se desprindeau ca fire crețe de beteală argintie, iar suprafața netedă a apelor sărate din Balta-Albă și din Balta-Amară, oglindeau ca niște ochiuri de sticlă, ferecate în mijlocul dauritei table. În depărtarea cea mai afundată, dealurile dobrogene, tivite cu aburoasa cordea a Dunării, încingeau, ca un cerc plumburiu, acest curios tabel, al cărui aspect devenea cu totul fantastic, prin neobișnuite și metalice reflexe.

Mai aproape de noi însă, sub forme și cu culori mai reale, se vedeau pe vârful Bisocii și pe al Ulmușorului, mari pietroaie sure și murgi, unele grămădite la un loc ca turmele de vite adunate la repaos, altele răsipite prin livezi ca vacile când pasc pribege. Apoi sub aceste muchii, la stânga, pământul se lăsa în vale în costișe și pripoare gradate, până se cufunda în jghiaburile mult umbrite ale Râmnicului și Râmnicelului; tot pe acolo, la locul ce se zice între Râmnice, se zăreau încă poienile fragede și verzi ale Nălucelor, adăpostite sub stâncile roșcate, care se numesc Pietrele-Fetei; și în fund de tot, înălțându-se în albastreala înnegurată a cerului, se pierdeau culmile păduroase ale Steșicului, învelite în umbre viorii, civite** și negre.

Preumblându-mi ochii, când peste șesul cu străluciri și scântee, când prin munții cu tainice și răcoroase raze, mă așezasem pe un bolovan de piatră și, așteptând să dispară cu totul soarele, nu mă săturam de asemenea priveliști, ce nouă, orașenilor, ne este dat arareori a le vedea...

(Alexandru Odobescu – Pseudo-kinegetikos)

Dicționar:

*sinie – sg./ sinii – pl., s. f. = tavă mare și rotundă de metal

** civit, -ă, civiți, -te, adj. = albastru-închis, vânat

Cerințe:

- A. 1. (2p.)** Numește momentul zilei surprins în acest tablou.
2. (2p.) Transcrie o comparație, respectiv, o inversiune.
3. (2p.) Precizează locul unde trăiește călătorul.
4. (2p.) Identifică locul unde se află privitorul în momentul când admiră frumusețea peisajului.
5. (2p.) Indică modul de expunere dominant din textul de mai sus.

B. 6. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *dreapta, uriașe, sticlă, înnegurată*.

7. (4p.) Scrie patru expresii/ locuțiuni care conțin cuvântul *a da*.

8. (4p.) Transcrie din fraza următoare un adjectiv la gradul comparativ de superioritate și un adverb relativ: *Mai aproape de noi însă, sub forme și cu culori mai reale, se vedeau pe vârful Bisocii și pe al Ulmușorului, mari pietroaie sure și murgi, unele grămădite la un loc ca turmele de vite adunate la repaos, altele răsipite prin livezi ca vacile când pasc pribege.*

9. (4p.) Extrage câte o prepoziție/ locuțiune prepozițională pentru genitiv, respectiv, pentru acuzativ din fraza: *...liniile șerpuite ale râurilor se desprindeau ca fire crețe de beteală argintie, iar suprafața netedă a apelor sărate din Balta-Albă și din Balta-Amară, oglindeau ca niște ochiuri de sticlă, ferecate în mijlocul dauritei table.*

10. (4p.) Numește partea de propoziție exprimată prin cuvântul subliniat: *cercul lui roșiatic scăpătase.*

11. (4p.) Transcrie un complement circumstanțial de loc din propoziția: *Soarele apunea drept înaintea noastră.*

12. (4p.) Indică numărul propozițiilor din fraza: *Preumblându-mi ochii, când peste șesul cu străluciri și scânteie, când prin munții cu tainice și răcoroase raze, mă așezasem pe un bolovan de piatră și, așteptând să dispară cu totul soarele, nu mă săturam de asemenea priveliști, ce nouă, orășenilor, ne este dat arareori a le vedea...*

13. (4p.) Transcrie și numește toate propozițiile subordonate din fraza: *cercul lui roșiatic scăpătase până pe zarea orizontului și razele-i calde și senine, pare că se așternuse peste tot șesul răsăritean al Țării, care ni se deschidea acum sub ochi.*

14. (4p.) Motivează întrebuințarea punctului și a virgulei în textul: *Soarele apunea drept înaintea noastră; cercul lui roșiatic scăpătase...*

II. (10p) Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu, este vară și te afli într-o excursie organizată de școala ta pe plaiurile Bisociei. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare de tip familial, de maximum 10-15 rânduri, în care să po-

vestești părinților despre locurile văzute, folosind ca sursă de informații textul lui Alexandru Odobescu. Data redactării scrisorii este 15.08.2002.

Atenție! – în scrisoare trebuie:

- să ai formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginare;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să analizezi fragmentul din *Pseudo-kinegetikos* de Alexandru Odobescu.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- prezentarea a cel puțin două trăsături prin care poate fi descris genul literar în care se încadrează textul;
- relevarea modului de expunere dominant și a patru trăsături ale acestuia, identificabile în textul dat;
- explicarea rolului mijloacelor artistice în conturarea atmosferei;
- exprimarea punctului de vedere despre impresia pe care descrierea cuprinsă în rândurile de mai sus, urmărește să o provoace cititorului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 34

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Un purcel odată era alb ca ghiocul. Ce s-a gândit?*

– Părul meu e tot ca lâna oilor de frumos și alb. Cât o să stau între nespălații ăștia? Hai mai bine să fug dintre ai mei și să mă duc la oi.

S-a dus. Oile s-arătau vesele nevoie mare și-l arătau la toată lumea. Și a stat cât a stat.

Dar prietenul la nevoie se cunoaște.

Uite că într-o zi vine lupul în oi și se repede mai întâi la purcel, că l-a văzut mai mic. El însă s-a ținut bine; da oile, în loc să-l apere, au fugit care încotro au văzut cu ochii.

*Purcelul s-a luptat cu gadina** ce s-a luptat; iar pe urmă, dacă s-a văzut părăsit, s-a gândit:*

– Iii..., ai mei nu m-ar fi lăsat singur!

Și s-a repezit iar în turma de porci, de unde n-a mai plecat.

(*** – Purcelul în oi)

Dicționar:

*ghioc, s. m. = ghiocel

**gadina, s. f. = animal sălbatic

Cerințe:

A. 1. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora să poți demonstra apartenența textului de mai sus la unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic).

2. (2p.) Menționează unul dintre motivele pentru care purcelul a hotărât să se alăture oilor.

3. (2p.) Rezumă, în cel mult șase rânduri, textul.

4. (2p.) Precizează o trăsătură umană care, în text, poate fi atribuită oilor.

5. (2p.) Transcrie din text un proverb.

B. 6. (4p.) Transcrie vocalele și semivocalele din cuvântul *nevoie*.

7. (4p.) Scrie două expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *ochi*.

8. (4p.) Scrie două sinonime ale cuvântului *a (se) gândi*.

9. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *s-a repezit iar în turma de porci*.

10. (4p.) Selectează din text câte un verb de conjugarea I, respectiv, a III-a.

11. (4p.) Selectează și indică felul subiectului și al predicatului din propoziția: *Cât o să stau între nespălații ăștia?*

12. (4p.) Extrage un complement din ultima frază a textului și precizează-i felul.

13. (4p.) Transcrie și stabilește felul tuturor propozițiilor subordonate din fraza: *Purcelul s-a luptat cu gadina ce s-a luptat; iar pe urmă, dacă s-a văzut părăsit, s-a gândit.*

14. (4p.) Realizează extensia atributului *de porci* în propoziție subordonată și menționează rezultatul obținut.

II. (10p) Imaginează-ți următoarea situație: te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu, ai participat la o excursie în Delta Dunării împreună cu mai mulți colegi, iar acum urmează să te întorci acasă. Vrei să anunți părinților ziua sosirii, dar banii sunt pe sfârșite. Ai completat un formular de telegramă, însă costă prea mult și va fi necesar să-i scurtezi conținutul cu exact zece cuvinte.

Atenție! – rescrie următorul text, astfel încât să poți îndeplini cerința, respectând totodată convențiile specifice acestui tip de scriere:

Dragi părinți,

Sosesc diseară, ora 19, cu trenul rapid 8004. Vă rog să mă așteptați gară.

Alexandru/ Alexandra Vasilescu

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să argumentezi apartenența la specie a unei fabule studiate la clasă.

Atenție! – în realizarea lucrării vei avea în vedere:

- numirea a patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în text;
- prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text;
- argumentarea finalității morale a scrierii;
- relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*)

Testul 35

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Tresărind scânteie lacul
Și se leagănă sub soare;
Eu, privindu-l din pădure,
Las aleanul să mă fure
Și ascult de la răcoare
Pîtpalacul.

Din izvoare și din gârle
Apa sune somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea în valuri sperioase
Se azvârle.

Cucul cântă, mierle, presuri –
Cine știe să le-asculte?
Ale păsărilor neamuri
Ciripesc pitite-n ramuri
Și vorbesc cu-atât de multe
Înțelesuri...

(Mihai Eminescu – *Freamăt de codru*)

Cerințe:

A. 1. (2p.) Numește două caracteristici care pot argumenta încadrarea textului de mai sus într-unul dintre genurile literare studiate (epic, liric sau dramatic).

2. (2p.) Selectează câte o structură care conține o inversiune, respectiv, o enumerație.

3. (2p.) Transcrie versurile care evidențiază prezența eului liric.

4. (2p.) Selectează cuvântul care exprimă în mod explicit sentimentul dominant sugerat de aceste versuri.

5. (2p.) Explică semnificația titlului.

B. 6. (4p.) Subliniază vocala accentuată din următoarele cuvinte: *scânteie*, *aleanul*, *sună*, *înțelesuri*.

7. (4p.) Scrie două enunțuri care să conțină câte un antonim al cuvântului *sperioase*, respectiv, *vorbesc*.

8. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din versurile: *Unde soarele pătrunde/ Printre ramuri a ei unde...*

9. (4p.) Scrie un enunț în care cuvântul subliniat să aibă altă valoare morfologică decât în text, precizând această valoare: *Cine știe să le-asculte?*

10 (4p.) Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Ea în valuri sperioase/ Se azvârle.*

11. (4p.) Transcrie o propoziție care conține un subiect subînțeles.

12. (4p.) Transcrie toate propozițiile principale din prima strofă.

14. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza următoare, precizând rezultatul obținut: *Cine știe să le-asculte?*

15. (4p.) Scrie un enunț în care punctul să fie semn ortografic.

II. (10p) Te numești **Alexandru/ Alexandra Vasilescu** și îți vei sărbători ziua de naștere în **27 octombrie**. Scrie, pe o pagină distinctă, o invitație, adresată pretenului tău, **Anton Teodorescu**, alături de care vrei să petreci acest eveniment.

Atenție! – invitația trebuie să cuprindă:

- formulele introductive și de încheiere, scrise într-un registru stilistic adecvat relației cu destinatarul;
- invitația propriu-zisă;
- data, locul, semnătura.

III. (34p.) Scrie o compunere, de una - două pagini, în care să faci analiza literară a poeziei *Freamăt de codru* de **Mihai Eminescu**.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- încadrarea, cu ajutorul argumentelor, a textului într-un gen literar;
- relevarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- exprimarea unui punct de vedere personal, referitor la semnificația textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 36

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Și ne pomenim într-una din zile că părintele vine la școală și ne aduce un scaun nou și lung, și, după ce-a întrebat pe dascăl, cum ne purtăm, a stat puțin pe gânduri, apoi a pus numele scaunului Calul Balan și l-a lăsat la școală.

În altă zi ne trezim că iar vine părintele la școală, cu moș Fotea, cojocarul satului, care ne aduce, dar de școală nouă, un drăguț de bicișor de curele, împletit frumos, și părintele îi pune nume Sfântul Nicolai, după cum este și hramul bisericei din Humulești... Apoi pofteste pe moș Fotea că, dacă i-or mai pica ceva curele bune, să mai facă așa, din când în când, câte unul, și ceva mai grosuț, dacă se poate... Bădița Vasile a zâmbit atunci, iară noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții. Și a pus părintele pravilă și a zis că în toată sâmbăta să se procitească băieții și fetele, adică să asculte dascălul pe fiecare de tot ce-a învățat peste săptămână; și câte greșele va face să i le însemne cu cărbune pe ceva, iar la urma urmelor, de fiecare greșală să-i ardă școlarului câte un Sfânt-Nicolai. Atunci copila părintelui, cum era sprintară și plină de incuri*, a bufnit în răs. Păcatul ei, sărmana!

– Ia poftim de încalecă pe Balan, jupâneasă! zise părintele, de tot posomorât, să facem pocinog sfântului Nicolai cel din cui. Și cu toată stăruința lui moș Fotea și a lui bădița Vasile, Smărăndița a mâncat papara, și pe urmă ședea cu mâinile la ochi și plângea ca o mireasă, de sărea cămeșa de pe dânsa. Noi, când am văzut asta, am rămas înlemniți. Iar părintele, ba azi, ba mâine, aducând pitaci* și colaci din biserică, a împărțit la fiecare, de ne-a îmblânzit, și treaba mergea strună; băieții schimbau tabla în toate zilele, și sâmbăta procitanie**.

Nu-i vorbă, că noi tot ne făceam felul, așa, câteodată; căci, din bățul în care era așezată fila cu cruce ajută și buchiile scrise de bădița Vasile pentru fiecare, am ajuns la trătăji de la trătăji la ceaslov***, ș-apoi, dă, Doamne, bine! În lipsa părintelui și a dascălului intram în țințirim****, țineam ceaslovul deschis, și, cum erau filele cam unse, trăgeau muștele și bondarii la ele, și, când clămpăneam ceaslovul, câte zece-douăzeci de suflete prăpădeam deodată; potop era pe capul muștelor! Într-una din zile, ce-i vine părintelui, ne caută ceasloavele și, când le vede așa sângerate cum erau își pune mâinile în cap de necaz. Și cum află pricina, începe a ne pofti pe fiecare la Balan și a ne mângăia cu sfântul ierarh Nicolai pentru durerile cuvioaselor muște și ale cuvioșilor bondari, care din pricina noastră au pățimit.

(Ion Creangă – Amintiri din copilărie)

Dicționar:

* *pitaci*, s. n. = ban de valoare mică

** *procitanie*, s. f. = ascultare, examinare

*** *ceaslov*, s. n. = carte bisericească de rugăciuni care servea de abecedar

**** *ținterim*, s. n. = cimitir

Cerințe:

A. 1. (2p.) Indică două argumente care pot susține apartenența textului la unul dintre genurile literare studiate.

2. (2p.) Numește modul de expunere dominant.

3. (2p.) Transcrie un fragment de cel mult 10 cuvinte care redă reacția copiilor la vederea biciului adus de părintele.

4. (2p.) Precizează sensul expresiei *a mâncat papara*.

5. (2p.) Explică, în maximum cinci rânduri, raporturile dintre autor, narator și personaj în textul dat.

B. 6. (4p.) Transcrie, din prima frază, un cuvânt care conține un diftong și unul care conține vocale în hiat.

7. (4p.) Stabilește câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *să asculte*, *să însemne*, *stăruință*, *pricină*.

8. (4p.) Scrie câte un enunț în care cuvintele: *a bufni*, *respectiv*, *a pica* să aibă alt înțeles decât cel din text.

9. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate. În altă zi ne trezim că iar vine părintele la școală, cu moș Fotea, cojocarul satului, care ne aduce, dar de școală nouă, un drăguț de bicișor de curele, împletit frumos.

10. (4p.) Scrie o propoziție în care verbul *a prociti* să fie la modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana întâi, singular.

11. (4p.) Transcrie părțile secundare de propoziție din enunțul: *Smărândița a mâncat papara, și pe urmă ședea cu mâinile la ochi și plângea ca o mireasă...*

12. (4p.) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *băieții schimbau tabla în toate zilele...*

13. (4p.) Transcrie, din ultima frază, o propoziție subordonată circumstanțială de timp.

14. (4p.) Realizează extensia părții de propoziție subliniate în propoziție subordonată corespunzătoare și menționează rezultatul obținut: *Noi, când am văzut asta, am rămas înlemniți.*

II. (10p) Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu și frațele tău mai mic, Ion vrea să-i scrie lui Moș Crăciun câteva rânduri despre cadourile pe care și le dorește. Cum nu are decât cinci ani, a apelat la tine. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare, de 10-15 rânduri, în care să comunici lui Moș Crăciun dorințele fratelui tău. Data redactării scrisorii este 15.12.2001.

Atenție! – în redactarea scrisorii vei avea în vedere:

- să ai formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu *destinatarul*, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginată;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (34p.) Rezumă, în 15-20 de rânduri, episodului din *Amintiri din copilărie* reprodus mai sus.

Atenție! – în realizarea rezumatului vei avea în vedere:

- prezentarea secvențelor narative și identificarea personajelor în ordinea logicii textului;
- folosirea corectă a modurilor, a timpurilor și a persoanei specifice acestui tip de compunere.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*)

Testul 37

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Tot mai miroase via a tămâios și coarnă,
Mustot a piersici coapte și crud a foi de nuc...
Vezi, din zăvoi sitarii spre alte zări se duc;
Ce vrea cu mine toamna pe dealuri de mă-ntoarnă?

Nu e amurgul încă, dar ziua e pe rod,
Și soarele de aur dă-n pârg ca o gutuie.
Acum – omidă neagră – spre poama lui se suie,
Târâș un tren de marfă pe-al Argeșului pod.

Cu galben și cu roșu își coase codrul ia.
Prin foi lumina zboară ca viespi de cihlimbar.
O gheonoaie toacă într-un agud, și rar,
Ca un ecou al toamnei, răspunde tocălia.

S-a dus. Și iarăși sună... și tace. Dar aud
– Ecou ce adormise și-a tresărit deodată –
În inimă cum prinde o toacă-ncet să bată,
Lovind în amintire ca pasărea-n agud.

(Ion Pillat – În vie)

Cerințe:

- A. 1. (2p.)** Indică rima și măsura versurilor primei strofe.
- 2. (2p.)** Selectează două cuvinte/ structuri care constituie indici de timp.
- 3 (2p.)** Transcrie un fragment de cel mult două versuri care să indice prezența eului liric.
- 4 (2p.)** Transcrie câte o structură care să conțină o comparație, respectiv, un epitet.
- 5 (2p.)** Indică două caracteristici care ar putea fi folosite pentru a argumenta că, în textul de mai sus, modul dominant de expunere este descrierea.
- B. 6. (4p.)** Transcrie toate cuvintele care conțin cel puțin câte un diftong: *mai, miroase, poama, aur, suie, ia, via, aud*.
- 7. (4p.)** Motivează folosirea punctelor de suspensie din ultima strofă.
- 8. (4p.)** Scrie patru derivate ale verbului *a vedea*.
- 9. (4p.)** Extrage și numește două părți de vorbire neflexibile din propoziția: *Și soarele de aur dă-n pârg ca o gutuie*.
- 10. (4p.)** Transcrie două substantive în cazul nominativ și două substantive în cazul genitiv.
- 11. (4p.)** Precizează funcția sintactică a cuvântului subliniat: *...spre poama lui se suie*.

12. (4p.) Scrie o propoziție care să conțină un atribut adjectival, având ca termen regent substantivul *soare*.

13. (4p.) Realizează extensia părții de propoziție subliniate, precizând rezultatul obținut: *Prin foi lumina zboară ca viespi de cihlimbar.*

14. (4p.) Transcrie două propoziții aflate în raport de coordonare adversativă.

II. (10p) Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu ești elev/ ă în clasa a VIII-a a Școlii Nr. 4 din Brașov, locuiești pe Strada Lungă la numărul 25 și dorești să activezi ca voluntar/ ă în cadrul unei asociații de protecție a animalelor. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare către conducerea Asociației „N.” prin care să-ți exprimi și să-ți motivezi hotărârea. Data redactării scrisorii este 30.10.2001.

Atenție! – scrisoarea trebuie să cuprindă:

- formulele introductive și de încheiere, scrise într-un registru stilistic adecvat relației cu destinatarul;
- scrisoarea propriu-zisă;
- data, locul, semnătura.

III. (34p.) Scrie o compunere, de una-două pagini, în care să faci analiza literară a poeziei *În vie*, de Ion Pillat.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- încadrarea, cu ajutorul argumentelor, a textului într-un gen literar;
- relevarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- exprimarea unui punct de vedere personal, referitor la semnificația textului.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*)

Testul 38

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Scena I

[...] Efimița: Adică, zău, bobocule, de! Eu cu mintea ca de femeie, pardon că te-ntreb și eu un lucru: ce procopseală ar fi și cu republica?

Leonida (minunându-se de așa întrebare): Ei! Bravos! Ș-asta-i bună! Cum, ce procopseală? Vezi, asta-i vorba: cap ai, minte ce-ți mai trebuie? Apoi, închipuiește-ți dumneata numai un condei, stăi să-ți spui: mai întâi și-întâi că dacă e republică, nu mai plătește nimenea bir...

Efimița: Zău?

Leonida: Zău... Al doilea că fieștecare cetățean ia câte o leafă bună pe lună, toți într-o egalitate.

Efimița: Parol?

Leonida: Parol... Par egzemplu, eu....

Efimița: Pe lângă pensie?

Leonida: Vezi bine; pensia e bașca*, o am după legea veche, e dreptul meu; mai ales când e republică, dreptul e sfânt: republica este garanția tuturor drepturilor.

Efimița (cu toată aprobarea): Așa da.

(I. L. Caragiale – Conu Leonida față cu Reacțiunea)

Dicționar:

*bașca – adv., prep (pop. și fam.) = 1. Adv. Despărțit, deosebit, separat; în chip deosebit, în alt mod. 2. Prep. (În) afară de..., exceptând, nepunând la socoteală...

Cerințe:

A. 1. (2p.) Indică două argumente care să susțină apartenența fragmentului la unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic).

2. (2p.) Transformă primele două replici ale personajelor în vorbire indirectă.

3. (2p.) Transcrie, din text, o zicătoare.

4. (2p.) Explică rolul textului plasat între paranteze.

5. (2p.) Prezintă tema discuției celor două personaje.

B. 6. (4p.) Transcrie două cuvinte a căror formă nu este recomandată de lucrările normative de specialitate.

7. (4p.) Numește procedeul prin care s-a format cuvântul *fieștecare*.

8. (4p.) Scrie patru expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *cap*.

9. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Adică*, zău, *bobocule*, de! *Eu cu mintea ca* de *femeie*, *pardon că te-ntreb* și *eu un lucru*...

10. (4p.) Transcrie un verb copulativ și un verb predicativ.

11. (4p.) Indică subiectul propoziției: *...fieștecare cetățean ia câte o leafă bună pe lună, toți într-o egalitate.*

12. (4p.) Scrie un enunț care să conțină un atribut substantival genitival, având ca termen regent substantivul *mintea*.

13. (4p.) Transcrie și indică felul subordonatei/ subordonatelor din fraza: *Vezi bine; pensia e bașca, o am după legea veche, e dreptul meu; mai ales când e republică, dreptul e sfânt: republica este garanția tuturor drepturilor.*

14. (4p.) Scrie o propoziție subordonată subiectivă, având ca termen regent verbul *a lua*.

II. (10p) Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu și activezi în formația Clubului de Teatru Act. Pe data de 22 aprilie va avea loc premiera spectacolului cu piesa Conu Leonida față cu Reacțiunea, de I. L. Caragiale, în care interpretezi unul dintre roluri, și la care ai dori să asiste și dirigintele tău, profesorul Emil Palade. Scrie, pe o pagină distinctă, o invitație adresată profesorului Palade. Data redactării invitației este 15.04.2003.

Atenție! – invitația trebuie să cuprindă:

- formulele introductive și de încheiere, scrise într-un registru stilistic adecvat relației cu destinatarul;
- invitația propriu-zisă;
- data, locul, semnătura.

III. (34p.) Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să argumentezi apartenența la specie a unui comedii studiate în clasă.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- numirea a patru dintre caracteristicile acestei specii;
- prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplurilor extrase din textul ales;
- evidențierea modalităților de caracterizare a personajelor, specifice textului dramatic;
- relevarea raporturilor care se stabilesc între personajul principal și alte două personaje.

Din oficiu – 10 puncte

Notă! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru conținut vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru redactare vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3p.; coerența textului: 3p.; ortografia: 3p.; punctuația: 3p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3p.*).

Testul 39

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Cum suna sirena anunțând terminarea lucrului, treceam la dușuri – dar iarna făceam lucrul acesta mai rar, pentru că, pe vremea aceea iernile erau cu adevărat ierni, adică aveau toate calitățile și defectele pentru care iubim sau nu acest anotimp, cu zăpezi mari, cu deraieri de tramvaie, cu autobuze care derapau sau se stricau când abia porneau din stație; cu geruri siberiene de minus treizeci și cinci de grade; cu mașinile din care sarea se descărca pe străzi cu lopata și asta numai ca să-ți nenorocești tu bocancii, pentru că aproape întotdeauna a două zi ningeia iar și se lăsa ger, și nimic nu mai rămânea din acțiunea de dezăpezire – treceam deci să ne spălăm, după care ne înghesuiam la cantina abia inaugurată, unde ni se serveau pentru suma de trei lei și cincizeci de bani, o ciorbă de cartofi, mereu aceeași, specialitatea bucătarului șef, și o farfurie cu macaroane în care puteai găsi chiar și brânză, sau o tocăniță de cartofi, ca să nu mai vorbesc de zilele acelea fericite când primeam o iahnie de fasole cu slăninuță afumată, scăpată din greșeală în cazan, zile în care nimeni nu mai vorbea la masă, ocupat cu mâncarea aceea divină.

(Gabriel Iuga – Câinele de piatră)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, o structură de maximum 10 cuvinte, care conține o imagine (artistică) olfactivă.

2. (2p.) Numește două trăsături/ elemente definitorii pentru genul epic, identificate în textul dat.

3. (2p.) Transcrie, din text, un epitet.

4. (2p.) Menționează o circumstanță sugerată de prima propoziție subordonată din textul dat.

5. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor la afirmația *zilele acelea fericite când primeam o iahnie de fasole cu slăninuță afumată, scăpată din greșeală în cazan.*

B. 6. (4p.) Transcrie, din text, patru cuvinte care conțin triftongi.

7. (4p.) Scrie câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele: *a derapa, a descărca, defect, fericit.*

8. (4p.) Scrie un enunț în care cuvântul *iarna* să aibă altă valoare morfologică decât cea din textul dat.

9. (4p.) Menționează câte părți de vorbire sunt în enunțul *Elevul scrie temele*, numind și funcția sintactică a ultimului cuvânt.

10. (4p.) Numește funcțiile sintactice ale adverbilor *cum* (...*cum suna sirena...*) și *când* (...*când abia porneau...*).

11. (4p.) Scrie funcția sintactică a verbului *de rezolvat*, realizând și extensia acesteia.

12. (4p.) Menționează felul primei propoziții, din textul dat.

13. (4p.) Construiește o subordonată atributivă, al cărei element de relație să fie adverbul relativ *când*.

14. (4p.) Explică/ motivează folosirea primei virgule din textul dat.

II. (10p.) Fragmentul dat ca suport, la partea I, conține aproximativ 200 de cuvinte. Scrie rezumatul acestui fragment în maximum 60-70 de cuvinte, menționând toate ideile principale și excluzând elementele pe care le consideri neesențiale.

Atenție! – rezumatul tău trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru desțindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară (fie lirică, epică sau dramatică), al cărei titlu ți s-a părut deosebit, aparte precum: *Cei doi fii chemați a lucra în via tatălui* (Matei, Sf. Evanghelie); *Păstorul care făcea glume proaste* (Esop); *Sobieski și românii* (C. Negruzzi); *Deșteaptă-te, române* (A. Mureșanu); *Amintiri din copilărie* (I. Creangă); *Făt-Frumos din lacrimă* (M. Eminescu); *Toamna* (O. Goga); *Când stăpânul nu-i acasă* (E. Gârleanu); *Cartea Oltului* (Geo Bogza); *Târziu, când zăpezile sunt albastre* (Fănuș Neagu); *Mistrețul cu colți de argint* (Șt. A. Doinaș) sau chiar fragmentul din opera literară *Căinele de piatră* (Gabriel Iuga), propus ca suport la partea I).

Scrie o compunere, de maximum o pagină, în care să evidențiezi semnificațiile titlului operei identificate în premisă.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- structura morfologică a titlului;
- puterea de sugestie a elementelor componente ale titlului;
- legătura dintre titlu și conținutul operei;
- mijloace/ procedee artistice conținute în titlu;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 40

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Ajungând la pod, unde se năpusti asupra ei un lup cu niște ochi tulburați și zgâiți de băga fiori în oase, cu o gură mare și cu o limbă ca de dihanie turbată, cu colții rânjiți și clănțănind de pare că nu mâncase de o lună de zile; și când să înfigă ghearele sale cele sfâșiitoare, fata dete călcâie calului, și unde se răpezi asupra lupului cu paloșul în mână de să-l facă mici fărâmi și, dacă nu se da în lături lupul, în două îl făcea cu paloșul; căci ea nu glumea, fiindcă-și pusese credința în Dumnezeu, și dorea ca vrând-nevrând să împlinească slujba ce și-o luase asupra.

(Petre Ispirescu – Ileana Simziana)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, o structură de maximum 10 cuvinte, care conține o imagine (artistică) vizuală.

2. (2p.) Numește două trăsături/ elemente definitorii ale basmului, identificate în textul dat.

3. (2p.) Transcrie, din text, două sintagme privitoare la înfățișarea lupului.

4. (2p.) Numește două motive pentru care fata este atât de hotărâtă să ucidă lupul.

5. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor la afirmația *căci ea nu glumea*, făcută de către narator.

B. 6. (4p.) Transcrie, din text, patru cuvinte care conțin diftongi.

7. (4p.) Menționează câte un sens contextual (echivalentul semantic) al cuvintelor *tulburați* și *slujba*.

8. (4p.) Scrie câte două cuvinte derivate cu sufix de la *lună* (s.f), *a dori* (vb.).

9. (4p.) Numește valorile morfologice ale lui *o*, din structurile *cu o gură mare* și *de o lună de zile*.

10. (4p.) Alcătuieste un enunț în care prepoziția *asupra* să ceară alt caz decât cel din text.

11. (4p.) Menționează funcția sintactică a primului cuvânt din textul dat, realizând și extensia acesteia.

12. (4p.) Identifică, în text, două pronume personale și menționează funcția lor sintactică.

13. (4p.) Numește felul propoziției, din text, *de să-l facă mici fărâmi*.

14. (4p.) Construiește o subordonată predicativă, al cărei element de relație să fie adverbul relativ *unde*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Andra/ Andrei Vasilescu, locuiești în Brașov, str. Pescărușului, nr. 5 și că ești elev/ elevă în clasa a VIII-a la Școala Generală Nr. 2. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea adeverinței de elev, necesară pentru înscrierea la Clubul Informaticienilor, din localitate.

Atenție! – cererea ta trebuie să respecte:

- structura unui astfel de text;
- cerințele acestui tip de text solicitat;
- elemente de identificare;
- motivația demersului/ solicitării;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Scribe o compunere, de 1-2 pagini, în care să caracterizezi un personaj dintr-un basm studiat la clasă, insistând asupra trăsăturilor fizice (exterioare) și psihice (interioare) ale acestuia.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru trăsături fizice (exterioare) și/ sau morale (interioare/ psihice) ale personajului;
- modalitățile de caracterizare;
- evidențierea procedeelor/ mijloacelor artistice folosite în caracterizare;
- precizarea relației sale cu alte personaje;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 41

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

În loc să mă bucur chichița, ca pe un meșter apărător, în loc să mă facă să murmur și eu de admirație ca gloata de pe băncile din jurul meu, extaziată de acest renghi jucat justiției de-un limbut firav, cu zâmbet șiret, cu haină demodată și pe figură cu stigmatul boalei de ficat, deplângeam pe reclamantul uluit și deplângeam sentimentul de dreptate, care mi se părea că scoboară, din ce în ce mai mult, din conștiința oamenilor, cu cât băteam mai des sălile umbroase și totuși prăfuite și anoste ale marelui palat.

(Gib. I. Mihăescu – *Donna Alba*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie, din text, o comparație și un epitet.
- 2. (2p.)** Numește două trăsături/ elemente definitorii ale narațiunii, mod de expunere folosit în textul dat.
- 3. (2p.)** Scrie cum se autodefineste naratorul.
- 4. (2p.)** Menționează circumstanța sugerată de prima propoziție subordonată din text.
- 5. (2p.)** Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor la starea sufletească a naratorului, așa cum rezultă din textul dat.
- B. 6. (4p.)** Explică/ motivează folosirea cratimei în structura/ în contextul *de-un limbut firav*.
- 7. (4p.)** Scrie câte un sinonim contextual, pentru fiecare dintre cuvintele următoare: *chichiță*; *extaziată*; *limbut*; *stigmat*.
- 8. (4p.)** Transcrie, din text, patru cuvinte neologice (neologisme).
- 9. (4p.)** Numește două valori morfologice diferite, ale cuvântului și, din textul dat.
- 10. (4p.)** Transcrie, din text, un adverb și o locuțiune adverbială.
- 11. (4p.)** Menționează funcțiile sintactice ale substantivelor *de-un limbut* și *cu zâmbet*, din textul dat.
- 12. (4p.)** Numește funcția sintactică a verbului *tunând*, din enunțul *Afară se-aude tunând*.
- 13. (4p.)** Transcrie, din text, o propoziție subordonată predicativă, realizează contragerea acesteia, menționând și rezultatul obținut.
- 14. (4p.)** Construiește o subordonată subiectivă, al cărei element de relație să fie conjuncția subordonatoare *dacă*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Daniela/ Daniel Ignat; ești în localitatea Topoloveni, jud. Argeș. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de tip familial de 15-20 rânduri, adresată mătușii tale, Ioana Petrescu, domiciliată în localitatea Vaslui, jud. Vaslui, str. Carpați, nr. 11, bloc N 10, etaj 2, ap. 8, în care să relatezi (despre) atmosfera din tabăra unde îți petreci o parte din vacanță.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Scribe o compunere, de 1-2 pagini, în care să evidențiezi structura unei opere literare lirice, studiate la clasă, cum ar fi. *La mijloc de codru...* (M. Eminescu); *O, rămâi...* (M. Eminescu); *Crăiasa din povești* (M. Eminescu); *Lacul* (M. Eminescu); *Dorința* (M. Eminescu); *Creion* (T. Arghezi); *Lumină lină* (T. Arghezi); *Vară* (L. Blaga); *Amurg de toamnă* (L. Blaga); *Iertare* (Al. Macedonski) etc.

Atenție! – în redactarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- structura internă (fondul de idei și afectiv al opere literare identificate);
- structura externă;
- modul în care sunt prezentate gândurile, stările sufletești ale eului liric etc.;
- armonia dintre formă și conținut;
- respectarea regulilor de redactare a unei astfel de compuneri.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 42

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Dacă nu i-aș fi cunoscut firea destul de orgolioasă ca să justifice ambiția ei de «egalitate»; dacă nu mi-aș fi dat seama că strânsa noastră camaraderie (adică tocmai egalitatea dintre un om matur și un copil) i-a pus problema egalității; dacă nu aș fi înțeles că și viața ei printre oameni în vârstă a contribuit la această dorință de a fi «mare»; și dacă, mai ales, actul de naștere, incoruptibila oglindă, și, «introspecția» nu mi-ar fi spus clar că sunt un om matur și cărunț, aș fi luat purtarea ei ca explozia prea timpurie a unui sentiment de altă natură, de care ea nu-și da seama, și cât de ridicol și vinovat m-aș fi simțit, deși fără vină reală!

(G. Ibrăileanu – Adela)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie, din text, o comparație și un epitet.
2. (2p.) Numește două trăsături ale personajului despre care vorbește naratorul.
3. (2p.) Numește două trăsături ale naratorului.
4. (2p.) Menționează două condiții pe care ar fi trebuit să le îndeplinească naratorul, pentru a lua purtarea fetei drept *explozia prea timpurie a unui sentiment de altă natură*.
5. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor la sintagma *egalitatea dintre un om matur și un copil*, folosită de către narator.
- B. 6. (4p.)** Explică/ motivează folosirea ghilimelelor la unele cuvinte (*egalitate; mare; introspecția*).
7. (4p.) Transcrie posibilele sensuri, în context, ale cuvântului *incoruptibil* - *capricios; cinstit; inconstant; instabil; integru; incitant; leal; onest; provocator; senzual*.
8. (4p.) Identifică (prin încercuirea literei corespunzătoare) seria care conține numai cuvinte formate prin derivare parasintetică:
a) *impresionant, înverzit, neprețuit, înflorit*;
b) *strălucire, prelucrător, reluare, desțelenire*;
c) *strănepot, țărăncuță, conlucrare, dezafectat*.
9. (4p.) Verbul *fî*, din structura *dacă nu mi-aș fi dat seama*, este:
a) auxiliar;
b) copulativ;
c) predicativ.

10. (4p.) Identifică (prin încercuirea literei corespunzătoare) seria care conține numai prepoziții care cer cazul acuzativ:

- a) către, contra, lângă, după, peste, de la, de pe lângă;
- b) către, lângă, după, printre, peste, de la, de pe lângă;
- c) către, lângă, după, de la, conform, de pe lângă.

11. (4p.) Numește funcția sintactică a substantivului cu prepoziție, în *vârstă*, din structura *viața ei printre oameni în vârstă*.

12. (4p.) Transcrie, din text, două apozitii dezvoltate, menționând, apoi, componentele lor morfologice.

13. (4p.) Rescrie, din text, o propoziție subordonată consecutivă.

14. (4p.) Construlește o subordonată completivă directă, al cărei element de relație să fie conjuncția subordonatoare *dacă*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Paula/ Paul Chirică, domiciliezi în localitatea Alexandria, jud. Teleorman, str. Popasului, nr. 15, bloc B 2, etaj 5, ap. 35; ești elev la Școala Nr.1, din localitate. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare de 60-70 rânduri, adresată prietenului tău Dan Marinescu, din com. Galicea, jud. Vâlcea, cu ocazia reușitei sale la examenul de admitere în facultate.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru des-tindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară – cum ar fi: *Deșteaptă-te, române* (A. Mureșanu); *Imnul lui Ștefan cel Mare* (V. Alecsandri); *Imn* (H. Stamatu); *Imn* (A. Cotruș) etc. –, care este considerată *imn*. Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și su-ficiente, că scrierea identificată în premisă este un imn.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere urmă-toarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsătu-ri/ caracteristici) ale imnului;
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeeelor/ mijloacelor artistice;
- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte opere literare epice ;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 43

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

După ce scăpă și din această primejdie, Florea haiducul trase la hanul Aniței, care, voioasă și zglobie, se și înființă cu cofa de vin. Florea scoase din chimir un zlot, îl dădu frumoasei crâșmărițe și grăi cu amar:

– Alei, Anițo, crâșmărițo, ce bine e de unii pe lumea asta! La tine la han trag toți drumeții să se-ntremeze și să se veselească. Paralele curg, glumele și cântecele se țin lanț, să tot trăiești... Dar eu? Pentru mine a rânduit soarta o viață de fugar, o viață pe drumuri, cu potera trimisă de Vodă veșnic pe urmele mele. Iarna bat satele și plec urechea la necazul oamenilor. Îmi fierbe sângele-n vine de-atâtea samavolnicii.

(Mircea Cărtărescu – Florin scrie un roman)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, două metafore.

2. (2p.) Numește modul de expunere predominant în fragmentul dat.

3. (2p.) Transcrie două propoziții prin care se explică motivul venirii drumeților la han.

4. (2p.) Motivează afirmația *ce bine e de unii pe lumea asta*.

5. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor la afirmația *să tot trăiești...*, făcută de Florea haiducul.

B. 6. (4p.) Explică/ motivează folosirea liniei de dialog, în textul dat.

7. (4p.) Scrie două sinonime contextuale pentru expresia *se țin lanț*.

8. (4p.) Transcrie, din text, patru cuvinte din fondul lexical vechi.

9. (4p.) Denumeste morfologic următoarele cuvinte/ structuri: *după ce*, *cu amar*, *ce (bine e de unii)*, *(să) tot (trăiești)*.

10. (4p.) Identifică (prin transcriere) pronumele cu formă fixă/ invariabile (nu flexionează): altceva; altcineva; ce; ceva; cine; nimic; oarecine; orice.

11. (4p.) Numește funcția sintactică a substantivului cu prepoziție *cu potera*, din structura *cu potera trimisă de Vodă*.

12. (4p.) Scrie funcția sintactică a verbului *de contractat*, din enunțul *încheiase de contractat ceea ce își propusese*, menționând și ce fel de propoziție s-ar obține prin extensia/ expansiunea acesteia.

13. (4p.) Transcrie, din text, o propoziție subordonată consecutivă:

14. (4p.) Construiește o subordonată completivă indirectă, al cărei element de relație să fie adverbul relativ *unde*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Alexandru/ Alexandra Mateescu, locuiești în Iași, str. Plopilor, nr. 13, și ești elev/ elevă în clasa a VIII-a la Școala Generală Nr. 1. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți să-ți elibereze o adeverință, din care să rezulte că frecventezi cursurile, actul fiindu-ți necesar pentru eliberarea unui abonament RATB.

Atenție! – cererea ta trebuie să respecte:

- structura unui astfel de text;
- cerințele acestui tip de text solicitat;
- elemente de identificare;
- motivația demersului/ solicitării;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru desțindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară care nu cuprinde nici acțiune, nici conflict, nici personaje. (*doină, cântec, imn, odă, pastel, elegie* etc.).

Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și suficiente, că scrierea identificată în premisă este o operă literară care aparține genului liric.

Atenție! – în redactarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsături/ caracteristici) ale genului liric;
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice;
- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte genuri (epic, dramatic);
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 44

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

*Când una după alta iubirile de tină
Și-or desfoia obrazul în somnul meu de veci,
Când trupurile calde de dor și de lumină
Din brațe mi s-or smulge lăsându-mi-le reci,
În marea părăsire din mine și din groapă,
Sub lacătele morții eu tot voi auzi
Un freamăt lin de frunză, un murmur lung de apă,
Tălângi suind la munte ca și în vechea zi.
Răzlețe m-or ajunge ca și odinioară
Un drum în pacea serii cu plopii lui subțiri,
Sub sălcile boltite o streășină de moară,
Și munții de zăpadă în toamna cu roduri.
O troiță, un piersic plin de floare,
Un schit tăcut, poiana cu turmele de miei,
Și pe câmpie taina apusului de soare,
Icoana țării mele din suflet nu mi-o iei.*

(Ion Pillat – Țara)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie, din text, două inversiuni.
2. (2p.) Numește modul de expunere predominant, în fragmentul dat.
3. (2p.) Transcrie un vers care evidențiază prezența eului liric.
4. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor structura poeziei.
5. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, explică semnificațiile titlului, prin raportare la textul dat.
- B. 6. (4p.)** Transcrie, din text, două cuvinte care conțin diftongi; marchează (prin subliniere/ prin încercuire) semivocalele aflate în diftongi.
7. (4p.) Numește câte un antonim contextual pentru fiecare dintre cuvintele: *de lumină*, (un murmur) *lung*, (tălângi) *suind*, (în pacea) *serii*.
8. (4p.) Transcrie, din text, patru cuvinte/ structuri folosite cu sens figurat.
9. (4p.) Rescrie, din text, două adjective care pot deveni adverbe în alt context.

10. (4p.) Transcrie numerele cardinale: *doime, a șaptea, de două ori, al doilea, amândoi, al patrulea, câte unu, primul.*

11. (4p.) Numește funcțiile sintactice ale substantivelor cu prepoziție în *somnul* (din prima strofă), *cu turmele* (din strofa a treia).

12. (4p.) După ce ai stabilit funcția sintactică a substantivului *cu plopii*, realizează extensia acesteia.

13. (4p.) Menționează felul raportului stabilit între prima și a doua propoziție din text.

14. (4p.) Construiește o subordonată circumstanțială de timp, al cărei element de relație să fie adverbul relativ *cum*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Alina/ Alin Cosmescu, domiciliezi în localitatea București, sector 2, str. Melodiei, nr. 10, bloc A 18, etaj 3, ap. 16; ești elev la Școala Nr. 5, din localitate. Compune, *pe o pagină distinctă*, o scrisoare de tip familial de 15-20 rânduri, adresată fratelui tău Daniel Mureșan, student în anul al II-lea, la Facultate de Medicină din Timișoara, str. Mihai Eminescu nr. 15, în care să relatezi (despre) / să povestești un film pe care l-ai văzut de curând.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru destindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară care cuprinde o acțiune, un conflict, niște personaje (*schită, nuvelă, basm, povestire, roman, fabulă* etc.).

Scrive o compunere, de 1-2 două pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și suficiente, că scrierea identificată în premisă este o operă literară care aparține genului epic.

Atenție! – în redactarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsături/ caracteristici) ale genului epic (altele decât cele menționate în premisă);
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice;
- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte genuri (liric, dramatic);
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 45

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

*Sentimentul soarelui răsărind
împreună cu cea mai suavă doină din fluier,
copacul sub care m-am sărutat mai întâi,
bolta, ciorchinele cu o mie de boabe,
surâsul bărbătesc al tatălui meu,
primul meu fir de păr alb,
și mersul grațios al adolescenței,
ale tale sunt Patrie
dintotdeauna.*

*Această seceră a mea și acest ciocan,
spicul de grâu la fel de frumos
ca mustața ciobanului din Miorița,
aceste sonde care stau de vorbă
cu miezul pământului,
și această densitate a brazilor
scriind pe cer numele tău,
ale tale sunt Patrie
dintotdeauna.*

*Cine sunt eu? Sună-ți câmpiile...
Cine sunt eu? Mângâie-ți munții...
Cine sunt eu? Contemplă-ți orașele...
Cine sunt eu? Privește-ți uzinele...
Cine sunt eu? Adulmecă-ți ierburile
Cine sunt eu? Privește-te pe tine însăși.
Cine sunt eu?
Ale tale sunt Patrie
dintotdeauna.*

(Nichita Stănescu – *Patria*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie, din text, un epitet și o hiperbolă.
2. (2p.) Numește genul literar, căruia îi aparține fragmentul dat.
3. (2p.) Explică, într-un enunț, folosirea repetată a propozițiilor interogative.
4. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, explică semnificațiile titlului, prin raportare la textul dat.
5. (2p.) Explică/ motivează, în 5-6 rânduri, folosirea majusculilor/ literelor mari pentru anumite cuvinte (ex. Patrie, Miorița etc.).

B. 6. (4p.) Explică/ motivează folosirea unui semn de întrebare (la alegere).

7. (4p.) Pentru a demonstra polisemia cuvântului *mers*, scrie două enunțuri adecvate.

8. (4p.) Transcrie, din text, patru cuvinte derivate cu sufix.

9. (4p.) Transcrie, din text, o locuțiune verbală.

10. (4p.) Rescrie, din text, un pronume personal în dativ posesiv.

11. (4p.) Numește funcția sintactică a verbului la gerunziu, *răsărind*.

12. (4p.) Transcrie, din text, un nume predicativ și un complement indirect.

13. (4p.) Rescrie, din text, o propoziție subordonată atributivă, realizând și contragerea acesteia.

14. (4p.) Construiește o subordonată circumstanțială de cauză al cărei element de relație să fie adverbul relativ *când*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Ana/ Bogdan Popescu, domiciliezi în localitatea Sibiu, str. Brazilor, nr. 4, bloc C 10, etaj 4, ap. 16; ești elev la Școala „Tudor Arghezi”, din localitate. Compune, *pe o pagină distinctă*, o scrisoare de felicitare de 60-70 de cuvinte, adresată vărului tău, Mircea Săndulescu, din com. Bascov, jud. Argeș, cu ocazia câștigării concursului de canotaj, faza județeană.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru distindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară care este destinată interpretării scenice și cuprinde o acțiune, un conflict, niște personaje (fie ea: *comedie, dramă, tragedie, farsă, melodramă, vodevil, scenariu cinematografic* etc.).

Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și suficiente, că scrierea identificată în premisă este o operă literară, care aparține genului dramatic.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsături/ caracteristici) ale genului dramatic (altele decât cele menționate în premisă);
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice;

B. 6. (4p.) Explică/ motivează folosirea unui semn de întrebare (la alegere).

7. (4p.) Pentru a demonstra polisemia cuvântului *mers*, scrie două enunțuri adecvate.

8. (4p.) Transcrie, din text, patru cuvinte derivate cu sufix.

9. (4p.) Transcrie, din text, o locuțiune verbală.

10. (4p.) Rescrie, din text, un pronume personal în dativ posesiv.

11. (4p.) Numește funcția sintactică a verbului la gerunziu, *răsărind*.

12. (4p.) Transcrie, din text, un nume predicativ și un complement indirect.

13. (4p.) Rescrie, din text, o propoziție subordonată atributivă, realizând și contragerea acesteia.

14. (4p.) Construiește o subordonată circumstanțială de cauză al cărei element de relație să fie adverbul relativ *când*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Ana/ Bogdan Popescu, domiciliezi în localitatea Sibiu, str. Brazilor, nr. 4, bloc C 10, etaj 4, ap. 16; ești elev la Școala „Tudor Arghezi”, din localitate. Compune, *pe o pagină distinctă*, o scrisoare de felicitare de 60-70 de cuvinte, adresată vărului tău, Mircea Săndulescu, din com. Bascov, jud. Argeș, cu ocazia câștigării concursului de canotaj, faza județeană.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru desțindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară care este destinată interpretării scenice și cuprinde o acțiune, un conflict, niște personaje (fie ea: *comedie, dramă, tragedie, farsă, melodramă, vodevil, scenariu cinematografic* etc.).

Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și suficiente, că scrierea identificată în premisă este o operă literară, care aparține genului dramatic.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsături/ caracteristici) ale genului dramatic (altele decât cele menționate în premisă);
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice;

- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte genuri (liric, epic);
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 46

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Într-o zi, prin asfințit,
Șoarecele a-ndrăznit
Să se creadă în putere
A prăda stupul de miere.

El intrase pe furiș,
Strecurat pe urdiniș.
Se gândea că o albină-i
Slabă, mică și puțină,
Pe când el, hoț și borfaș,
Lângă ea-i un uriaș.

Nu știuse că nerodul
Va da ochii cu norodul
Și-și pusese-n cap minciuna
Că dă-n stup de câte una.

Roiul, cum de l-a zărit
C-a intrat, l-a copleșit.
Socoteală să-i mai ceară?
Nu! L-au îmbrăcat în ceară,

De la bot până la coadă,
Tăbărâte, mii grămadă,
Și l-au strâns cu meșteșug,
Încuiat ca-ntr-un coșciug.

Nu ajunge, vream să zic,
Să fii mare cu cel mic,
Că puterea se adună
Din toți micii împreună.

(Tudor Arghezi – Tălharul pedepsit)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

- A. 1. (2p.) Rescrie, din text, un epitet și o enumerare.
2. (2p.) Numește două trăsături/ elemente definitorii ale fabulei, desprinse din textul dat.
3. (2p.) Menționează circumstanța sugerată de fraza: ...cum de l-a zărit/ C-a intrat...
4. (2p.) Explică, în 4-5 rânduri, titlul fabulei.
5. (2p.) Evidențiază, în 4-5 rânduri, semnificațiile ultimei strofe.
- B. 6. (4p.) Desparte în silabe cuvintele *creadă*; *copleșit*; *meșteșug*; *coșciug*.
7. (4p.) Scrie câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele: *urdiniș*, *borfaș*.
8. (4p.) Alcătuieste un enunț cu câte un omonim al cuvintelor din text (să-i mai) *ceară* și (din toți) *micii*.
9. (4p.) Numește valorile morfologice ale cuvântului *i*, din structurile *o albină-i slabă* și, respectiv, *să-i mai ceară*.
10. (4p.) Transcrie substantivele feminine, la singular, provenite din verbe – *miere*, *strângere*, *plăcere*, *fire* (cu sensul de caracter, temperament), *muiere* (cu sensul femeie) *fiere*, *avere*.
11. (4p.) Numește funcțiile sintactice ale substantivelor *prin asfințit* și *în ceară*.
12. (4p.) Scrie funcția sintactică a substantivului cu prepoziție, *într-o zi*, din enunțul *Într-o zi, prin asfințit/ Șoarecele a-ndrăznit/*.

13. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate, din text, *că o albină-i slabă, mică și puțină*, menționând și rezultatul obținut.

14. (4p.) Construiește o subordonată circumstanțială condițională, al cărei element de relație să fie conjuncția subordonatoare *de*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Ioana/ Ion Cristescu, locuiești în Govora, str. Camil Petrescu, nr. 2, și că ești elev/ elevă în clasa a VIII-a la Școala Generală Nr. 1. Redactează, *pe o pagină distinctă*, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unui duplicat al legitimației de elev, deoarece originalul l-ai pierdut. **Atenție!** – cererea ta trebuie să respecte:

- structura unui astfel de text;
- cerințele acestui tip de text solicitat;
- elemente de identificare;
- motivația demersului/ solicitării;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Ai citit pentru lecturi suplimentare, pentru destindere etc. sau la clasă ai studiat o operă literară (cum ar fi: *Toma Alimoș; Constantin Brâncovanul; Monastirea Argeșului; Miorița* etc./sau/ *Pașa Hassan* (G. Coșbuc); *Balada unui greier mic* (G. Topârceanu); *Mistrețul cu colți de argint* (Șt. A. Doinaș) etc.), care este considerată *baladă*.

Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și suficiente, că scrierea identificată în premise este o baladă.

Atenție! – în redactarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsături/ caracteristici) ale baladei;
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice;
- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte opere literare epice;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 47

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

Voi, șesuri nesfârșite, sub ceruri lungi de vară,
Ca ele liniștite și luminând ca ele,
Pe-aici îmi înfloriră și-aici se scuturară
În mersul vremii, macii copilăriei mele.

Întinderile voastre cu ondulate linii
Pe lunga-nvăluire a holdelor mănoase
Domol se desfășoară sub tremurul luminii
Și pier într-ale zării adâncuri vapoaroase.

Și râurile, care sar sprintene la munte,
Și-și prăvălesc spumoasă năvala lor, când ies
Aici, pe unde nu e o piatră să le-nfrunte,
Adorm în mersul leneș al netedului șes.

Amiaza obosită se toropește-n zare,
Albește uriașă pe largile tarlale
Și-n pacea dogorită de-a verii-nvălvotare
Ea zace-n infinitul nelămuririi sale.

Purtând poveri de roade, trec carele greoaie
Cu boi blajini de-a lungul prăfoaselor șosele
Și doina, care-n focul văzduhului se moaie,
Îmi cade-n gând cu vremea copilăriei mele.

(Nichifor Crainic – Șesuri natale)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

- A. 1. (2p.)** Transcrie, din text, două personificări.
2. (2p.) Numește modul de expunere predominant în fragmentul dat.
3. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere referitor structura poeziei.
4. (2p.) Într-o compunere de 4-5 rânduri, explică semnificațiile titlului, prin raportare la textul dat.
5. (2p.) Explică, în 4-5 rânduri, semnificațiile dativului etic, din versul al treilea.
- B. 6. (4p.)** Desparte în silabe următoarele cuvinte: *nesfârșite*; *desfășoară*; *toropește*; *văzduhului*.
7. (4p.) Scrie un enunț din care să rezulte sensul cuvântului *tarla*.
8. (4p.) Scrie un enunț în care substantivul *lumină* să fie folosit cu sens figurat.

9. (4p.) Analiza morfosintactică a prepoziției *într(e)*, din structura *într-ale zării adâncuri*, se face:

- a) împreună cu substantivul *adâncuri*;
- b) împreună cu substantivul *zare*;
- c) singură, fără substantiv.

10. (4p.) Menționează valoarea morfologică a verbului *e*, din propoziția *pe unde nu e o piatră*.

11. (4p.) Numește funcția sintactică a substantivului cu prepoziție *cu boi*, din propoziția *trec carele greoaie/ cu boi blajini....*

12. (4p.) Scrie funcția sintactică a verbului la gerunziu *lovindu-se*, din enunțul *Lovindu-se la mână, au fost nevoiți să-l ducă la spital*.

13. (4p.) Realizează contragerea propoziției, din text, *să le-nfrunte*, menționând și rezultatul obținut.

14. (4p.) Construiește o subordonată circumstanțială concessivă, al cărei element de relație să fie conjuncția subordonatoare *de*.

II. (10p) Să presupunem că te numești Daniela/ Daniel Cristea; ești în localitatea Buzău, jud. Buzău. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de tip familial de 15-20 de rânduri, adresată mătușii tale, Ioana Petrescu, domiciliată în localitatea Arad, jud. Arad, str. Castanilor, nr. 1, bloc N 11, etaj 2, ap. 7, în care să relatezi (despre) atmosfera din tabăra unde îți petreci o parte din vacanță.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să demonstrezi cu argumente necesare și suficiente, că poezia Șesuri natale este un pastel.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru elemente definitorii (trăsături/ caracteristici) ale pastelului;
- argumentarea și raportarea la textul ales;
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice;
- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte opere literare epice;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (*unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.*).

Testul 48

I. (46p) Citește cu atenție textul următor:

CHIRIACHIȚA (*îi cade o carte pe jos*): Sarmisegetuza... Ia apleacă-te, maică, și dă-mi valetele de jos.

MIZA: Mamă-mare, te-am rugat de o sută de mii de ori până acum să nu-mi mai zici Sarmisegetuza... Zi-mi Miza, cum îmi zice toată lumea. (*Se apleacă în silă, Gena îi ia înainte și ridică cartea.*)

GENA: Poftim... (*Îi dă cartea*)

CHIRIACHIȚA: Mersi, maică...

TRAIAN (*care n-o prea înghite pe soră-sa*): Puteai să te deranjezi mai repede, prințeso, că nu ți se deteriorează silueta...

CHIRIACHIȚA: Eu știu că Sarmisegetuza te cheamă... Miza nu e un nume de om... Miza, Liza, astea sunt nume de iepe, nu de fete de oameni cumsecade...

TRAIAN: Sigur... și unde pui că numele ei vine de la cea mai mare cetate din istoria romanilor... (*Declamând ironic:*) „La Sarmisegetuza stă mândrul Decebal, ce-a nfruntat popoare multe de jos și de pe cal.”

CHIRIACHIȚA: Ba să mă ierți, dumneata. Numele ei vine de la răposatul ta'-to mare, că el v-a botezat pe toți.

TRAIAN: Da' știu că și-a bătut jos de noi! (*Arată pe fiecare din cei pe care îi numește.*) Sarmisegetuza... Decebal... Traian... Pe mama... Dacă mai aveam încă un frate... l-ar fi botezat Turnu Roșu... că alt nume propriu nu mai exista din timpul luptelor cu dacii... (*Un timp.*) Parcă am fi familie de împărat roman, nu de funcționar la prefectură...

(Tudor Mușatescu – *Titanic-vals*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. 1. (2p.) Transcrie, din text, o inversiune și o metaforă.

2. (2p.) Numește două trăsături/ elemente definitorii ale dialogului, mod de expunere folosit în textul dat.

3. (2p.) Numește două trăsături/ elemente definitorii ale comediei, desprinse din fragmentul dat.

4. (2p.) Explică, în 4-5 rânduri, semnificațiile afirmației lui Traian: *Da' știu că și-a bătut jos de noi!*

5. (2p.) Motivează folosirea apelativului *prințeso*.

B. 6. (4p.) Numește greșeala care apare în fiecare dintre structurile (a) *fetele le salută*; (b) *ridică cartea*; (c) *tot mai des deschide cartea*; (d) *povesteteau băieților lor despre voi*.

7. (4p.) Numește două sinonime ale cuvântului *cumsecade*.

8. (4p.) Scrie patru cuvinte compuse cu prefixoide.

9. (4p.) *Din timpul, din structura nu mai exista din timpul luptelor cu dacii, este:*

- a) adverb cu prepoziție;
- b) locuțiune adverbială;
- c) substantiv cu prepoziție.

10. (4p.) Transcrie verbele de origine interjecțională: *a cinsti, a zdupăi, a ciopli, a (o) zbughi, a pritoci, a tresări, a tropăi, a zgâlțâi.*

11. (4p.) Numește funcția sintactică a substantivului cu prepoziție *de la...cetate*, din structura *numele ei vine de la cea mai mare cetate.*

12. (4p.) Scrie funcția sintactică a verbului la supin, din enunțul *Vine la noi pentru ascultat muzică, nu pentru altceva, realizând și extensia acesteia.*

13. (4p.) Numește felul propoziției, din text, *și unde pui.*

14. (4p.) Construiește o subordonată circumstanțială consecutivă, al cărei element de relație să fie conjuncția subordonatoare *de.*

II. (10p) Să presupunem că te numești Marcela/ Marcel Paraschivescu, domiciliezi în localitatea Timișoara, jud. Timiș, str. Gardienilor, nr. 2, bloc C 22, etaj 4, ap. 18; ești elev la Liceul Teoretic Nr.2, din localitate. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare de 60-70 de cuvinte, adresată lui Costel Ionescu, student în anul al II-lea, la Facultatea de Teologie din Cluj, str. Revoluției nr. 12, cu ocazia obținerii unei burse de studii în străinătate, ca urmare a unui concurs la care s-a prezentat foarte bine.

Atenție! – scrisoarea ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- cerințele acest tipului de text solicitat;
- normele de transmitere a unei informații de tipul cerut;
- normele specifice de redactare a unui astfel de text;
- normele de exprimare în scris.

III. (34p.) Citește cu atenție următorul fragment:

Nu rareori, în miezul unei senine zile de vară, un abur ușor începe să plutească prin hăuri, prelingându-se – ca un balaur molatic – spre creste. Nu poartă-n el furtuna, ci e duhul muntelui care se ridică din genuni, ca fumul din insula pustie, să o cheme. Când îl văd târându-se, leneș și deșirat, oamenii nu mai pierd o singură clipă, și pornesc să strângă vitele, la adăpost de prăpăd.

Dar acesta nu se dezlănțuie numaidecât. Mai întâi, un vânt subțire prinde să bată prin brădet, dându-i fiorul primejdiei. Un timp, tot ceea ce e frunză sau creangă freamătă neliniștit,

dezvăluind-și presimțirile și teama. Apoi, intensitatea vântului sporește, și, deodată, întreaga pădure devine o colivie dementă, un balamuc uriaș, în care milioane de bufnițe țipă cuprinse de spaima morții. Astfel, se vestește ceea ce va să vină. Încă o clipă, și, nici acest vaier nu mai înseamnă nimic, față de urgia care urmează. Mase de aer deplasându-se cu o viteză ce le dă densitatea de ziduri, se prăbușesc asupra muntelui, încercând să-l disloce. Acum, e prăpădul.

Pe buza unei prăpastii, un brad începe să se clatine, până ce îl atinge pe cel din stânga, apoi pe cel din dreapta, ca și cum și-ar lua rămas-bun de la frații cu care a copilărit, și, cu un salt tragic, se aruncă în vid. Alții, duși de nebunia generală, tâșnesc pe urma lui prin văzduhul clocotitor, spre destinații necunoscute și fatale. Au să fie găsiți într-un târziu, cine știe pe unde, prăbușiți cu fruntea în țărână și sfâșiați de răni, cum sunt găsiți oștașii cazuți în bătălie.

(Geo Bogza – Cartea Oltului)

Scrive o compunere, de 1-2 pagini, în care să evidențiezi elemente de expresivitate din fragmentul dat în premisă.

Atenție! – în redactarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele repere:

- elemente de expresivitate la nivel stilistic;
- elemente de expresivitate la nivel lexical-semantic;
- elemente de expresivitate la nivel morfosintactic;
- elemente de expresivitate la nivelul temicii și punctuației;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

Din oficiu – 10 puncte

Notă ! Ordinea integrării cerințelor în cuprinsul lucrării este la alegere. Pentru **conținut** vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru rezolvarea corectă și completă a fiecărei cerințe), iar pentru **redactare** vei primi **18 puncte**, numai dacă te încadrezi în limita minimă de spațiu precizată (unitatea compoziției: 3 p.; coerența textului: 3 p.; ortografia: 3 p.; punctuația: 3 p.; registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: 3 p.).

Partea a doua.

Bareme de corectare și notare

Testul 1

I.

1. iscarea puhoaielor; pornirea unui nou război: **2p.** (1+1)
2. *Dacă și riga unguirilor, măria-sa Matiaș-Crai, a dat înapoi la Baia, când s-a arătat asupra-i călare pe cal alb, măria sa Stefan-Vodă – ce poate face un creștin de rând? Acel crai a și căzut la pat din acel cutremur, zăcând trei luni. I s-au risipit oștile, a prăpădit pustile cele mari:* **2p.**
3. Informațiile sunt puse pe seama unui narator impersonal, o instanță colectivă sau legendară: **2p.**
4. *nu prea mare de stat:* **2p.**
5. stăpân al țării: **2p.**
6. *a fura cu coada ochiului; a cădea la pat:* **4p.** (2+2)
7. scund; să se bucure: **4p.**
8. pronume interogativ; verb copulativ; substantiv; adjectiv pronominal demonstrativ: **4p.** (1+1+1+1)
9. măria sa: **4p.**
10. *ar fi* (cuminte și bine ar fi); *a* (a rămas): **4p.** (2+2)
11. *ce* (ce are să se întâmple), pronume relativ, N.; *care* (care nu l-a văzut), cazul N.: **4p.** (1+1+1+1)
12. *cuminte și bine ar fi:* **4p.**
13. *să înhame gospodarii caii:* **4p.**
14. CDT, CDT, PP, CD: **4p.** (1+1+1+1)

II.

- a. restricția cantitativă: **1p.**
- b. limbajul concis și adecvat informației transmise: **4p.**
- c. respectarea normelor de coerență: **2p.**
- d. respectarea normelor de ortografie și de punctuație: **3p.**

III.

A. Conținut (16 puncte)

- a. sublinierea a cel puțin patru trăsături ale personajului de caracterizat și motivarea lor cu ajutorul textului: **4p.**
 - trăsături fizice: *personaj de statură scundă, dar, în ciuda acestei statură, el impune, devine „groaznic când își încruntă sprânceana”*

- trăsături morale: viteaz, înspăimântă pe cei din jur; vitejia lui e legendară, asociată unor fenomene ale naturii; interesat de soarta supușilor ca un adevărat părinte dar și ca un „stăpân al țării”, drept cu supușii - „ceartă” pe boieri atunci când aceștia greșesc;

b. relevarea mijloacelor/ procedeele de caracterizare a personajului – procedeul dominant este cel al caracterizării indirecte (de către autor, alte personaje, o instanță colectivă). Procedeul e specific povestirii: **4p.**

c. ilustrarea acestor procedee prin trimiteri la textul dat – *Se vorbește prin sate despre măriă sa că-i om nu mare de stat; (e) groaznic când își încruntă sprânceana; Să fie oare cumplit la vedere precum se spune?* etc.: **4p.**

d. sublinierea unor trăsături de expresivitate a limbajului în caracterizarea personajului: *dominarea epitetului și a construcțiilor perifrastice, prezența unei antiteze subînțelese în realizarea portretului între legenda despre Ștefan și realitate: el ca părinte al supușilor; exprimări metaforice: să-și desfăteze ochii, să se mai îmblânzească din strășnicia în care se ține* etc.: **4p.**

B. Redactare (18 puncte)

- încadrarea în spațiul acordat: **1p.**

- așezarea corectă a textului în pagină: **1p.**

- unitatea compoziției (introducere - 1p.; cuprins - 1p.; încheiere - 1p.): **3p.**

- coerența textului (claritatea enunțului - 1p.; varietatea lexicului - 1p.; proprietatea termenilor - 1p.; sintaxa adecvată - 1p.; registrul de comunicare - 1p.; stil adecvat conținutului compunerii - 1p.; vocabular adecvat conținutului compunerii - 1p.): **7p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

Testul 2

I.

1. Herdelea, Glanetașu, Ion: **3p.** (1+1+1)

2. *mereu l-a bătut capul Glanetașului să dea pe Ion la școala cea mare din Armadia; a alergat și s-a zbătut:* **2p.**

3. *a fost cel mai iubit elev al învățătorului Herdelea:* **1p.**

4. *Ion a continuat să citească și să răscontească din cărțile de școală:* **2p.**

5. *Ion era elevul cel mai iubit al învățătorului Herdelea. Acesta s-a străduit să-l convingă pe Glanetașu, tatăl lui Ion, ca să-l dea la școala din Armadia. Ion amers la școală trei luni, după care a*

părăsit școala, fiindcă îi era mai drag să muncească pământul.: 2p.

6. a bate capul: 4p.

7. b.: 4p.

8. care – pronume relativ; mereu – adverb de mod; a bătut capul - locuțiune verbală: 4p.

9. băiatul – subiect; era silitor și cuminte - predicat nominal: 4p.

10. când (Când a umblat...): 4p.

11. complement circumstanțial de scop/ cauză: 4p.

12. care mereu i-a bătut capul să dea pe Ion la școala cea mare din Armadia – atributivă; să-l facă domn – circumstanțială de scop: 4p.

13. Era mai bine/1 să învețe. 2 – 1 – PP; 2 – SB

14. Cât îi trebuie lui,/1 știe./2 ; 1 – CD; 2 - PP

II.

a. încadrarea în limita de rânduri și indicii specifici unei scrisori: persoana căreia te adresezi, data, semnătura: 3p.

b. vocabular și stil adecvat: 3p.

c. exprimare coerentă: 2p.

d. respectarea normelor de ortografie și de punctuație: 2p.

III.

A. Conținut (16 puncte)

a. relația dintre Ion și celelalte personaje (identificarea statutului lui Ion în raport cu celelalte personaje.) – relație specială elev-învățător Herdelea (cel mai iubit elev al învățătorului), așa se explică și străduința celui din urmă de a-l determina pe Glanetașu, tatăl lui Ion să-l dea la școală. Glanetașu, tatăl, nu înțelege prea mult din aplecarea copilului către carte; copilul se lasă inițial în voia dorinței învățătorului de a continua școala: 4p.

b. prezentarea a cel puțin patru dintre trăsăturile sale, cu argumente din text, și a procedeelor de caracterizare prin care sunt evidențiate – silitor, cuminte, iubitor de muncile câmpului, iubitor de carte, dar refuzând să mai meargă la școală; trăiește un conflict abia schițat între dragostea de pământ și dragostea de carte; procedeele de caracterizare sunt prin excelență indirecte, prin intermediul autorului, dar, în subsidiar, și de către Herdelea, naratorul însușindu-și punctul de vedere al personajului :băiatul era silitor și cuminte): 4p.

c. prezentarea semnificației frazei finale în caracterizarea personajului – deși Ion renunță la școală, el rămâne o vreme cu o curiozitate vie pentru taina cărților: le-a citit și răsцитit: 4p.

d. opinia ta despre personaj: 4p.

B. Redactare (18 puncte)

- încadrarea în spațiul acordat: **1p.**
- așezarea corectă a textului în pagină: **1p.**
- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *proprietatea termenilor* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.; *registru de comunicare* - 1p.; *stil adecvat conținutului compunerii* - 1p.; *vocabular adecvat conținutului compunerii* - 1p.): **7p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

Testul 3

I.

1. inversiune: *Îndrăzneală era trecera prin codri!; a dat florentinul răspuns* etc.: **2p.**

2. genul epic - trăsături caracteristice: sunt prezentate fapte, întâmplări, caracterele și sentimentele unor personaje; acțiunea și personajele sunt cele două elemente de bază; modul de expunere predominant este narațiunea etc.: **2p.** (1+1)

3. spaima tâlharilor: *Așa de frică le era de cazna parului.* **2p.**

4. prima frază fixează indicii de timp și spațiu: în timpul domniei lui Vlad Țepeș în Țara Românească. **2p.** (1+1)

5. enunțul: renumele pe care și l-a câștigat domnitorul în afara Țării prin politica sa; autoritate și severitate; o explicație foarte bună - **2p.** ; o explicație satisfăcătoare - **1p.**

6. *Florența* - este scris cu majusculă, fiind numele propriu al orașului din Italia; *florentinul* este scris cu minusculă, fiind numele locuitorului orașului. **4p.** (2+2)

7. derivate parasintetice: *nestăpânit; încredințare; încredințat* etc.: **4p.** (2+2)

8. omofone-exemple orientative: El i-a spus adevărul; El ia note bune; Andrei n-a greșit la teză; Nu se spune na!, ci poftim! **4p.** (1+1+1+1)

9. substantiv comun compus = *fărădelegi*; substantiv propriu compus: *Țara Românească; Vlad Țepeș.* **4p.** (2+2)

10. c) **4p.**

11. subiect multiplu: *tâlhari și ucigași.* **4p.**

12. funcții sintactice: *în... timpul domniilor* = complement circumstanțial de timp (precedat de locuțiunea prepozițională *în timpul*); *lui* = atribut pronominal genitival. **4p.** (2+2)

13. propoziție subordonată circumstanțială concesivă: *chiar dacă i-ar fi adus pe sus pe pod de aur.* **4p.**

14. să fie cântată și de marii poeți ai lumii = propoziție subordonată predicativă; prin contragere se va obține un nume predicativ: exemplul orientativ: renumită. **4p.** (2+2)

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă (nr. de rânduri/ nr. de cuvinte) **1p.**

B. Conținut adecvat cerinței/ încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului (conceperii scrisorii) **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii

1. Elemente ale stilului epistolar / tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate **2p.**

2. Formule potrivite/ formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită **1p.**

3. Repere de identificare / adresa expeditorului (completă pe plic sau parțială în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă pe plic sau parțială în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc./ **2p.**

D. Estetica lucrării/ așezare în pagină; alineat; scris lizibil **1p.**

E. Corectitudinea exprimării/ acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația/ **1p.**

III.

A. Conținut (16 puncte)

a. prezentarea secvențelor narrative (*prezentare foarte bună* - 4p.; *bună* - 3p.; *satisfăcătoare* - 1p.) **4p.**

b. identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narrative menționate/ (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.) **4p.**

c. identificarea ideilor principale ale textului de rezumat/ (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.) **4p.**

d. relatare obiectivă (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.) **4p.**

B. Redactare (18 puncte)

- încadrarea în spațiul acordat: **1p.**

- așezarea corectă a textului în pagină: **1p.**

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *proprietatea termenilor* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.; *registrul de comunicare* - 1p.; *stil adecvat conținutului compunerii* - 1p.; *vocabular adecvat conținutului compunerii* - 1p.): **7p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

Testul 4

I.

1. a.: **2p.**

2. -prezența formulei inițiale; antiteza puternică dintre cele două fete; împletirea realității cu ficțiunea; poziția inferioară în care este ținută fata moșneagului etc.: **2p.**

3. Propozițiile eliptice de predicat accentuează hărnicia fetei, redată printr-o succesiune de situații în care acționează acest personaj... etc.: **2p.**

4. exemple orientative: *ea... în toate părțile după treabă; torcea câte-un ciur plin de fuse...* etc.: **2p.**

5. b.: **2p.**

6. *împodobise; nemulțumitoare* (derivare cu prefix); *țâfnoasă; ascultătoare; răbdătoare...* (derivare cu sufix): **4p.**

7. pădure: *pădurice, pădurar, pădureț, a împăduri, împădurire, împădurit, despădurit, Pădureanu* etc.: **4p.**

8. vocale: *i, a, e*; consoane: *c, n*; semivocală: *o*: **4p.**

9. e-ra; o-da-tă; un; moș-neag: **4p.**

10. b.: **4p.**

11. exemple orientative: *Măine o să mergem la muzeu. O, ce frumos ningel!*: **4p.**

12. *când*: adverb relativ; *se*: pronume reflexiv; *duceau*: verb predicativ; *amândouă*: numeral colectiv, cu valoare adjectivală: **4p.**

13. *era oropsită*: predicat verbal; *la șezătoare*: complement circumstanțial de loc: **4p.**

14. exemplu orientativ: *Vremea/ când se duceau amândouă fetele în sat / a trecut de mult...*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă (nr. de cuvinte): **1p.**

B. Conținut adecvat cerinței (încadrare în cerință): **1p.**

C. Convenții specifice telegramei (identificarea, adresa expeditorului și a destinatarului; data; locul; semnătura): **5p.**

D. Corectitudinea demersului/ scris lizibil; claritate; concizie (lipsa conjuncțiilor, prepozițiilor, puține predicate etc.); enunț corect, inteligibil; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația: **3p.**

III.

A. Conținut (16 puncte)

a. menționarea trăsăturilor: **4p.** (1+1+1+1)

b. modalități de caracterizare: (modalități directe - 2p.; modalități indirecte - 2p.) **4p.** (2+2)

c. procedee/ mijloace artistice: (indiferent de nivelul stilistic) **4p.** (1+1+1+1)

d. relația cu alte personaje: (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.) **4p.**

B. Redactare (18 puncte)

- încadrarea în spațiul acordat: **1p.**
- așezarea corectă a textului în pagină: **1p.**
- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *proprietatea termenilor* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.; *registrul de comunicare* - 1p.; *stil adecvat conținutului compunerii* - 1p.; *vocabular adecvat conținutului compunerii* - 1p.): **7p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

Testul 5

I.

1. Genul dramatic se caracterizează prin împărțirea textului în acte și scene, existența indicațiilor scenice, a replicilor, absența naratorului etc.: **2p.** (1+1)

2. Felul în care Rică Venturiano va putea să iasă din casa jupânului: **2p.**

3. *Trei sferturi de rublă: șase pachete de tutun! te scap.*: **2p.** (pentru transcrierea fragmentară - 1 p.)

4. De exemplu - speriat, disperat, nesigur etc.: **2p.**

5. De exemplu - a obținut banii și a devenit mai puțin interesat să-și țină promisiunea: **2p.**

6. *dom-nu-le, o-moa-ră, răs-pun-de, e-xis-ten-ța*: **4p.** (1+1+1+1)

7. De exemplu - a tăia calea, a pune la cale, a ține calea, a fi pe cale să... etc.: **4p.**

8. De exemplu - e liniște, nu este nici o primejdie etc.: **4p.**

9. Un substantiv (*lui jupânul*): **4p.**

10. Conj. a III-a - *a scoate*; conj. a IV-a - *a omori*, *a ieși*: **4p.** (1+1)

11. Subînțeles, inclus, inclus, inclus: **4p.** (1+1+1+1)

12. Atribut - *d-acolo*; *a mare*; complement - *pe scara*: **4p.** (1+1)

13. *să văz* - subordonată completivă directă: **4p.** (1+1)

14. De exemplu - ... *scoate-mă/ de unde mă aflu*; subordonată completivă directă: **4p.** (1+1)

II.

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii: **4p.** (*formula de introducere*: 1p.; *formula de încheiere*: 1p.; *data, locul, semnătura*, numai dacă toate elementele apar în compunere: 2p.; pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.).

2. Redactarea scrisorii (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **4p.** (conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.).

3. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (Op. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografie și punctuație: 1p. (Op. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

III.

A. Conținut:

- caracterizare directă/ cu ajutorul indicațiilor scenice, caracterizare indirectă/ prin limbaj, prin comportament etc.: (1+1+1+1) **4p.**

- precizarea celor patru trăsături: este un adolescent descurcăreț, șmecher/ isteț/ șiret, dispus să se lase mituit, dar mai puțin dispus să-și țină promisiunile etc.: (1+1+1+1) **4p.**

- ilustrarea acestor trăsături, prin raportare la text - se pot avea în vedere cel puțin următoarele exemple: formula de adresare *băiete* îi trădează vârsta, dar și rolul de slugă; calculul rapid al profitului, *Trei sferturi de rublă: șase pachete de tutun! te scap*, îl arată a fi dispus să se lase mituit, deci nu poate fi o slugă de încredere în casa stăpânului; ...completează suma din *mărunțele*; *Spiridon o socotește cu scumpătate* - indicația scenică întărește afirmația de mai înainte; (*cam rece*): *Ei! lasă, dacă oi putea, te scap eu, firește* - odată ce a obținut banii este mai puțin dispus să-și țină făgăduiala, ceea ce confirmă ideea că nu este o persoană de încredere etc.: (alegere potrivită a citatelor, în acord cu trăsătură selectată, explicații logice: 4p.; citate nu în totalitate relevante, explicații aproximative: 2p.; extrase și explicații sumare, puțin relevante: 1p.) **4p.**

- evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare (de ex.: modul de expunere, dialogul; expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale precum: *e foc mare* - e agitație, [a mânca] *papară* - bătaie, *să te întâlnești piepe în piept* - față în față; folosirea unor forme populare de viitor ca *or intra, oi vedea*, în acord cu nivelul cultural, pe care îl bănuim scăzut, al lui Spiridon și a expresiei *e al dracului*, prin care își caracterizează stăpânul, dar prin care se caracterizează indirect și pe sine, ca fiind o persoană ce nu se formalizează de prezența unui străin etc.): (alegere potrivită a exemplelor; explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; ilustrare sporadică, fără explicații: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii (1+1+1) **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate (1+1+1) **3p.**

Testul 6

I.

1. Narațiunea, dialogul: **2p.** (1+1)
2. În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată; și era oala aceea mare-mare cât un butoi.: **2p.** (pentru transcrierea fragmentară - 1p.)
3. De exemplu - repetiția sugerează intensitatea acțiunii exprimate de verb: **2p.**
4. De exemplu - prietenie, amicitie etc.: **2p.**
5. **Atenție!** În cele cinci rânduri trebuie imaginat un deznodământ plauzibil, scris în aceeași manieră cu restul textului: **2p.** (pentru imaginarea unui deznodământ în dezacord cu parcursul povestirii, limbaj neadecvat și/ sau erori de ortografie/ punctuație, neîncadrarea în spațiul acordat etc.- 1p.)
6. De exemplu - sugerează mirarea/ admirația șoarecelui la vederea oalei celei mari pe care speră să o transforme într-o căsuță: **4p.**
7. De exemplu - pitic, liliputan etc.; trist, supărat etc.; înafară; mult, zdravăn etc.: **4p.** (1+1+1+1)
8. De exemplu - la un loc, a avea loc, a-și face loc, a sta mintea în loc, a sta locului, din loc în loc, a o lua din loc etc.: **4p.** (2+2)
9. mare-mare, superlativ absolut: **4p.** (2+2)
10. De exemplu - Eu venii...: **4p.**
11. în mijlocul câmpului - complement circumstanțial de loc; oală - complement direct: **4p.** (2+2)
12. cine ești - predicat nominal: **4p.** (2+2)
13. cum a văzut oala aceea: **4p.**
14. Iacă trece pe acolo un șoarece/ și vede oala aceea goală: **4p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii: **4p.** (formula de introducere: 1p.; formula de încheiere: 1p.; data, locul, semnă-

tura, numai dacă toate elementele apar în compunere: 2p.; pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.).

2. Redactarea scrisorii (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **4p.** (*conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.*).

3. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- *corectitudinea exprimării*: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- *ortografie și punctuație*: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

III.

A. Conținut:

- prezentarea secvențelor narrative: (prezentarea tuturor secvențelor în ordinea producerii lor și eliminarea amănuntelor ne-semnificative: 4 p.; respectarea succesiunii, dar omiterea unei secvențe și păstrarea unor amănunte ne-semnificative: 2p.; omiterea unei secvențe și nerespectarea succesiunii celorlalte: 1p.)

4p.

- identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narrative menționate: șoarece, broască, iepure, vulpe, lup, urs (identificarea tuturor celor șase personaje, în ordinea apariției lor în text: 4p.; identificarea a doar trei - patru dintre personaje, în ordinea apariției lor în text: 2p.; identificarea a mai puțin de trei personaje și/ sau nerespectarea ordinii apariției lor în text: 1p.)

4p.

- respectarea cerințelor redactării rezumatului: (relatarea la persoana a III-a - în totalitate/ cu ezitări: 2/ 1p.; relatarea obiectivă, ocolirea cuvintelor și a expresiilor din limbajul curent

- în totalitate/ cu ezitări: 2/ 1p.; renunțarea la citate, eliminarea figurilor de stil și a descrierilor - în totalitate/ cu ezitări: 2/ 1p.; transformarea dialogului în vorbire indirectă - în totalitate/ cu ezitări: 2/ 1p.)

8p.

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, rezumatul trebuie să aibă cel puțin 10 rânduri):

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

- așezarea corectă a textului în pagină - **1p.**

- încadrarea în spațiul acordat - **1p.**

Testul 7

I.

1. Transcrierea structurii/ grupului de cuvinte prin care este identificat personajul: *Băiatul cel mare al lui Dumitru Onișor.*:

2p.

2. Modul central de expunere: descrierea: **2p.**

3. Exemplu de răspuns: *pălărioara veche, pleoștită ca o ciupercă*: **2p.**

4. Este considerat corect răspunsul care evidențiază rolul afectiv al diminutivelor/ simpatia pe care naratorul i-o poartă copilului etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat*: 2p.; *încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație*: 1p.): **2p.**

5. Exemple de răspuns: precizarea cadrului spațio-temporal al acțiunii, prezentarea portretului inițial (fizic și moral) al personajului, prezentarea altor împrejurări ale conflictului etc.: **2p.** (1+1)

6. Despărțirea în silabe a cuvintelor: *dum-bră-vioa-ra*, (să) *în-flo-reas-că*, *pros-păt*, *pleoș-ti-tă*: **4p.** (1+1+1+1)

7. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *copilaș, mărunțel, învăluți, cenușie, pălărioara, suferință, timpurie, toiegele*; cuvinte compuse – (cu) *anevoie, bună-ziua, parcă, deasupra*: **4p.** (2+2)

8. Exemple de răspuns: *a se zbici* – *a (se) usca*, *a (se) zvânta* etc.: **4p.** (2+2)

9. Cazul substantivelor: *un copilaș* – nominativ; *ravân* – acuzativ; *niște ciubote* – acuzativ; *mai mare* – genitiv: **4p.** (1+1+1+1)

10. Exemple de răspuns: verbe la modul indicativ, timpul mai mult ca perfect – *bătuseră, se zbicise, începuseră, ieșise*: **4p.** (1+1+1+1)

11. *În care* – complement indirect; *parcă* – complement circumstanțial de mod; *o suferință* – subiect; *timpurie* – atribut adjectival: **4p.** (1+1+1+1)

12. Exemplu de răspuns: *frunzele erau spulberate de vânt*: **4p.**

13. Exemplu de răspuns: *să înflorească galben cornii* – propoziție subordonată completivă directă: **4p.**

14. Exemplu de răspuns: *Trompetele sunau atât de tare,¹ / încât te asurzeau.²*: **4p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (*formula de introducere*: 1p.; *formula de încheiere*: 1p.; *dat, locul, semnătura*: 2p. numai dacă apar toate elementele; pentru 1-2 elemente se acordă 1p.): **4p.**

2. Redactarea scrisorii (*referirea la întâmplări/ la situații semnificative sau percepute ca atare, eventual la elemente de*

portret; conținut adecvat cerinței: în totalitate – 2p./ parțial – 1p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate – 2p./ parțial – 1p.): **4p.**

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

- corectitudinea exprimării: 1p. (Op. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografia și punctuația: 1p. (Op. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

III.

A. Conținut (16 puncte)

1. Precizarea celor patru mijloace/ procedee de caracterizare: directe – de către narator, prin autocaracterizare; indirecte – caracterizare desprinsă din gânduri, fapte, atitudini, comportament, din relațiile cu celelalte personaje: mama, tatăl, mioara, din limbaj, din mediul în care trăiește, din numele purtat, din detalii de vestimentație etc. (*precizarea celor patru mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 4p.; precizarea a trei mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 3p.; precizarea a două mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 2p.; precizarea unui mijloc/ procedeu de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 1p.*): **4p.**

2. Selectarea a patru trăsături distincte ale personajului ales: **4p.** (1+1+1+1)

3. Ilustrarea altor două trăsături morale, desprinse din întâmplări/ situații semnificative (*alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu o trăsătură selectată, explicații logice, nuanțate: 2p.; încercare de ilustrare a trăsăturilor/ a unei trăsături fără argumente: 1p.*): **4p.**

4. Prezentarea a patru mijloace artistice folosite de narator în caracterizare (*alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată, a patru mijloace artistice, în acord cu exemplele alese: 4p.; alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată a trei mijloace artistice, în acord cu exemplele alese: 3p.; alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată a două mijloace artistice, în acord cu exemplele alese: 2p.; alegerea potrivită a unui exemplu; prezentarea logică, nuanțată, în acord cu exemplul ales: 1p.*): **4p.**

B. Redactare (18 puncte)

- unitatea compoziției (introducere - 1p.; cuprins - 1p.; încheiere - 1p.): **3p.**

- coerența textului (claritatea enunțului - 1p.; varietatea lexicului - 1p.; sintaxa adecvată - 1p.): **3p.**

- registul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- ortografia (0 greșeli - 4p.; 1 greșeală - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 sau mai multe greșeli - 0p.): **4p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 8

I.

1. Exemplu de răspuns: *biet (măgar)*: **2p.**

2. Modul central de expunere: descrierea: **2p.**

3. Exemplu de răspuns: *L-a adus ciobanul de urechi, ca pe-un biet măgar, i-a pus o pocladă, i-a strâns hinga bine, a-nceput să-i grămădească pe spate*: **2p.**

4. Exemplu de răspuns: *să nu-și scoată ochii - să nu se bată, să nu se joace, fiind expuși accidentelor etc.*: **2p.**

5. Exemple de răspuns: sugerarea unor elemente ale cadrului spațio-temporal al acțiunii, prezentarea unor date generale despre personaje, prezentarea altor împrejurări ale conflictului etc.: **2p.** (1+1)

6. Despărțirea cuvintelor în silabe: *u-rechi, sa-ri-că, bă-ieți, (să) cum-pă-neas-că*: **4p.** (1+1+1+1)

7. Exemple de răspuns: cuvinte compuse - *căci, fiecare, deasupra*: **4p.** (2+2)

8. Exemple de răspuns: *lemn - lemnișor, lemnărie, a înlemni, înlemnit, înlemnire etc.*: **4p.** (2+2)

9. Exemplu de răspuns: *un* - articol nehotărât; *ce* - pronume relativ: **4p.** (2+2)

10. Exemplu de răspuns: *Fiecare* - adjectiv pronominal nehotărât, cazul acuzativ (transcriere corectă: 2p.; precizarea cazului: 2p.): **4p.**

11. Exemplu de răspuns: *Mâncase o plăcintă cu brânză*: **4p.**

12. Exemple de răspuns: *o pocladă* - complement direct; *pe pocladă* - complement circumstanțial de loc; *șaua* - complement direct; *de lemn* - atribut substantival: **4p.** (1+1+1+1)

13. *Ce era* - propoziție subordonată atributivă (transcrierea corectă/ completă a propoziției: 2p.; precizarea felului subordonatei: 2p): **4p.**

14. Exemplu de răspuns: *Dacă îl vei ierta,¹/ va veni la petrecere.²*: **4p.**

II.

1. Convențiile specifice unei cereri: **4p.**

- formula de adresare inițială („*Domnule Director,/ director,*”): 1p.

- semnătura petiționarului, (locul) și date: 1p.

- formula dinală de adresare a cererii („*Domnului Director/ director al Școlii Generale...*”): 1p.

- dispunerea în pagină: 1p.

2. Conținutul și structura cererii: **4p.**

- formula consacrată („*Subsemnatul,...,/ Subsemnata,...,*”), numele și prenumele petiționarului: 1p.

- adresa petiționarului: 1p.

- calitatea petiționarului: 1p.

- precizarea succintă a motivului solicitării, prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate („... *vă rog să-mi aprobați...*”, „... *solicit eliberarea...*” etc.): 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: **2p.**

- exprimarea concisă și clară: 1p. (0p. – în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a stilului adecvat);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. – pentru una sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut (16 puncte)

1. Identificarea în text a patru secvențe reprezentative: pregătirea pentru călătorie, „călătorul clandestin”, drumul către târg, răzburarea puricelui etc. (*identificare a patru secvențe reprezentative: 4p.; identificarea a două-trei secvențe reprezentative: 2p.; încercare de identificare a secvențelor reprezentative, dar rezultatul este un amestec de planuri narative, improvizatii etc.: 1p.*): **4p.**

2. Prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei (*prezentarea corectă, pe baza planului simplu de idei: 4p.; prezentarea parțial corectă: 2p.; încercare de prezentare, cu evidentă tendință de povestire a textului, fără a avea ca bază planul simplu de idei: 1p.*): **4p.**

3. Respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă perosnajele: (în totalitate: 4p./ parțial: 2p): **4p.**

4. Respectarea convențiilor de redactare a rezumatului: trecerea de la persoana I la persoana a III-a fără dialog inserat, utilizarea timpurilor și a modurilor verbale potrivite, relatarea obiectivă, fără mărci emoțional-subiective și fără citate etc. (în totalitate: 4p./ parțial: 2p): **4p.**

B. Redactare (18 puncte)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- registul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- ortografia (0 greșeli - 4p.; 1 greșeală - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 sau mai multe greșeli - 0p.): **4p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 9

I.

1. Personajele sunt Chirița și Ion: **2p.** (1+1)
2. Exemple de răspuns - formularea discursului (intervențiilor) personajelor sub formă de replici; prezența indicațiilor de regie; dialogul ca mod de expunere: **2p.** (1+1)
3. Viața de isprăvniceasă este dulce; are jandarmi la poartă; la scară, ...când iese la plimbare: **2p.**
4. Dorința imediată a Chiriței este de a avea pașaportul pentru a pleca la Paris; ea s-a plictisit de Moldova: **2p.**
5. Comentariul lui Ion privind aspectul fizic al Chiriței (*Două!*); limbajul: greșeli în pronunțarea unor cuvinte (numele lui Charles, de exemplu!) folosirea jargonului franțuzit etc: **2p.**
6. *Isprăvniceasă, zăhărată, primblare*: **4p.** (2+2)
7. *M-aș porni; oi să fac, oi să par*: **4p.** (2+2)
8. Exemple de cuvinte: *dulce, a ieși, a veni, a face*. Soprana avea un glas *dulce* (melodios). Am avut un somn *dulce*. (odihnitor). *Au ieșit* (au părăsit, au plecat) din clădire numeroși oameni. Un câine *a ieșit* (a apărut) pe neașteptate în fața mașinii: **4p.** (1+1+1+1)
9. *Cu nepusă masă* - locuțiune adverbială. *Pune-ți în gând* - locuțiune verbală: **4p.** (1+1+1+1)
10. S-a săturat de *dulce*, mai vrea și amar (*dulce* = substantiv; în text *dulce* are valoare de adjectiv!). Moldovenii grăiesc *dulce* (adverb). S-au scuturat *toate* florile (*toate* adjectiv pronominal nehotărât; în text *toate* face parte dintr-o locuțiune adverbială. Au trecut *toate* prin fața școlii (pronume nehotărât): **4p.** (1+1+1+1)
11. *de* (isprăvniceasă) - prepoziție simplă; *de* (ar veni) - conjuncție simplă, introduce o propoziție optativă: **4p.** (2+2)
12. (*dulce*) -i; oi să par: **4p.** (2+2)
13. *pe lângă trăsura; la Paris*: **4p.** (2+2)
14. *Ai jandări la poartă, la scară, la ușă...*: **4p.**

15. când ieși la primblare – circumstanțială de timp; *că m-am săturat de Moldova* – circumstanțială de cauză: **4p.** (2+2)

Notă: Pot fi extrase și alte propoziții subordonate: *să-mi aducă pasportu* – circumstanțială de scop; *ce-oi să fac la Paris ca isprăvniceasă* – completivă directă.

II.

- Convențiile specifice scrisorii familiale:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
- Registrul stilistic potrivit: **1p.**
- Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./1p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)
- coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)
- ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 10

I.

1. Dialogul: **2p.**
2. Caraiman, interlocutorul său; se vorbește și despre un personaj colectiv, voinicii de la Praguri: **2p.** (1+1)
3. *îs drept-credincioși, nu-s păgâni; aprigi ca sânetele; așa de păgâni să fie:* **2p.** (1+1)
4. Epitet – *viers de blândeță*; comparație – *aprigi ca sânetele:* **2p.** (1+1)
5. Caraiman povestește că la Praguri sunt niște voinici care se mânia când nu izbândesc vreo treabă; atunci trag cu săgeata în nori, împotriva lui Dumnezeu. El spune că ei nu sunt necredincioși, ci doar aprigi: **2p.**
6. Cuvântul *Praguri* este numele unui ținut, unui loc, deci este un substantiv propriu: **4p.**
7. *Ce-am* – în acest caz cratima unește un pronume relativ cu un verb auxiliar care se rostesc împreună; *Drept-credincioși* –

este un cuvânt compus, realizat prin alăturare; cei doi termeni sunt uniți prin cratimă: **4p.** (2+2)

8. A simțit în inimă o săgeată dureroasă. *Nouri* negri i-au acoperit chipul: **4p.** (2+2)

9. *drept-credincioși*: **4p.**

10. a) *același*; b) *ca dumneata*: **4p.** (2+2)

11. *ca mine*; *ca dumneata*: **4p.** (2+2)

12. *Și-a plecat fruntea în semn de înțelegere*: **4p.**

13. *care uneori se mânie* – atributivă; *voinici mânioși* – atribut adjectival: **4p.** (2+2)

14. *că la Praguri s-ar fi aflând voinici* – completivă directă; *că nu le-a izbândit bine o treabă* – circumstanțială de cauză: **4p.** (2+2)

15. Vorbea atât de repede,^{1/} / *că nu-i puteai urmări discursul.*^{2/} / (1. PP 2. CNS); Vântul^{1/}, / *că e vânt* ^{2/}, / *și tot se mai oprește.*^{1/} / (1. PP 2. CV): **4p.** (2+2)

II.

• Convențiile specifice scrisorii amicale:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

– data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**

• Normele exprimării corecte: **1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

– unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)

– coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)

– ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 11

I.

1. *Aburi pe zăvoaie; turlle de fier; măgurile negre cu poalele jilave; sate răznite* etc: **2p.** (1+1)

2. *vreme dulce* exprimă ideea de calm, toropeală, care anunță sosirea primăverii: **2p.**

3. *dangăte de clopot, cântau în prag cocoșii*: **2p.**

4. *apele din cer* – metaforă care sugerează venirea ploii: **2p.**

5. Folosind personificarea sau metafora, poetul exprimă ideea trezirii naturii, a lumii la viață. Sugestia este aceea de bucurie, optimism, idee exprimată mai ales de ultimul vers: **2p.**

6. Cratimă indică pronunțarea împreună a unui substantiv și a unui participiu cu valoare adjectivală; consecința o constituie dispariția vocalei *î* și a unei silabe; se păstrează astfel măsura și ritmul versurilor: **4p.**

7. *ieșeau*: **4p.** (2+2)

8. *un (fir)* – (articol); A mai rămas un minut până la pauză. (numeral); Un om îl ajută pe altul să traverseze. (adjectiv pronominal nehotărât); *măgurile negre* (adjectiv); Am cunoscut un negru din Kenya. (substantiv): **4p.** (2+2)

9. *dulce*: **4p.**

10. *Este așteptat în gară de către prieteni*: **4p.**

11. b) prepoziție: **4p.**

12. *cu aburi, de clopot, de fier, din cer*: **4p.** (2+2)

13. Vărul meu a ieșit ¹/ *ceea ce visase de mic copil*.²/(1. PP. 2. PR): **4p.**

14. Cântau în prag cocoșii (...) cu gâturile ¹/ *care erau întinse spre apele din cer*.²/(1. PP. 2. AT): **4p.**

15. a) numai propoziții principale: **4p.**

II.

- Convențiile specifice telegramelor:
- Registrul stilistic concis: **1p.**
- Conținut adecvat transmiterii informației (total/ parțial): **6p./ 3p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut: 16p. (4x4).

B. Redactare: 14p.

– unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1);

– coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1);

– ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 12

I.

1. Împăratul și fiicele sale: **2p.** (1+1)
2. cea mai tânără, Ileana, atât de frumoasă, încât și Sfântul Soare se oprea în cale, ca s-o vadă și să se desfăteze de frumusețea ei: **2p.**
3. Într-o zi, împăratul primește veste de război de la vecinul său pentru o pricină împărătească: **2p.**
4. Înainte de a pleca la război, împăratul le dăruiește fiicelor sale câte o floare, o păsărică veselă și un măr fraged: **2p.** (pentru răspuns incomplet se acordă un singur punct).
5. Acțiunea din basm se desfășoară *odinioară*; este un timp foarte îndepărtat, nedeterminat, timpul începuturilor prezentat în formule tipice: **2p.** (1+1)
6. Se pronunță împreună un pronume relativ și un verb auxiliar; a dispărut o silabă datorită unei rostiri rapide: **2p.**
7. Fata cea mai mică era și cea mai isteată. Nu pot să mai sar peste acest obstacol.: **4p.** (2+2)
8. Epistolă, răvaș: **4p.** (2+2)
9. *voinicilor* – substantiv provenit din adjectiv; *cu bătrânii* (substantiv provenit din adjectiv): **4p.** (2+2)
10. a) (înainte de) *a încăleca*; b) *câte o* (câte un); c) *însuși*; d) *cel înțelept*. **4p.** (1+1+1+1)
11. *iacă*: **4p.**
12. modul indicativ, viitorul popular: **4p.** (2+2)
13. *ce-(a fost)* – cazul nominativ; *care (avea)* – cazul nominativ: **4p.** (1+1+1+1)
14. *ce-a fost* – subiectivă; *dacă n-ar fi fost* – condițională; *încât și Sfântul Soare se oprea din cale* – consecutivă; *să încălece pe armăsari* – completivă directă: **4p.** (1+1+1+1)
15. S-a spus ^{1/} cum că au existat intrigi de culise.^{2/} (1. PP. 2. SB) A afirmat ^{1/} cum că n-ar exista moștenitori.^{2/} (1. PP 2. CD): **4p.** (2+2)

II.

- Convențiile specifice scrisorii de felicitare:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
- Registrul stilistic potrivit: **1p.**
- Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

- A. Conținut: **16p.** (4x4)
- B. Redactare: **14p.**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)
- coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)
- ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 13

I.

1. Textul este scris la persoana I: **2p.**
2. Naratorul îl cunoaște pe Budulea Taichii din copilărie, devenind astfel el însuși o prezență în nuvelă: **2p.**
3. *așezat, retras și întotdeauna înțelept*: **2p.**
4. *întreaga lume a tinerețelor, cu toate farmecele ei, acum pierdute pentru totdeauna*: **2p.**
5. Exemple de răspunsuri - evocarea unui personaj, nostalgia după anii tinereții: **2p.**
6. Exemple de răspuns - este o interogație retorică; se folosește după o propoziție interogativă: **4p.**
7. Exemple de răspuns - *totdeauna, nici unul* (sau *întotdeauna, dinaintea, îndeosebi, oarecare*) - cuvinte derivate; *tinerețe* (a tinerețelor), *întăietate* (sau *împărteală, copilărie*): **4p.** (1+1+1+1)
8. (-mi) *părea bine* - *mă bucuram*; *mi-(l) aduc aminte* - *îmi amintesc*: **4p.** (2+2)
9. a) *nici unul*; b) *al nostru*: **4p.** (2+2)
10. Exemple de răspuns: *înaintea ochilor, pe dinaintea ochilor* - complemente circumstanțiale de loc; *a tinerețelor* - atribut substantival genitival; *al Taichii* - nume predicativ: **4p.** (1+1+1+1)
11. b) personal: **4p.**
12. *acea* (adjectiv pronominal demonstrativ); *sale* (adjectiv pronominal posesiv): **4p.** (2+2)
13. *să treacă*: **4p.**
14. *pentru că eu îl știam încă din copilărie* - circumstanțială de cauză; *știindu-l din copilărie* - complement circumstanțial de cauză: **4p.** (2+2)
15. Mi se cuvenea ^{1/} *să câștig de această dată*.^{2/} (1. PP 2. SB): **4p.**

II.

- Convențiile specifice ale cererii:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
- Registrul stilistic potrivit: **1p.**

- Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut: 16p. (4x4).

B. Redactare: 14p.

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)
- coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)
- ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 14

I.

1. Evenimentele prezentate în text s-au întâmplat *odată*, într-un timp indeterminat, simbolic: **2p.**

2. *Să colinde țara toată/ Din hotar până-n hotar, la o margine de crâng:* **2p.** (1+1)

3. Personajele sunt leul și niște lupi: **2p.**

4. Această întâmplare nu poate fi doar o simplă poveste despre animale; animalele se comportă ca oamenii și au moravurile oamenilor; cu alte cuvinte, sub masca personajelor-animale se ascund defecte umane, categorii sociale; leul poate fi considerat conducătorul autocrat, în vreme ce lupii sunt dregătorii, funcționarii publici care jupoaie pe supuși (pe omul de rând) cu aroganță, dar sunt umili față de stăpânul (șeful) lor: **2p.**

5. Alegoria: **2p.**

6. Exemple de răspuns:

- linia de dialog (-) este folosită pentru a se reproduce exact cuvintele unor personaje și pentru a marca un act de comunicare;

- virgula (*O, măria ta!*) marchează prezența unei interjecții;

- semnul exclamării (*O, măria ta!*) urmează după un vocativ:

4p. (2+2)

7. Poartă un geamantan uriaș cu sine. (transportă)

Poartă actele mereu la el. (are, ține)

Poartă lucruri de culoare închisă. (îmbracă)

Îl poartă de la Ana la Caiafa. (trimite): **4p.** (1+1+1+1)

8. Exemple de răspuns: *să dea în târbacă - să bată; pe loc - imediat; la mijloc - în centru:* **4p.** (1+1+1+1)

9. a. stați; b. mișeilor: **4p.** (2+2)
10. -i – pronume personal, formă neaccentuată în cazul dativ: **4p.**
11. Verb auxiliar: a avea (s-a mbrăcat, s-au tras); verb copulativ: se făcură mici: **4p.** (2+2)
12. a. de frică; b. într-o clipă; c. ca un măgar (sau: ca niște cățeluși, strașnic...), d. la o margine (de crâng): **4p.** (1+1+1+1)
13. b) inclus: **4p.**
14. Exemple de răspuns: *Să colinde țara toată/ Din hotar pân-n hotar*, sau: *Ca să vadă/ Să-l dea strașnic în târbacă*: **4p.**
15. Trecând – complement circumstanțial de timp; în timp ce trecea el într-o seară – propoziție circumstanțială de timp: **4p.**

II.

- Convențiile specifice invitației:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
- Registrul stilistic potrivit: **1p.**
- Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

- specie a genului epic în proză sau în versuri în care personajele sunt plante, animale sau chiar lucruri și participă la o întâmplare simplă din care se desprinde o învățătură morală;
- epicul este structurat practic în două momente: încercarea leului de a vedea cum se poartă dregătorii cu supușii și comportamentul lupilor în momentul în care își recunosc stăpânul, de unde rezultă și învățătura, mai puțin evidentă decât în alte fabule;
- personajele sunt: leul și lupii. Leul se comportă ca un conducător de regat; el are o țară pe care o conduce, țara are hotare etc.; lupii sunt dregători, slujbași publici adică; toate aceste cuvinte stabilesc o corespondență între animale și oameni, sugerează o realitate umană;
- modalitățile de realizare sunt variate; de la folosirea unor moduri de expunere specifice fabulei până la interpretarea alegorică a textului; textul spune altceva decât pare la prima vedere; se critică de fapt abuzul și ipocrizia organizării societății omenești; funcționarii (dregătorii publici) sunt abuzivi cu cei de rând, dar umili, prefăcuți cu cei mari, pe care nu ezită totuși să-i ironizeze: *Semănai așa de tare/ C-un măgar adevărat.*

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.**

(1+1+1)

- coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)
- ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 15

I.

1. Personificarea: **2p.**

2. Exemplu de răspuns: *expresia unei suferințe trăite de eul poetic, izvorâtă dintr-o iubire pierdută*; este povestea trecerii timpului, nemilostiva lege -a firii: **2p.**

3. Exemplu de răspuns: Toamnă este un anotimp al tristeții dezolante; apare ideea corespondenței între jalea trăită de poet și natura *otrăvită* de brumele toamnei: **2p.**

4. Metamorfoza provocată de sosirea toamnei este exprimată metaforic; moartea vegetației se datorează unui fel de „iubire” *otrăvită* care ucide trandafirii, simbol al iubirii: **2p.**

5. b) tema timpului și a iubirii: **2p.**

6. Rolul punctelor de suspensie este aici unul stilistic, se prelungește ideea de tristețe apăsătoare generată de legile firii în fața cărora ființa umană nu poate face practic nimic: **4p.**

7. a. *nemilostiva*; b. *amară*: **4p.** (2+2)

8. *doară, freamătă, alături, lui*: **4p.** (1+1+1+1)

9. Exemple de răspuns: a) *va veni* (sau *purtând, să nu frângă, să nu doară...*); b) *e scrisă*: **4p.** (2+2)

10. a) *a firii*; b) *al brumii*: **4p.** (2+2)

11. b) pronume personal: **4p.**

12. *toamna* – complement circumstanțial de timp; *alături* – complement circumstanțial de loc: **4p.** (2+2)

13. *Sărutul*: **4p.**

14. *De va veni la tine vântul, / Purtând povestea mea amară* – circumstanțială condițională: **4p.**

15. Se va afla¹ / de vei obține postul plătit.² / (1. PP; 2. SB): **4p.**

II.

• Convențiile specifice scrisorii:

- formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

- data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**

• Normele exprimării corecte: **1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

– indicii prezenței eului poetic nu sunt numeroși; trăirile elegiace sunt puse pe seama eului poetic, a poveștii lui amare; se folosește un adjectiv posesiv de identificare: *mea* (*povestea mea amară*);

– poezia presupune existența a două entități: eul poetic și un tu care primește spovedania tristă a poetului (jelitul, musturarea);

– chiar de la început, trăirile poetice sunt puse în relație cu natura, în ipostaza de mesager: *De va veni la tine vântul/ Pur-tând povestea mea amară*; trăirile eului se amplifică, cuprinzând întreaga natură; de altfel tristețea, durerea – sentimente specifice generate de pierderea iubirii sunt mai degrabă sugerate decât exprimate direct; din a două strofă ideea de corespondență sentiment – natură e prezentată într-un plan metaforic; apare *sărutul otrăvit al brumii* ca simbol al trecerii, pierderii, schimbării nesfârșite;

– ultima strofă face trecerea de la durerea individuală la imaginea ritmurilor eterne și indiferente ale naturii; ultimele două versuri surprind prin crearea unui contrast între drama individuală (a eului poetic în care se poate regăsi cititorul însuși) și imaginea firii care transcende (depășește) orice durere personală. Toamna se dovedește a fi așadar nu un anotimp existent, ci unul spiritual, în vreme ce natura pare a fi semnul unei mari vitalități.

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

– unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p. (1+1+1)**

– coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p. (1+1+1)**

– ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p. (1+1)**

Testul 16

I.

1. *Dușmanul bătău pământul c-o aripă, apoi rămase neclintit și zdrobit. Avea în vârful clonțului o boabă mare de rubin:* **2p.**

2. Personajele sunt: moș Sava și baba Mărgărinta: **2p. (1+1)**

3. *Dar mie nu-mi venea să râd. Căci mâna lui moșu Sava era toată brăzdată cu roșu. Cu ochii în lacrimi priveam în juru-mi:* **2p.**

4. Exemplu de răspuns

– enunțul *nu era o pasăre de rând* exprimă admirația naratorului față de acea pasăre temerară: **2p.**

5. Exemplu de răspuns

– există un narator și o acțiune;
– acțiunea este susținută de personaje, altele decât naratorul;
– dominantă este narațiunea, o succesiune de evenimente epice: **2p. (1+1)**

6. Exemple de răspuns

– *Mi-e că a cam trecut timpul să fac asta.; Constat c-are chef de joacă.:* **2p. (1+1)**

7. Exemple de răspuns

– *sudalmă; ciubotă (sau clonțului, tesla):* **4p. (2+2)**

8. Exemple de răspuns

– a) *scoase* – diftong; (sau *apoi, avea, boabă*); b) *uriasă* – hiat: **4p. (2+2)**

9. *în vârful clonțului; din adâncul cerului:* **4p. (2+2)**

10. a) *de rând*; b) *într-o clipă:* **4p. (2+2)**

11. b) copulativă: **4p.**

12. a) *-i* – atribut pronominal în cazul dativ; b) *de rând* – atribut adjectival: **4p. (2+2)**

13. *cu care* – complement indirect (complement circumstanțial instrumental); *care* – subiect: **4p. (2+2)**

14. *aplecându-se* – complement circumstanțial de timp; *după ce s-a aplecat* – propoziție circumstanțială de timp: **4p. (2+2)**

15. a) *să râd*;

b) *căci mâna lui moșu Sava era toată brăzdată cu roșu*;

c) *că dușmanul nostru nu era o pasăre de rând*;

d) *care venise din adâncul cerului:* **4p. (1+1+1+1)**

II.

• Convențiile specifice scrisorii:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p. (1+1)**

– data, locul; semnătura: **2p. (1+1)**

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**

• Normele exprimării corecte: **1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

– unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p. (1+1+1)**

– coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p. (1+1+1)**

- ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 17

I.

1. *Privirile de farmec bete/ Mi le-am întors cătră pământ:* **2p.**
2. *Spicele jucau în vânt; vântul le juca prin plete:* **2p.** (1+1)
3. *În lan erau feciori și fete/ și ei cântau o doină-n cor:* **2p.**
4. Verbul *juca* sugerează aici bucuria de a trăi, fericirea unei vieți idilice în mijlocul naturii: **2p.**
5. Prezența eului liric; exprimarea directă a sentimentelor etc: **2p.** (1+1)
6. a). *miei*, b) *grauri*: **4p.** (2+2)
7. Nici acum nu-i era clar izvorul neînțelegerilor dintre ei. (motivul, cauza). Literatura populară mai este încă un izvor de inspirație pentru literatura cultă. (sursă): **4p.** (2+2)
8. *plete* ; *cete*: **4p.** (2+2)
9. timpul imperfect: **4p.**
10. *lor*; *lor* : **4p.** (2+2)
11. *largul* (larg, largă, largi): **4p.**
12. subiect multiplu: **4p.**
13. b) complement circumstanțial de cauză: **4p.**
14. *când saltă largul lor vestmânt* – circumstanțială de timp: **4p.** (2+2)
15. S-a anunțat ^{1/} *când se va desfășura examenul de capacitate*. ^{2/} (1.PP.; 2. SB): **2p.** Nu știa ^{1/} *când s-a născut bunicul lui*. ^{2/} (1. PP; 2. CD): **2p.**

II.

- Convențiile specifice scrisorii:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
- Registrul stilistic potrivit: **1p.**
- Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

- pastelul este o poezie descriptivă; de regulă imaginea realizată este aceea a unui tablou din natură în care prezența umană este asociată exprimării de către eul poetic a unui sentiment de admirație;

- elementele care constituie peisajul sunt parte a unui tablou câmpenesc cu spice care *jucau în vânt* și cu prezența altor ele-

mente (grauri, miei, cântecul fetelor și al flăcăilor); prezența ființelor umane dă tabloului dinamism;

– exprimarea sentimentelor se face în pastelul lui Coșbuc prin introducerea unor figuri umane surprinse, aici, într-o stare de fericire pastorală, idilică; sentimentul de admirație al poetului se resimte din felul prezentării oamenilor; prezentarea e dominată de ideea vitalității, domină culorile deschise;

– între eul poetic și natură se stabilește un sentiment de corespondență, poetul trăiește frumusețea naturii, se lasă cuprins de extaz: *Privirile de farmec bete/ Mi le-am întors către pământ.*

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

– unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)

– coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)

– ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 18

I.

1. Descrierea: **2p.**

2. *Floarea-soarelui, ovezele, trestia, otava*: **2p.** (1+1)

3. *Ostenit din aripi bate,/ Ca un vis pribeag, un graur/*: **2p.**

4. Vis *pribeag* (epitet); b) *Codru cântăreții-și culcă* (metaforă): **2p.** (1+1)

5. Se sugerează venirea nopții prin prezentarea cerului ca o ființă animată; este o imagine vizuală în același timp, integrată unui tablou de pastel cosmic: **2p.**

6. *Floarea-soarelui* – substantiv compus prin alăturare, dintr-un substantiv în nominativ și unul în genitiv, legate prin cratimă pentru a forma o unitate semantică: **4p.**

7. *Graur, trestia*: **4p.** (2+2)

8. *Un graur ostenit bate din aripi ca un vis pribeag*: **4p.**

9. *Doi* (*Dorm doi pui de năvăstuică*): **4p.**

10. a) pronume reflexiv: **4p.**

11. *A cernit* – perfect compus: **4p.** (2+2)

12. Complement circumstanțial de mod: **4p.**

13. *bolta, floarea-soarelui, zarea, un graur, codrul* etc: **4p.** (2+2)

14. Exemple de răspuns

– *Codru cântăreții-și culcă* – propoziție principală; *Doarme trestia bolnavă* – propoziție principală: **4p.** (2+2)

mente (grauri, miei, cântecul fetelor și al flăcăilor); prezența ființelor umane dă tabloului dinamism;

– exprimarea sentimentelor se face în pastelul lui Coșbuc prin introducerea unor figuri umane surprinse, aici, într-o stare de fericire pastorală, idilică; sentimentul de admirație al poetului se resimte din felul prezentării oamenilor; prezentarea e dominată de ideea vitalității, domină culorile deschise;

– între eul poetic și natură se stabilește un sentiment de corespondență, poetul trăiește frumusețea naturii, se lasă cuprins de extaz: *Privirile de farmec bete/ Mi le-am întors către pământ.*

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

– unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)

– coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)

– ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 18

I.

1. Descrierea: **2p.**

2. *Floarea-soarelui, ovezele, trestia, otava*: **2p.** (1+1)

3. *Ostenit din aripi bate,/ Ca un vis pribeag, un graur*/: **2p.**

4. *Vis pribeag* (epitet); b) *Codru cântăreții-și culcă* (metaforă): **2p.** (1+1)

5. Se sugerează venirea nopții prin prezentarea cerului ca o ființă animată; este o imagine vizuală în același timp, integrată unui tablou de pastel cosmic: **2p.**

6. *Floarea-soarelui* – substantiv compus prin alăturare, dintr-un substantiv în nominativ și unul în genitiv, legate prin cratimă pentru a forma o unitate semantică: **4p.**

7. *Graur, trestia*: **4p.** (2+2)

8. *Un graur ostenit bate din aripi ca un vis pribeag*: **4p.**

9. *Doi* (*Dorm doi pui de năvăstuică*): **4p.**

10. a) pronume reflexiv: **4p.**

11. *A cernit* – perfect compus: **4p.** (2+2)

12. Complement circumstanțial de mod: **4p.**

13. *bolta, floarea-soarelui, zarea, un graur, codrul* etc: **4p.** (2+2)

14. Exemple de răspuns

– *Codru cântăreții-și culcă* – propoziție principală; *Doarme trestia bolnavă* – propoziție principală: **4p.** (2+2)

15. Exemplu de răspuns

- Se culcă ¹/ *cine este obosit.*²/ (1.PP.; 2.SB)
- Se culcau ¹/ *îndată ce se întorceau de la școală* ²/ (1.PP.; 2. CT): **4p.** (2+2)

II.

- Convențiile specifice scrisorii:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
- Registrul stilistic potrivit: **1p.**
- Conținut adecvat cerinței; prezentarea celor două argumente (total/ parțial): **2p./ 1p.**
- Normele exprimării corecte: **1p.**
- Ortografia: **1p.**
- Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut: 16p. (4x4)

B. Redactare: 14p.

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere): **3p.** (1+1+1)
- coerența textului (claritatea enunțului, stil și sintaxă adecvate; varietatea lexicului): **3p.** (1+1+1)
- ortografia (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4 greșeli - 1p.; 5 sau mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea: **2p.** (1+1)

Testul 19

I.

1. Transcrierea epitetului *de-a lungul molaticei poteci*: **2p.**
2. Explicarea semnificației sintagmelor: *glasul cel dintâi* este expresia rugăminții, adresată iubitei, de a pleca; iar *gândul fără glas* sugerează dorința nemărturisită de a nu da curs acestei porunci; în contextul poeziei, aceste sintagme au sens contrar etc.; *răspuns corect* (nuanțat, corect redactat) - 2p.; *răspuns ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație* - 1p.: **2p.**
3. Modul de expunere dominant în text - monologul: **2p.**
4. Prezentarea semnificației folosirii pronumelor și a verbelor la persoanele I și a II-a singular: persoana I singular este marca eului liric (perspectivă subiectivă de exprimare a gândurilor și sentimentelor), iar persoana a II-a singular este expresia adresării directe, nemijlocite etc.; *răspuns corect* (nuanțat, corect redactat) - 2p.; *răspuns ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație* - 1p.: **2p.**

5. Motivarea rolului celor două interogații retorice: situate în finalul poeziei, bazate pe sugestiile rezultate din antiteza *a pleca* – *a rămâne*, cele două interogații retorice exprimă sentimentele generate de trăirile contradictorii ale poetului (pe de o parte, reproșul, adresat iubitei, de a fi dat curs îndemnului de a pleca, iar, pe de altă parte, înțelegerea inutilității de a mai rămâne) etc.; *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)* - 2p.; *răspuns ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație* - 1p.: **2p.**

6. Motive ale folosirii cratimei – în plan fonetic: eliminarea/ elidarea vocalei *ă*, dispariția unei silabe, pronunțarea legată a două cuvinte diferite din cauza ritmului rapid al vorbirii etc.; în plan morfologic: desparte două părți de vorbire diferite; în planul prozodiei: conservarea metricii versului (menținerea nealterată a ritmului, păstrarea aceleiași măsurii) etc.: **4p.** (2+2)

7. Exemple de răspuns – *abia, ai plecat, rămâi* etc.: **4p.** (2+2)

8. Exemple de răspuns

– cuvânt derivat – *molatecii*;

– cuvinte compuse prin sudare – *trifoi, înapoi*: **4p.** (2+2)

9. Scrierea celor două sinonime *a pieri* – *a se depărta*, *a dispărea*... și a antonimelor: *a pieri* – *a apărea*, *a se ivi* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

10. Transcrierea următoarelor părți de vorbire: un substantiv în genitiv – *de-a lungul [...] poteci*; un pronume reflexiv – *nu te-ai uitat*: **4p.** (2+2)

11. Valoarea de întrebuințare morfologică a numeralului *cel dintâi* – valoare adjectivală.: **4p.**

12. Funcția sintactică a părților de vorbire subliniate – *ce* – nume predicativ; (un) *semn*: **4p.** (2+2)

13. Rescrierea, din text, a propoziției subordonate circumstanțiale de timp: *Pân-ai pierit, la capăt, prin trifoi*: **4p.**

14. Exemplu de răspuns – *Mă uit ^{1/} la ce se întâmplă în jurul meu. ^{2/}*: **4p.**

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice unui asemenea tip de scrisoare: **3p.**

– formula de introducere: 1p.

– formula de încheiere: 1p.

– data, locul, semnătura, numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. **Redactarea scrisorii**: **5p.**

– conținut adecvat cerinței (*foarte bine*: 3p./ *bine*: 2p./ *satisfăcător*: 1p.): 3p.

– folosirea unui registru stilistic potrivit (în *totalitate*: 2p./ *parțial*: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor de ortografie și de punctuație: 2p.

- ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli)
- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli)

III.

A. Conținut:

- precizarea elementelor de versificație (cel puțin 3 elemente de versificație corect identificate: 4p/ 2 elemente de versificație: 2p./ un element de versificație: 1p.): **4p.**

- relevarea a trei trăsături ale eului liric evidente în text - axarea mesajului poetic pe opoziție (*gândul cel dintâi/ gândul fără glas*) și pe antiteză (*să pleci/ să rămâi*), ca mijloace de sugestie a frământărilor și a nehotărârii; prezența persoanei I (verbe, pronume), dând poeziei aspect de confesiune lirică; prezența persoanei a II-a ca semn al adresării directe, nemijlocite/ aspect de monolog adresat etc. (3 trăsături: 4p/ 2 trăsături: 2p./ 1 trăsătură: 1p.): **4p.**

- prezentarea modalităților artistice folosite de autor (3 modalități - o figură de stil: epitet, inversiune poetică, enumerație, repetiție etc./ un procedeu artistic: interogația retorică.../ o imagine artistică adresată simțului vizual sau auditiv: 4p.; 2 modalități: 2p.; 1 modalitate: 1p.): **4p.**

- exprimarea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului (*foarte bine*: 4p/ *bine*: 2p./ *satisfăcător*: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 20

I.

1. Rezumarea fragmentului - respectarea tuturor convențiilor specifice rezumatului și a normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): **2p.**

2. Transformarea în vorbire indirectă a dialogului dintre împărat și Făt-Frumos - transformare corectă și completă (tre-

cerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a; păstrarea, pe cât este posibil, a cuvintelor vorbitorului; prezența verbelor care exprimă acțiunea de a spune; eliminarea vocativelor și a nuanțelor de imperativ etc. - 2p./ transformare incompletă sau cu una-două greșeli de ortografie, de punctuație sau de exprimare corectă - 1p.: **2p.**

3. Transcrierea, din text, a două cuvinte/ sintagme sugerând ideea de trecere a timpului, pe parcursul narațiunii – *cătră sfârșitul mesei, atunci, când, îndată* etc.: **2p.** (1+1)

4. Propoziția exprimând ideea de îndoială: *Nu se poate*: **2p.**

5. Menționarea a două elemente prin care Făt-Frumos este recunoscut ca erou al bătăliilor purtate de împărat – năframa, hainele/ vestimentația, părul lăsat pe spate etc.: **2p.** (1+1)

6. Exemple de răspuns: Înainte de concurs, gimnasta își masă mușchii picioarelor. Statele au intrat în era informaticii.: **4p.** (2+2)

7. Cuvinte din text conținând vocale în hiat – *bătălie, mie, adaose*: **4p.** (2+2)

8. Transcrierea, din text, a unui fragment de cel mult zece cuvinte, care conține un anacolut: *Făt-Frumos scoase năframa care i-a dat-o împăratul/ Făt-Frumos scoase năframa pe care i-a dat-o împăratul*. **4p.**

9. Exemple de răspuns – *în mâinile tale, cu hainele cele cu soarele în piept, la toată adunarea*: **4p.** (2+2)

10. Construirea enunțului cu altă valoare morfologică, decât cea din text, a cuvântului iute – adjectiv (calificativ): Ardeiu este iute. **4p.**

11. Stabilirea funcției sintactice a părților de vorbire: *care* – complement direct; *își* – atribut pronominal în dativul posesiv: **4p.** (2+2)

12. Exemplu de răspuns: Castelul acesta este al împăratului. **4p.**

13. Extragerea, din text, a unei propoziții subordonate circumstanțiale de timp – *Când îl văzură mesenii*: **4p.**

14. Motivarea folosirii ultimei virgule, din textul dat – semn de punctuație obligatoriu, înaintea conjuncției coordonatoare adversative etc.: **4p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: **3p.**

- formula de introducere: 1p.
- formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura, numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. Redactarea scrisorii: 5p.

- conținut adecvat cerinței (*foarte bine*: 3p./ *bine*: 2p./ *satisfăcător*: 1p.): 3p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit (*în totalitate*: 2p./ *parțial*: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor de ortografie și de punctuație: **2p.**

- ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli)

- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli)

III.

A. Conținut:

- precizarea modurilor de expunere existente în text – narațiunea/ relatarea, dialogul, descrierea (3 moduri de expunere corect identificate: 4p/ 2 moduri de expunere: 2p./ un mod de expunere: 1p.): **4p.**

- relevarea a patru locuri comune/ stereotipii: personaje specifice (Făt-Frumos, împăratul); ideea centrală de bine și adevăr care triumfă asupra răului și minciunii; împletirea elementelor realului cu cele ale fabulosului și supranaturalului: masa, mesenii, atmosfera generală.../ vestimentația.../ îngerul Domnului...; formula specifică basmului *la soare te putei uita, dar la dânsul ba* etc. (4 locuri comune: 4p/ 3 locuri comune: 3p./ 2 locuri comune: 2p./ 1 loc comun: 1p.): **4p.**

- argumentarea ideii că fragmentul reprezintă punctul culminant al unuia dintre conflictele basmului – relevarea ideii de moment al adevărului, când eroul își dezvăluie identitatea etc. (argumentare nuanțată și coerentă: 4p.; argumentare aproximativă: 2p.; încercare de argumentare, cu tendințe de *povestire* a textului: 1p.): **4p.**

- identificarea ipostazelor naratorului în fragmentul citat: ipostaza rapsodului popular care relatează ca un posibil martor ocular, mai întâi, aparent obiectiv (a se vedea dialogul viu, autentic, dintre personaje; acuratețea detaliului etc.), apoi subiectiv (comparația din final, care trădează implicarea afectivă; prezența persoanei a doua, ca formă de adresare ascultătorului etc.). (explicație nuanțată, cu sublinierea trăsăturilor obiectiv-subiectiv: 4p.; explicație cu sublinierea uneia dintre trăsături: 2p.; explicație aproximativă, improvizații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli -

1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 21

I.

1. Transcrierea, din textul dat, a unei aliterații – *vâjie prin vijelie...*: **2p.**

2. Selectarea unui fragment de vers, care indică prezența eului liric – *Vai de cal și călător!*: **2p.**

3. Exemplu de răspuns – Pastelul descrie un peisaj hibernal, având ca element definitoriu viscolul care pare să reducă la neputință orice urmă de viață etc. răspuns corect (nuanțat, corect redactat) – 2p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) – 1p.: **2p.**

4. Exemplu de răspuns: compararea troienelor de zăpadă cu dunele pustului etc. Răspuns corect (nuanțat, corect redactat) – 2p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) – 1p.: **2p.**

5. Exemple de răspuns: tipului strofei – catren; felul rimei – împerecheată / pereche / a-b, a-b etc.: **2p.** (1+1)

6. Exemplu de răspuns – conservarea metricii versului/ menținerea ritmului/ păstrarea măsurii...: **4p.**

7. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *a vâjâi, câmpie, african, a se îndoi* etc. – și cuvinte compuse – *miazănoapte, de prin, de pe* etc.: **4p.** (2+2)

8. Exemplu de răspuns: *miazănoapte* – nord...; *frământă* – agită etc.: **4p.** (2+2)

9. Transcrierea, din text, a unei locuțiuni prepoziționale (în urmă) și a unui adjectiv substantivizat (*călător*): **4p.** (2+2)

10. Stabilirea cazului din text al următoarelor părți de vorbire – adjectivul *fericit* (nominativ) și pronumele relativ *ce* (nominativ): **4p.** (2+2)

11. Exemplu de răspuns – *zăpada, lumea, lătrare*, etc.: **4p.** (2+2)

12. Precizarea funcției sintactice a verbului *lucind* (atribut verbal): **4p.**

13. Rescrierea primei subordonate atributive din textul dat (*ce noaptea-n viscolire/ Stă*): **4p.**

14. Exemplu de răspuns – ...dulcea ospetie întâminându-l zâmbind: **4p.**

II.

1. Convențiile specifice unei cereri: **4p.**

- formula de adresare inițială (Domnule Director, / director): 1p.
- semnătura petiționarului, locul și data: 1p.
- formula finală de adresare a cererii (Domnului Director/director al Școlii Generale.... din ...): 1p.

- dispunerea în pagină: 1p.

2. Conținutul și structura cererii: 4p.

- formula consacrată (Subsemnatul,..., / Subsemnata,...,); numele și prenumele petiționarului: 1p.
- calitatea petiționarului; adresa: 1p.
- precizarea succintă a motivului solicitării prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (...vă rog să-mi eliberați...; ...solicite eliberarea... etc.): 1p.
- exprimarea concisă și clară: 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

- ortografia: 1p. (Op. pentru o greșeală sau mai multe greșeli)
- punctuația: 1p. (Op. pentru două sau mai multe greșeli)

III.

A. Conținut:

- precizarea relației autor - operă: poetul apare în ipostaza contemplativului, a privitorului care, vizibil înspăimântat de amploarea fenomenului natural la care asistă, notează ceea ce vede, simte și îl impresionează etc.); răspuns corect (nuanțat, corect redactat) - 4p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) - 2p.: **4p.**

- precizarea a patru caracteristici ale acestei specii literare: mod dominant de expunere - descrierea artistică de tip tablou; insistența pe imagini artistice adresate simțurilor, în special vizualului și auditivului; aglomerarea figurilor de stil; gradația ascendentă; imaginile artistice au menirea de a crea o anumită stare sufletească a cititorului etc. (4 caracteristici: 4p.; 3 caracteristici: 3p.; 2 caracteristici: 2p.; 1 caracteristică: 1p.): **4p.**

- ilustrarea caracteristicilor pe baza textului dat (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate: 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară: 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente: 1p.): **4p.**

- evidențierea rolului mijloacelor artistice (identificarea mijloacelor artistice, prezentarea și argumentarea adecvată a rolului acestora în text: 4p.; identificarea și prezentarea sumară a mijloacelor artistice: 2p.; identificarea mijloacelor artistice și prezentare simplificatoare, cu ezitări/ absența prezentării: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (introducere - 1p.; cuprins - 1p.; încheie-

re - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 22

I.

1. *Milostiv și înțelept*: **2p.**

2. Exemplu de răspuns - (*Amintiri cu zurgălăi*) / *Vin - ca sănii*: **2p.**

3. Exemplu de răspuns - imaginea artistică sugerează inocența/ nevinovăția copilăriei, farmecul vremurilor de altădată etc.; răspuns corect (nuanțat, corect redactat) - 2p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) - 1p.: **2p.**

4. Exemplu de răspuns - nostalgia, tristețea, malancolia etc.: **2p.**

5. Genul liric: **2p.**

6. Exemplu de răspuns - cratima marchează pronunțarea împreună a două cuvinte etc.: **4p.**

7. Exemplu de răspuns - *lin*, *catifelin*: **4p.**

8. Exemplu de răspuns - *prind* - încep, pornesc etc.: **4p.**

9. *Spune* - modul imperativ; *să răsune*, *să visez* - modul conjunctiv: **4p.** (2+2)

10. *La* - prepoziție (simplă); *tăi* - adjectiv (pronominal) posesiv: **4p.** (2+2)

11. *Colinde* - subiect; (*la*) *pașii* - complement indirect: **4p.** (2+2)

12. *De omăt* - atribut substantival prepozițional; *a copilăriei* - atribut substantival genitival: **4p.** (2+2)

13. Exemplu de răspuns - Nu l-a mai așteptat ¹/ fiindcă a întârziat ²/: **4p.**

14. Exemplu de răspuns - prin odăile / care sunt tăcute: **4p.**

II.

1. **Convențiile specifice** unei cereri: **4p.**

- formula de adresare inițială (Domnule Director,/ director,): 1p.

- semnătura petiționarului, locul și data: 1p.

- formula finală de adresare a cererii (Domnului Director/ director al Școlii Generale.... din ...): 1p.

- dispunerea în pagină: 1p.

2. Conținutul și structura cererii: 4p.

- formula consacrată (Subsemnatul,..., / Subsemnata,...); numele și prenumele petiționarului: 1p.

- calitatea petiționarului: 1p.

- adresa petiționarului: 1p.

- precizarea succintă a motivului solicitării prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (...vă rog să-mi eliberați...; ...solicit eliberarea... etc.): 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

- exprimarea concisă și clară: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a stilului adecvat)

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru o greșeală sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut:

- precizarea celor două trăsături ale personajului de comedie, ales de candidat: **4p.** (2+2)

- exemplificarea caracteristicilor pe baza textului selectat (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate: 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară: 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente: 1p.): **4p.**

- evidențierea celor două mijloace artistice/ procedeele de portretizare; de exemplu: comicul de caracter, de limbaj, onomastic; caracterizare indirectă, prin fapte, cuvinte etc. (identificarea celor două mijloace/ procedee de caracterizare; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 4p.; identificarea unui mijloc/ procedeu de caracterizare, alegerea potrivită a exemplelor pentru procedeul ales, explicație sumară: 2p.): **4p.**

- prezentarea relației dintre cele două personaje (alegerea potrivită a exemplelor; explicații logice, nuanțate, în acord cu exemplele alese: 4p.; exemple însoțite doar sporadic de explicații: 2p.; exemple neînsoțite de explicații sau explicații de circumstanță, improvizați etc.: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4

și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 23

I.

1. Precizarea genului literar – genul epic: **2p.**

2. Transcrierea fragmentului care sugerează originea socială a lui Nițescu – *s-a dus la țară pe lângă tată-său, care era negustor cu dare de mână* (transcriere corectă: 2p.; transcriere parțială: 1p.): **2p.**

3. Transformarea în vorbire indirectă a fragmentului din vorbirea directă a textului – (transformare corectă: 2p.; transformare parțială: 1p.): **2p.**

4. Exemplu de răspuns – *a avea icoană la scris* – expresia sugerează ideea de talent deosebit/ de har la caligrafie etc. (explicare nuanțată: 2p.; explicare parțială: 1p.): **2p.**

5. Menționarea momentului subiectului – expozițiunea: **2p.**

6. Exemplu de răspuns: ca și virgula sau parantezele, într-o situație similară, linia de pauză marchează pauza dintre diferitele părți ale propoziției, respectiv izolarea unei apozitii multiple, *Niță Ghițescu și Ghiță Nițescu* (răspuns corect (nuanțat, corect redactat) - 2p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) - 1p): **4p.**

7. Despărțirea în silabe a cuvintelor – *is-pră-vind, des-păr-țit, ne-gus-tor, as-cul-tând*: **4p.** (1+1+1+1)

8. *Ceilalți, fiecare*: **4p.**

9. Exemple de răspuns: *a se hrăni* – a se întreține, a-și asigura existența, a supraviețui etc.; *a înainta* – a avansa, a promova etc. **4p.** (2+2)

10. Exemplu de răspuns: În urma greșelii pe care a făcut-o, și-a ridicat lumea în cap. Sătul de atâtea neazuri, și-a luat lumea în cap etc. (corectitudinea enunțului: 2p.; sensul figurat al cuvântului: 2p.): **4p.**

11. Exemplu de răspuns – a da / a fi dat / e dat...: **4p.**

12. *Mâna* – subiect; *șubredă* – nume predicativ: **4p.** (2+2)

13. Exemplu de răspuns – Dacă vii la petrecere ^{1/} înseamnă ^{2/} că ne vom distra foarte bine ^{3/}: **4p.**

14. Rescrierea corectă a enunțului: A creat ceea ce nici un alt artist nu va mai crea vreodată: **4p.** (1p.+1p.+1+1)

II.**1. Convențiile specifice unei cereri: 4p.**

– formula de adresare inițială (Domnule Director,/ director,): 1p.

– semnătura petiționarului, locul și data: 1p.

– formula finală de adresare a cererii (Domnului Director/director al Școlii Generale.... din ...): 1p.

– dispunerea în pagină: 1p.

2. Conținutul și structura cererii: 4p.

– formula consacrată (Subsemnatul,...,/ Subsemnata,...); numele și prenumele petiționarului: 1p.

– calitatea petiționarului; adresa: 1p.

– precizarea succintă a motivului solicitării prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (...vă rog să-mi eliberați...; ...solicit eliberarea... etc.): 1p.

– exprimarea concisă și clară: 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

– ortografia: 1p. (0p. pentru o greșeală sau mai multe greșeli)

– punctuația: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli)

III.**A. Conținut:**

– prezentarea a patru procedee/ modalități de portretizare, particularizate la textul ales de către candidat: caracterizare directă – de către narator, de către alte personaje, autocaracterizarea; caracterizare indirectă – prin relațiile cu alte personaje, prin limbaj, prin gesturi, fapte și atitudini, prin mediul în care este situat, pe baza relației om-natură etc. (prezentarea adecvată, cu particularități, a minimum patru procedee/ modalități de portretizare: 4p.; prezentarea adecvată, cu particularități, a două-trei procedee/ modalități de portretizare sau prezentarea a patru procedee/ modalități, în linii generale, fără particularizări/ cu particularizări sporadice: 2p.; prezentarea unui procedeu/ a unei modalități de portretizare sau prezentarea a două-trei procedee/ modalități, în linii generale, fără particularizări: 1p.): **4p.**

– precizarea a patru trăsături distincte ale personajului, în funcție de textul selectat: **4p.** (1+1+1+1)

– ilustrarea acestor trăsături, prin raportare la text (prezentare și argumentare adecvată, nuanțată: 4p.; identificarea trăsăturilor, în totalitate sau parțială, și scurtă prezentare a lor, dar cu tendință de povestire a textului: 2p.; ilustrarea parțială a trăsăturilor, cu evidente ezitări: 1p.): **4p.**

– evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare – figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc. (identifi-

carea mijloacelor artistice, prezentarea și argumentarea adecvată a rolului acestora în text: 4p.; identificarea și prezentarea sumară a mijloacelor artistice: 2p.; identificarea mijloacelor artistice și prezentare simplificatoare, cu ezitări/ absența prezentării: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 24

I.

1. Exemple de răspuns – (*cojoc*) greu, (*într-un somn*) adânc, (*sub acoperișurile*) grele, (*într-o pace*) adâncă etc.: **2p.** (1+1)

2. Limitele de timp/ temporale – Numai la o săptămână după Crăciun, până vor începe să bată vânturile primăverii: **2p.**

3. Exemplu de răspuns – *cojoc greu, covorul alb și gros, învelișul greu (de omăt)* etc.: **2p.**

4. Exemplu de răspuns – zăpada care se așternuse dă alte contururi obiectelor din jur, creând impresia unui sat străin, de nerecunoscut etc.; *răspuns corect (nuanțat, corect redactat): 2p.*; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație): 1p.*

5. Exemplu de răspuns – cadrul (un peisaj); perspectiva spațială; imagini vizuale; elemente din sfera semantică a iernii; transfigurarea artistică a elementelor peisajului etc.: **2p.** (1+1)

6. Exemplu de răspuns – liniile de pauză, în locul cărora puteau fi folosite virgulele sau parantezele, izolează o propoziție subordonată (completivă circumstanțială de mod comparativă) cu rol explicativ, de restul enunțului etc.: **4p.**

7. *Dumneaei* – compunere prin sudare (alipire, unire, contopire); *s-au înstăpânit/ a se înstăpâni* – derivare (cu pref. și sufix): **4p.** (2+2)

8. Exemplu de răspuns – *a se clinti/ a se mișca, a pleca, a se retrage* etc; *tărâm/ lume*, etc.; *șură/ grajd, pătul* etc.; *a se pitula/ a se ascunde, a se tupila* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

9. *Pare* – verb copulativ; *o (arătare)* – articol nehotărât; *de pe* – prepoziție compusă; *alt* – adjectiv pronominal nehotărât: **4p.** (1+1+1+1)

10. Exemplu de răspuns: *Iarna plec la munte* (adverb de timp): **4p.**

11. *Toate* – atribut adjectival; *mai mici* – nume predicativ: **4p.** (2+2)

12. Exemple de răspuns – *Vom vedea/*¹*cine ești tu,*/²*când vei da examen/*³*(cine – nume predicativ). Nu mi-ai spus/*¹*pe cine ai invitat la film/*²*(pe cine – complement direct):* **4p.** (2+2)

13. *Să privească noua înfățișare* – propoziție subordonată completivă indirectă.: **4p.**

14. Exemplu de răspuns – *Plăcerea lui era/*¹*să privească noua înfățișare./*²: **4p.**

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice unui asemenea tip de scrisoare: **3p.**

- formula de introducere: 1p.
- formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura, numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. **Redactarea scrisorii:** **5p.**

- conținut adecvat cerinței (*foarte bine:* 3p./ *bine:* 2p./ *satisfăcător:* 1p.): 3p.
- folosirea unui registru stilistic potrivit (*în totalitate:* 2p./ *parțial:* 1p.): 2p.

3. **Respectarea normelor** de ortografie și de punctuație: **2p.**

- ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli)
- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli)

III.

A. Conținut:

- prezentarea oricăror patru caracteristici ale speciei literare; de exemplu – este o creație epică în versuri; fiind o creație individuală, de autor, ca atare exprimându-se o perspectivă subiectivă asupra evenimentelor; prezintă situații/ întâmplări ieșite din comun și personaje aflate în împrejurări-limită ale existenței lor; permite interferențe ale epicului cu liricul etc.: **4p.** (1+1+1+1)

- exemplificarea caracteristicilor pe textul selectat: (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice - 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară - 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente - 1p.) **4p.**

- prezentarea unuia dintre personajele baladei: (prezentarea sumară a personajului; stabilirea modalităților/ a procedeelelor artistice implicate în portretizare; locul personajului în acțiune; precizarea trăsăturilor de caracter ale personajului: 4p.; prezentarea sumară a personajului; precizarea unor trăsături de caracter, prin raportarea la 1-2 mijloace/ procedee artistice implicate în portretizare: 2p.; prezentarea sumară a personajului, fără precizarea trăsăturilor de caracter, cu tendința evidentă de expunere a faptelor: 1p.) **4p.**

- relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului (figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc.): (identificarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplilor pentru fiecare mijloc luat în discuție, explicații logice, în acord cu exemplul ales - 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații - 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 25

I.

1. Descrierea: **2p.**

2. Exemplu de răspuns - (*negura... s-a tot îndesat, s-a tot întunecat*), *ca un greu și uniform vâl plumburiu*, (*brațe negre, neclintite...*), *ca într-o așteptare încordată* etc.: **2p.**

3. Se consideră corect enunțul care conține ideea că momentul descris este cel premergător ninsorii/ zăpezii - *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)*: 2p.; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație)* - 1p.: **2p.**

4. Sunt considerate corecte argumente de tipul: cadrul temporal (*de trei zile*), ceea ce sugerează ideea de observare în timp a fenomenului; semnificația verbului *se părea*, prin care se induce ideea perspectivei subiective a observării; fixarea privirii asupra unor detalii semnificative (imaginea cerului, a arborilor etc.); insistența pe imaginea vizuală (observatorul notează ceea ce vede, simte și îl impresionează) etc.: **2p.** (1+1)

5. Exemple de răspuns: prezența unui narator (în ipostaza observatorului/ a martorului ocular); fixarea coordonatelor temporale și spațiale ale posibilului conflict (este evident faptul că fragmentul citat, deși conține o descriere artistică în proză, nu este destinat să ofere doar imaginea picturală a ciorilor, ci să prezinte un conflict, în care acestea să joace rolul unui personaj colectiv); compoziția (elementele de structură ale unui text literar în proză) etc.: **2p.** (1+1)

6. *trei, mai*: **4p.** (2+2)

7. Oricare dintre răspunsurile – *alburie, plumburiu, sură*: **4p.** (2+2)

8. *Văjâind* – derivare (cu sufixul *-âi*); *domol* – conversiune/ schimbarea valorii gramaticale (adverb provenit din adjectivul calificativ *domol*): **4p.** (2+2)

9. *Trei* – numeral cardinal (folosit cu valoare adjectivală); *se* – pronume reflexiv; *tot* – adverb de mod; *tare* – adjectiv (calificativ): **4p.** (1+1+1+1+1)

10. Exemple de răspuns – *A citit tot ce i s-a indicat* (pronume nehotărât). *Din tot meniul nu a ales decât acest fel de mâncare* (adjectiv pronominal nehotărât): **4p.** (2+2)

11. *Acea* – atribut adjectival; *alburie* – atribut adjectival; *greu* (și) *uniform* – atribut adjectival multiplu; *plumburiu* – atribut adjectival: **4p.** (1+1+1+1+1)

12. *Era sură* – predicat nominal complet, format din/ exprimat prin verbul personal, copulativ (intransitiv) *a fi/ era*, diateza activă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, singular, și din numele predicativ *sură*, exprimat prin adjectiv propriu-zis/ calificativ, variabil, cu două terminații și patru forme flexionare, acordat în gen, număr și caz cu substantivul-subiect *lumea*, feminin, singular, nominativ, fără grad de comparație (analiză completă, corectă: 4p.; 1-2 greșeli: 3p.; 3 greșeli: 2p.; 4 greșeli: 1p.; stabilirea altei funcții sintactice decât cea de predicat nominal: 0p.): **4p.**

13. *Că s-a înălțat o ceață răsfirată peste bolta senină* – propoziție subordonată subiectivă: **4p.**

14. Exemplu de răspuns – *S-a înălțat atât de sus,¹ încât abia se mai vedea.²*: **4p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: **3p.**

- formula de introducere: 1p.
- formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura, numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. Redactarea scrisorii: 5p.

- conținut adecvat cerinței (*foarte bine: 3p./ bine: 2p./ satisfăcător: 1p.*): 3p.
- folosirea unui registru stilistic potrivit (*în totalitate: 2p./ parțial: 1p.*): 2p.

3. Respectarea normelor de ortografie și de punctuație: **2p.**

- ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli)
- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli)

III.**A. Conținut**

- descriere; cadrul temporal și spațial (succesiunea zilelor înnoate, imaginea satului); atmosfera generală (senzația de înfiorare); insistența pe detaliul pictural (imaginea vizuală) etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei – perspectiva privitorului care notează ceea ce vede, simte și îl impresionează; verbe la imperfect care creează impresia de indeterminare; frecvența adjectivului cu valoare stilistică de epitet; imagini vizuale și auditive etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

- încadrarea textului în genul epic – prezența unui posibil narator; împletirea descrierii în proză cu elemente de narațiune (*ciorile* pot fi considerate un veritabil personaj colectiv, angrenate într-un posibil conflict); prezența unor mijloace/procedee artistice ale descrierii în proză (structura textului, gradația, fixarea privirii asupra elementului central sugerat de titlu, tehnica asamblării amănuntului caracteristic într-o imagine de sinteză pluridimensională...) etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

- exprimarea punctului de vedere (punct de vedere logic prezentat, într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.;

punct de vedere logic, dar argumentat sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 26

I.

1. Genul epic: **2p.**

2. Exemple de răspuns – satul/ localitatea, ulița/ strada, râul/ Râul, dealul / Cetățuia: **2p.** (1+1)

3. Exemplu de răspuns – *de pe Cetățuie poți număra fiecare clădire, așa e de înalt dealul acela, întărit odată, deasupra unei strâmtori ușor de apărat*: **2p.**

4. Se consideră corectă explicația care conține ideea de centru al așezării – *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)* - 2p.; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație)* - 1p.: **2p.**

5. Exemple de răspuns – gradația completă (mai întâi ascendentă și apoi descendentă); insistența pe detaliul semnificativ; frecvența imaginilor adresate vizualului; ipostaza observatorului etc.: **2p.** (1+1)

6. *Pre-lun-geș-te, mes-tea-căn, nici-o-da-tă, ce-le-lal-te*: **4p.** (1+1+1+1)

7. (Se) *prelungeste* – derivaire (cu prefix); (urcă) *ușor* – conversiune/ schimbarea valorii gramaticale (adverb de mod provenit din adjectiv propriu-zis/ calificativ): **4p.** (2p.+ 2p.)

8. Exemple de răspuns – (își) *frământă* – (își) *agită*, (își) *înburează* etc.; *necurmat* – neîncetat, neconținut etc.: **4p.** (2+2)

9. *Ce* – pronume relativ; *când* – adverb relativ: **4p.** (2+2)

10. Exemple de răspuns – *Mi-am amintit de tine* (prepoziție simplă). *De vrei, vii la film* (conjuncție subordonatoare, *de* = *dacă*). *Casele de le vezi sunt ale lui* (pronume relativ, *de* = *pe*

care). – *De, dacă n-ai învățat, ai luat nota doi!* (interjecție exclamativă): **4p.** (1+1+1+1)

11. (De pe) *Cetățuie* – complement circumstanțial de loc; *număra* – complement direct; *fiecare* – atribut adjectival; *clădire* – complement direct: **4p.** (1+1+1+1)

12. *Cu ulița* – complement indirect; *dealurilor/ munților* – attribute substantivale genitivale: **4p.** (2+ 2)

13. *Și duce trunchi de brazi în spate* – propoziție subordonată atributivă: **4p.**

14. Exemplu de răspuns – *Problema lui era/¹ unde își va petrece concediul./²*: **4p.**

II.

- Convențiile specifice invitației:

- formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

- data, locul, semnătura: **3p.** (1+1+1)

- Registrul stilistic potrivit: **1p.**

- Conținut adecvat cerinței (în totalitate / parțial): **2p. / 1p.**

- Ortografia: **1p.**

- Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut

- descriere; cadrul temporal și spațial (ziua, imaginea satului); atmosfera generală (senzația de încântare în fața unui peisaj inedit); insistența pe detaliul pictural (imaginea vizuală) etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei – perspectiva privitorului care notează ceea ce vede, simte și îl impresionează; verbele la imperfect care creează impresia de indeterminare; frecvența adjectivului cu valoare stilistică de epitet; imagini vizuale și auditive etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

- încadrarea textului în genul epic – prezența unui posibil narator; împletirea descrierii în proză cu elemente de narațiune (titlul *Moș Ioniță* sugerează prezența unui personaj central); prezența unor mijloace/ procedee artistice ale descrierii în proză (structura textului, gradația, fixarea privirii asupra elementului râului, a satului și a împrejurimilor, tehnica asamblării amănuntului caracteristic într-o imagine de sinteză pluridimensională...) etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

– exprimarea punctului de vedere (punct de vedere logic prezentat, într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; punct de vedere logic, dar argumentat sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 27

I.

1. Se consideră corect răspunsul care conține ideea că tema/obiectul discuției este viziunea fiecăruia dintre părinți asupra educației în familie/ zburdălnicia copiilor – *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)* - 2p.; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație)* - 1p.: **2p.**

2. Exemple de răspuns – *bărbate, omule, pughibale spurcate*: **2p.** (1+1)

3. Se consideră corect răspunsul care conține ideea de sugerare a mentalității pragmatice/ de gospodar dintr-un sat tradițional a tatălui; *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)* - 2p.; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație)* - 1p.: **2p.**

4. Rezumarea fragmentului – respectarea tuturor convențiilor specifice rezumatului și a normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă (în totalitate: 2 p./ parțial: 1 p.): **2p.**

5. Exemplu de răspuns – prezența unui narator (subiectiv); prezența personajelor; narațiunea/ relatarea în alternanță cu dialogul; existența unui conflict (comicul conflict familial) etc.: **2p.** (1+1)

6. Exemplu de răspuns – cratima (semn de ortografie) marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite, datorită ritmului rapid al vorbirii etc.: **4p.**

7. Exemple de răspuns – *mâțele, ocnită, cotruță, colbul, mânil, stupeau* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

8. Exemple de răspuns – (le) *dai paiele* – a încuraja/ îi încurajezi; *aveți la știință* – a ști, a cunoaște/ știți, cunoașteți; *dându-(ne) huța* – a legăna/ legănându-ne; *să-(ți) scoată peri albi* – a șicana, a supăra etc.: **4p.** (1+1+1+1)

9. *De* – conjuncție (*de* = *să*); *ar* – auxiliarul morfologic *a avea*; *se* – pronume reflexiv; *și* – adverb de mod (*și* = *chiar și*, *până și*): **4p.** (1+1+1+1)

10. Exemple de răspuns – *Actorul acesta este un bărbat bine* (adjectiv). *Mi-a făcut un bine, ajutându-mă la rezolvarea acestei probleme* (substantiv): **4p.** (2+ 2)

11. *Omule* – cazul vocativ; *ți* – cazul dativ; (cu) *dânșii* – cazul acuzativ; *ziulica* – cazul acuzativ: **4p.** (1+1+1+1)

12. *Scăpa* – complement direct; *bietele* – atribut adjectival; *măte* – subiect (simplu/ unic); *noastre* – atribut adjectival: **4p.** (1+1+1+1)

13. *Că se bucură și ei de venirea mea* – propoziție subordonată circumstanțială de cauză; *măcar că-ți intră biserica în casă* – propoziție subordonată circumstanțială concesivă: **4p.** (2+ 2)

14. Exemplu de răspuns – *Gândul/¹ să te potrivești lor/² nu-ți da pace.*: **4p.**

II.

• Convențiile specifice invitației:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

– data, locul, semnătura: **3p.** (1+1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței (în totalitate / parțial): **2p. / 1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut

– prezentarea mijloacelor/ a procedeeleor de caracterizare existente în text: caracterizare directă – de către alte personaje, autocaracterizare; caracterizare indirectă – prin limbaj, prin comportament etc. (identificarea mijloacelor/ a procedeeleor de caracterizare; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție; explicații logice, în acord cu exemplul ales: **4p.**: identificarea mijloacelor/ a procedeeleor de caracterizare; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: **2p.**; identificarea a unu-două mijloace/ procedee, fără exemple, fără explicații: **1p.**): **4p.**

– numirea celor patru trăsături (câte două trăsături pentru fiecare personaj): **4p.** (1+1+1+1)

– ilustrarea trăsăturilor personajelor: (alegerea potrivită a exemplelor, în acord cu trăsătura selectată, pentru fiecare trăsătură a personajului luată în discuție: **4p.**; alegerea potrivită

a exemplelor, pentru trei dintre trăsături: 3p.; alegerea potrivită a exemplelor, pentru două dintre trăsături: 2p.; alegerea potrivită a exemplelor, pentru o trăsătură luată în discuție: 1p.): **4p.**

– relevarea mijloacelor artistice folosite în caracterizare: (identificarea a două mijloace artistice; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc artistic luat în discuție; explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; identificarea unui mijloc artistic; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificarea unor mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii. **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 28

I.

1. Genul dramatic: **2p.**

2. Exemple de răspuns – *mă rog, vă salut* (formule de adresare); *poftim, îmi pare bine, mersi, îndatorat, salutare* (formule de răspuns): **2p.** (1+1)

3. Exemplu de răspuns – folosirea persoanei a două plural, în locul singularului, este o marcă a politeții dialogului dintre două persoane necunoscute etc.; *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)* - 2p.; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație)* - 1p.: **2p.**

4. Exemple de răspuns: clișeele verbale: *mersi, poftim, mă rog* etc.; întrebări-răspunsuri formale, bazate pe automatismul vorbirii (*nu, dar, bine, salutare* etc.); inversarea ordinii logice a unei conversații între două persoane care nu se cunosc între ele (prezentarea nu se face inițial, așa cum ar fi fost normal, ci după ce s-a primit răspunsul la solicitare etc.); impresia de conversație absurdă etc. – *răspuns corect (nuanțat, corect redactat)* -

2p.; *răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație)* - 1p.: **2p.**

5. Exemplu de răspuns: dialogul dramatic (alternanța repli-cilor); textul literar, destinat reprezentării scenice; prezența indicațiilor scenice/ de regie/ a didascalilor etc.: **2p.** (1+1)

6. Exemplu de răspuns - punctele de suspensie marchează o pauză mai mare în vorbirea personajelor/ ritmul lent al vorbirii/ discontinuități etc.: **4p.**

7. (Vă) *salut* - *salutare*: **4p.** (2+2)

8. *Vreo* - adjectiv pronominal compus; *cineva/ dumneavoastră/ ceva* - pronume compuse: **4p.** (2+2)

9. *Dar* - conjuncție coordonatoare adversativă; (de) *unde* - adverb pronominal interogativ; *era* - verb predicativ impersonal; *să* - conjuncție subordonatoare: **4p.** (1+1+1+1)

10. *Îndată ce* - locuțiune conjuncțională subordonatoare: **4p.**

11. *Vreo* - atribut adjectival; *scrisoare* - subiect (simplu/ unic): **4p.** (2+2)

12. Exemplu de răspuns - *Casa aceasta este a mătușii*: **4p.**

13. Exemplu de răspuns - *Ca să fiți sigur, /¹ învățați foarte bine! /²*: **4p.**

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice unui asemenea tip de scrisoare: **3p.**

- formula de introducere: 1p.

- formula de încheiere: 1p.

- data, locul, semnătura, numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. **Redactarea scrisorii**: **5p.**

- conținut adecvat cerinței (*foarte bine*: 3p./ *bine*: 2p./ *satisfăcător*: 1p.): 3p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit (*în totalitate*: 2p./ *parțial*: 1p.): 2p.

3. **Respectarea normelor** de ortografie și de punctuație: **2p.**

- ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli)

- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli)

III.

A. Conținut

- dialogul dramatic; formă mascată de narare, de reprezentare a evenimentelor, făcând să avanseze narațiunea; mijloc principal prin care se pun în relief atitudinea, mentalitățile, psihologia personajelor; mijloc esențial de portretizare etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

– prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei – dialogul; clișeele verbale; formulele de adresare și de răspuns; indicațiile de regie prin care se sugerează, la nivel minimal, mișcarea scenică a personajelor, stările lor sufletești, gândurile ascunse...; stilistica punctelor de suspensie etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

– încadrarea textului în genul dramatic – text destinat reprezentării scenice, prin alternarea replicilor; prezența dialogului și a indicațiilor de regie/ a metatextului; notarea numelui personajelor care rostesc replicile etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

– exprimarea punctului de vedere (punct de vedere logic prezentat, într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; punct de vedere logic, dar argumentat sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 29

I.

1. Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său ori poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a acțiunii, a subiectului și a momentelor subiectului etc.: **2p.** (1+1)

2. Realizarea rezumatului: (prezentarea secvențelor în ordinea logicii textului și relatarea la persoana a III-a, fără cuvinte și expresii din limbajul curent, fără citate și fără figuri de stil sau descrieri, transformarea dialogului în vorbire indirectă, respectarea normelor ortografice și de punctuație, încadrarea în nu-

mărul de rânduri - 2p.; respectarea parțială a cerințelor specifice realizării rezumatului, depășirea numărului de rânduri - 1p.): **2p.**

3. Este îngâmfat, fudul, încrezut, orgolios etc.: **2p.**

4. *piele răpănoasă (ce ești); mări porcule;* (se acceptă și forma pronominală *tu*): **2p.** (1+1)

5. Este un joc de cuvinte: interjecția *ptiul* sugerează respingere, senzație de neplăcere, de silă, dar în același timp exprimă și acțiunea de a scuipa oasele etc.: **2p.** (pentru explicația literală a interjecției - acțiunea de a scuipa oasele 1p.)

6. *u, ă, a, e*: **4p.** (1+1+1+1)

7. *să-ți fac în ciuda ta* (a face în ciuda cuiva), *s-au luat la sfadă* (a se lua la sfadă): **4p.** (2+2)

8. *Glod, noroi, măr, mocirlă* etc.: **4p.** (2+2)

9. Oricare dintre următoarele răspunsuri: substantive articulate hotărât - *porcul, apa, peștele, capul, râsul, lumii, lumea, omul, buzele*; substantive articulate nehotărât - *un porc, unei ape, un pește*: **4p.** (2+2)

10. Oricare dintre următoarele verbe: conjugarea I - *a (se) lua, a tăia, a mânca*; conjugarea a II-a - *a vrea, a (se) părea, a putea, a avea*: **4p.** (2+2)

11. Complement indirect, predicat verbal: **4p.** (2+2)

12. Subiect - *un porc*; complement circumstanțial de loc - *pe marginea unei ape*: **4p.** (2+2)

13. *Eu sunt/ cum sunt!*: **4p.** (2+2)

14. Realizarea extensiei și menționarea rezultatului - subordonată atributivă; (de ex.) *Un porc se afla pe malul unei ape/ care era curgătoare*: **4p.** (2+2)

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice scrisorii: **4p.**

- formula de introducere: 1p.

- formula de încheiere: 1p.

- data, locul, semnătura (numai dacă toate elementele apar în compunere): 2p.

- pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.

2. **Redactarea scrisorii** (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **4p.**

- conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. **Corectitudinea limbii utilizate** (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă)

- ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate)

III.

A. Conținut:

– prezentarea oricăror patru caracteristici ale speciei literare; de exemplu: este o creație epică, în versuri; fiind o creație populară, este orală, anonimă, colectivă, sincretică; conține situații/întâmplări ieșite din comun; permite interferențe ale epicului cu liricul etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– exemplificarea caracteristicilor pe textul selectat: (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice - 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară - 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente - 1p.) **4p.**

– evidențierea raporturilor care se stabilesc între personajele baladei: (alegere potrivită a exemplelor, în acord cu situația selectată, explicații logice - 4p.; situațiile selectate nu sunt în totalitate relevante, explicațiile sunt sumare - 2p.; situațiile selectate sunt nerelevante - 1p.) **4p.**

– relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului: (figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc.) (identificarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc luat în discuție, explicații logice, în acord cu exemplul ales - 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații - 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 30

I.

1. Genul epic: **2p.**

2. Realizarea rezumatului: (prezentarea secvențelor în ordinea logicii textului și eliminarea amănunțelor nesemnificative, rela-

tarea la persoana a III-a, fără cuvinte și expresii din limbajul curent, fără citate și fără figuri de stil sau descrieri, transformarea dialogului în vorbire, respectarea normelor ortografice și de punctuație, încadrarea în numărul de rânduri - 2p.; respectarea parțială a cerințelor specifice realizării rezumatului, depășirea numărului de rânduri - 1p.) **2p.**

3. A pofti, a râvni, a jîndui etc.: 2p.

4. nu mai putea de ciudă: 2p.

5. Explicația motivului: (răspuns logic, redactat corect - 2p.; răspuns ezitant, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație - 1p.) 2p.

6. cumătra, păsă, tocătură, ulcior: 4p. (1+1+1+1)

7. Preferință, poftă, dorință, plac etc.; musafiri, invitați, vizitatori etc.: 4p. (2+2)

8. altceva, hlop-hlop, de două ori, de la etc.: 4p. (1+1+1+1)

9. a pleca, a avea, a zice, a fi etc.: 4p. (1+1+1+1)

10. Ac., N.: 4p. (2+2)

11. ei: 4p.

12. (de ex.) Într-o dimineață (complement circumstanțial de timp), iacă s-a dus și vulpea cea șireată (atribut) la barză: 4p. (2+2)

13. că poate ți-o fi foame, cumetriță, căci ciocul ei era prea lung și subțire etc.: 4p.

14. (de ex.) Dl. profesor a intrat în cancelarie. → Punctul într-o abreviere este semn ortografic, iar la sfârșit de propoziție enunțiativă este semn de punctuație: 4p. (2+2)

II.

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii: 4p.

– formula de introducere: 1p.

– formula de încheiere: 1p.

– data, locul, semnătura (numai dacă toate elementele apar în compunere): 2p.

– pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.

2. Redactarea scrisorii (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): 4p.

– conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

– folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

– corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă)

– ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate)

III.

A. Conținut:

– genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său ori poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a acțiunii, a subiectului și a momentelor subiectului etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplurilor extrase din textul ales: (alegerea adecvată a exemplurilor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice - 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară - 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente - 1p.) **4p.**

– evidențierea modalităților de caracterizare a personajelor, specifice textului epic – caracterizare directă/ de către autor, de către alte personaje, autocaracterizare; caracterizare indirectă/ prin limbaj, prin aspectul fizic, prin comportament etc.: (alegere potrivită a exemplurilor, în acord cu modalitatea selectată, explicații logice - 4p.; exemple nu în totalitate relevante, explicații sumare - 2 p; exemple neînsoțite de explicații - 1p.) **4p.**

– relevarea rolului mijloacelor artistice (de ex.: moduri de expunere precum narațiunea și dialogul, care fac mai alertă comunicarea, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc.): (identificarea mijloacelor artistice; alegerea potrivită a exemplurilor pentru fiecare mijloc artistic luat în discuție: explicații logice, în acord cu exemplul ales - 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații - 2p.; identificare sporadică, fără exemple și fără explicații - 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 31

1. Deznodământ: **2p.**

2. Basm – personaje specifice (Ileana Cosânzeana, Făt-Frumos), obiecte fermecate (mărul), formula de încheiere: **2p.** (1+1)

3. *Ionică și Ileana viețuiește în fericire cerească, cu dragoste nesfârșită...*: **2p.**

4. Se consideră corect răspunsul care conține ideea că retrăirea zilelor fericite ale tinereții îi face pe cei doi să uite de trecerea timpului cu tot ceea ce presupune aceasta – bătrânețe, boală etc.: **2p.** (Se acordă 1p. pentru o explicație literală de genul: cei doi nu îmbătrânesc din cauza amintirilor).

5. (de ex.) *...și vă spusei povestesc așa*: **2p.**

6. *-ntinerească, poate, trăiesc, lumea*: **4p.** (1+1+1+1)

7. *îmbătrâneau, Ionică, nenorocit, cerească*: **4p.** (1+1+1+1)

8. *A-și arunca ochii, a da ochii cu cineva, a lua la ochi, numai ochi și urechi, a-i da ochii în gene, a face cu ochiul, între patru ochi, a-i fi drag ca sarea în ochi, cu ochii în patru etc.*: **4p.** (1+1+1+1)

9. *acasă, îndată, ca din nimic*: **4p.** (2+2)

10. (de ex.) *El s-a făcut medic, pentru că așa au dorit părinții lui*: **4p.**

11. Subiect – *Ionică și Ileana*; atribut adjectival – *cerească, nesfârșită*: **4p.** (2+2)

12. *care cu toții plânseră de bucurie* – atributivă; *când văzură pe Ionică, atât de nenorocit odinioară, ieșindu-le înainte cu mândra lui soție* – circumstanțială de timp: **4p.** (1+1+1+1)

13. (de ex.). *..plecară la lacul/ care era al zânelor*: **4p.**

14. *Marchează alipirea, într-o formă verbală inversată, a verbului auxiliar de verbul de conjugat*: **4p.**

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice unei cereri: **4p.**

– formula de adresare inițială (Domnule Director,/ director.): 1p.

– semnătura petiționarului, (locul) și data: 1p.

– formula finală de adresare a cererii (Domnului Director/ director al Bibliotecii...): 1p.

– dispunerea în pagină: 1p.

2. **Conținutul cererii**: **4p.**

– formula consacrată (Subsemnatul,...,/ Subsemnata,...), numele și prenumele: 1p.

– adresa petiționarului: 1p.

– calitatea petiționarului: 1p.

– precizarea succintă a motivului solicitării, prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (... vă rog să-mi aprobați...; solicit înscrierea... etc.): 1p. (se scade 1p. pentru motivații inutile de tipul nu am găsit cartea în librărie sau doresc să citesc cu legerea lui Petre Ispirescu, *Legende sau basmele românilor* etc.).

3. **Corectitudinea limbii** utilizate: **2p.**

- exprimare concisă și clară: 1p. (Op.. în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a unui stilul neadecvat);
- ortografia și punctuația: 1p. (Op.. pentru o greșeală sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut:

- caracterizare directă/ de către autor, de către alte personaje, autocaracterizare; caracterizare indirectă/ prin limbaj, prin aspectul fizic, prin comportament etc.: **4p.** (1+1+1+1)
- precizarea celor patru trăsături ale personajului: **4p.** (1+1+1+1)
- ilustrarea acestor trăsături, prin raportare la text: (alegere potrivită a exemplelor; explicații logice, în acord exemplul ales - 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații - 2p.; ilustrare sporadică, fără explicații - 1p.) **4p.**
- evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare (de ex.: moduri de expunere precum narațiunea și dialogul, care fac mai alertă comunicarea, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc.): (alegere potrivită a exemplelor; explicații logice, în acord exemplele alese - 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații - 2p.; exemple neînsoțite de explicații - 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 32

1. Descriere: **2p.**
2. *cozile învoalte ca un ghiveci de flori, măgarul... își pleacă fruntea ca Midas* – comparații; *vechiul rege, albastra-i umbră* – inversiuni: **2p.** (1+1)
3. Rimă îmbrățișată; măsură de 14 silabe: **2p.** (1+1)

4. Și câtă bucurie în jurul casei voastre; Privește, vin păunii cu crestele albastre: **2p.**

5. Descriere literară în versuri, înfățișează un aspect din natură, un peisaj, sugerează sentimentele poetului, apelează la elemente de expresivitate artistică etc.: **2p.** (1+1)

6. casei, învoalte, lucii, cărăruia, voastre, alaiul – diftongi; bucurie, păunii – hiat: **4p.** (1+1+1+1)

7. A avea casă și masă, a face (a duce) casă bună/ rea (împreună) cu cineva, casă de piatră, om de casă, a-i fi casa casă și masa masă etc.: **4p.** (1+1+1+1)

8. și, să, și, dar: **4p.** (1+1+1+1)

9. (de ex.) *Eu venii...*: **4p.**

10. Cinci: **4p.**

11. (de ex.) *Să fi sosit...*: **4p.**

12. (de ex.) *Ce zarvă e în lumea porumbilor/ când se ivesc zorii* (propoziție subordonată circumstanțială de timp): **4p.**

13. Și-n urma lor, curate și lucii ca zăpada,
Pășind pe cărăruia cu albe romanițe,
Coboar-acum alaiul de mîndre păunițe – principală;
Că de-atât alb, deodată s-a-nveselit ograda – consecutivă:
4p. (2+2)

14. a) *Că de-atât alb, deodată s-a-nveselit ograda.* – adverbul *deodată* intră în relație cu verbul *s-a-nveselit*, căpătând valoare de complement; sensul este de *brusc, pe neașteptate*.

b) *Că de-atât alb deodată, s-a-nveselit ograda.* – adverbul *deodată* intră în relație cu substantivul *alb*, căpătând valoare de atribut; sensul este de *abundent, mult*: **4p.** (2+2)

II.

• Convențiile specifice scrisorii de felicitare:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

– data, locul; semnătura: **3p.** (1+1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței; (total/ parțial): **2p./ 1p.**

• Ortografia: **1p.** (0p. pentru două sau mai multe greșeli)

• Punctuația: **1p.** (0p. pentru două sau mai multe greșeli)

III.

A. Conținut

– liricul, prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă sentimentele, trăirile poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic, apelează la elemente de expresivitate artistică etc.; pastelul, ca specie a genului liric, este o descriere literară în versuri, care înfățișează un aspect din natură, un peisaj, prin intermediul căruia sunt sugerate sentimentele poetului etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul - 4p.; idei logice, dar susținute

cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text - 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text - 1p.): **4p.**

- descriere: cadrul temporal și spațial și atmosfera generală (de liniște, tihnă, dar și cu o notă de melancolie, împrăștiată oarecum de referirea la zbieretul duios al măgarului din final) sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută în mod sugestiv prin intermediul imaginilor vizuale și auditive, cu ajutorul figurilor de stil; verbele sunt folosite cu precădere la modul indicativ, timpul prezent; în ansamblu textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul - 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text - 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text - 1p.) **4p.**

- prezentarea și explicarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei (de ex.: semnalarea unor figuri de stil precum comparația, inversiunea, epitetul, enumerația); evidențierea valorilor expresive ale unor categorii lexico-semantică etc.: (prezentarea și explicarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc luat în discuție, explicații logice, în acord cu exemplul ales - 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații - 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații - 1p.) **4p.**

- exprimarea opiniei: (punct de vedere argumentat, logic, în directă relație cu textul - 4p.; idei logice, dar având un caracter general și legate doar sporadic de text - 2p.; afirmații cu caracter general, potrivite oricărui text liric - 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 33

I.

1. Amurg: **2p.**
2. Comparație – *oglindeau ca niște ochiuri de sticlă; incingeau ca un cerc plumburiu* etc.; inversiune – *neobișnuite și metalice reflexe; întinsele priveliști* etc.: **2p.** (1+1)
3. La oraș (...nouă, orășenilor...): **2p.**
4. [de]pe culmea dealurilor sub care se adăpostește, ca într-o copaie, satul Bisoca: **2p.**
5. Descrierea: **2p.**
6. *dreap-ta, u-ri-a-șe, sti-clă, în-ne-gu-ra-tă*: **4p.** (1+1+1+1)
7. *A da gata, a da de gol, a-și da coate, a da din gură, a da de dracul, a da din umeri, a se da la cineva, a da fuga, a da glas, a se da la fund* etc.: **4p.** (1+1+1+1)
8. *mai reale, când*: **4p.** (2+2)
9. *în mijlocul* – locuțiune prepozițională pentru genitiv; *de, din* – prepoziții pentru acuzativ: **4p.** (2+2)
10. Atribut pronominal: **4p.**
11. *înaintea noastră*: **4p.**
12. Patru propoziții: **4p.**
13. *că se așternuse peste tot șesul răsăritean al Țării* – predicativă; *care ni se destindea acum subt ochi* – atributivă: **4p.** (1+1+1+1)
14. Marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă și mai mică decât cea redată prin punct; în frazele lungi folosirea punctului și a virgulei este mai potrivită decât a virgulei: **4p.**

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice scrisorii: **4p.**
 - formula de introducere: 1p.
 - formula de încheiere: 1p.
 - data, locul, semnătura, numai dacă toate elementele apar în compunere: 2p.
 - pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.
2. **Redactarea scrisorii** (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **4p.**
 - conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.
 - folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.
3. **Corectitudinea limbii utilizate**: **2p.**
 - corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă)
 - ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate)

III.

A. Conținut:

- genul epic presupune prezența naratorului, care (aici) vorbește în numele său (sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă); permite existența în paralel a tuturor modurilor de expunere: a narațiunii, a descrierii și a dialogului etc.: (prezentare logică, transpusă într-un text coerent, cu argumente suficiente și convingătoare - 4p.; prezentare logică, dar argumentată sumar - 2p.; încercare de argumentare - 1p.) **4p.**

- descriere; cadrul temporal (amurgul) și spațial (înălțimile care domină satul Bisoca) precum și atmosfera generală (de tihnă, de lume care se pregătește de odihnă) sunt surprinse din perspectiva privitorului care observă universul înconjurător cu ochiul unui pictor; prezentarea este făcută în mod sugestiv, mai ales prin intermediul imaginilor vizuale și al figurilor de stil (comparații, care domină - câmpie...ca fața unei uriașe sinii, oglindeau ca niște ochiuri de sticlă, încingeau ca un cerc plumburiu etc; enumerații, în lungi serii - tot Bărăganul, tot câmpul Brăilei, tot șesul Galaților cu matca Râmnicului, cu valea Buzăului, cu lunca Siretului; epitete etc.); verbele sunt folosite cu precădere la modul indicativ, timpul imperfect; în ansamblu, textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului etc.: (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente suficiente și convingătoare - 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar - 2p.; încercare de argumentare - 1p.) **4p.**

- explicarea rolului mijloacelor artistice în conturarea atmosferei (descrierea se face din perspectiva călătorului care mai are timpul să-și ia ziua bună de la întinsele priveliști ale plaiului, mai înainte de a le pierde cu totul din vedere; motivarea folosirii verbelor la timpul imperfect (creează impresia de indeterminare); explicarea valorilor expresive ale altor categorii lexicosemantice (de ex. a frecvenței adjectivelor care dau o puternică impresie de pictural) etc.: (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente suficiente și convingătoare - 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar - 2p.; încercare de argumentare - 1p.) **4p.**

- exprimarea punctului de vedere: (punct de vedere logic, prezentat într-un text coerent, cu argumente suficiente și convingătoare - 4p.; punct de vedere logic, dar argumentat sumar - 2p.; încercare de argumentare - 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (introducere - 1p.; cuprins - 1p.; încheiere - 1p.): **3p.**

- coerența textului (claritatea enunțului - 1p.; varietatea lexicului - 1p.; sintaxa adecvată - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 34

I.

1. Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său ori poate face personajele să exprime în vorbire directă, a acțiunii, a subiectului și a momentelor subiectului etc.: **2p.** (1+1)
2. Oricare dintre răspunsurile
 - *are părul alb și frumos ca și lâna oilor; nu mai vrea să stea între porcii nespălați:* **2p.**
3. Realizarea rezumatului: (prezentarea secvențelor în ordinea logicii textului și eliminarea amănuntelor ne semnificative, relatarea la persoana a III-a, fără cuvinte și expresii din limbajul curent, fără citate și fără figuri de stil sau descrieri, transformarea dialogului în vorbire, respectarea normelor ortografice și de punctuație, încadrarea în numărul de rânduri - 2p.; respectarea parțială a cerințelor specifice realizării rezumatului, depășirea numărului de rânduri - 1p.) **2p.**
4. *Veselie, lașitate:* **2p.**
5. (Dar) *prietenul la nevoie se cunoaște:* **2p.**
6. Vocale - e, o, e; semivocală - i: **4p.** (1+1+1+1)
7. *A cântări din ochi, a da cu ochii de cineva, a face cu ochiul, între patru ochi, ochi în ochi, a nu scăpa din ochi pe cineva:* **4p.** (2+2)
8. *A chibzui, a cugeta, a judeca etc.:* **4p.** (2+2)
9. s - pronume reflexiv; a - verb auxiliar; iar - adverb; de - prepoziție: **4p.** (1+1+1+1)
10. Oricare dintre următoarele răspunsuri: conjugarea I - a (se) lupta, a sta, a lăsa, a (se) arăta, a apăra, a pleca; conjugarea a III-a - a (se) duce, a (se) cunoaște, a (se) ține: **4p.** (2+2)
11. Subiect neexprimat inclus; predicat verbal - o să stau: **4p.** (2+1+1).
12. iar - complement circumstanțial de mod; în turma - complement circumstanțial de loc; de unde - complement circumstanțial de loc: **4p.**

13. *ce s-a luptat* – subordonată circumstanțială de timp; *dacă s-a văzut părăsit* – subordonată circumstanțială de timp: **4p.** (1+1+1+1)

14. Realizarea extensiei și menționarea rezultatului – subordonată atributivă; (de ex.) *S-a repezit iar în turma/ care era de porci*: **4p.** (2+2)

II.

Se oferă câte un punct pentru fiecare cuvânt eliminat din text în mod logic:

(de ex.) *Rog așteptați deseară, ora 19, rapidul 8004.*

Alexandru/ Alexandra

III.

A. Conținut:

– specie a genului epic, în versuri, personaje animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– prezentarea caracteristicilor: **4p.** (1+1+1+1)

– argumentarea finalității morale: (alegere potrivită a exemplelor, în acord cu argumentul prezentat: 4p.; argumentare șovăielnică, exemple discutabile: 2p.; încercare de argumentare: 1p.) **4p.**

– relevarea rolului mijloacelor artistice (figuri de stil, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc.): (identificarea mijloacelor artistice; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc artistic luat în discuție; explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificare sporadică, fără exemple și fără explicații: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 35

1. Liricul este prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare; poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic, își exprimă sentimentele, trăirile, apelând la elemente de expresivitate artistică etc.: **2p.** (1+1)

2. Inversiune – *tresărind scânteie lacul*; enumerație – *Cucul cântă, mierle, presuri*: **2p.** (1+1)

3. *Eu, privindu-l din pădure,/ Las aleanul să mă fure/ Și ascult de la răcoare/ Pîtpalacul.*: **2p.**

4. *Aleanul*: **2p.**

5. Explicația semnificației titlului: (explicație logică, redactată corect: 2p.; răspuns ezitant, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 1p.) **2p.**

6. *scânteie, aleanul, sună, înțelesuri*: **4p.** (1+1+1+1)

7. Antonime – *curajoase, tac* etc.: **4p.** (2+2)

8. Adverb, substantiv: **4p.** (2+2)

9. (de ex.) Am aflat cine știe să le-asculte.; cine – pronume relativ: **4p.** (2+2)

10. Complement circumstanțial de mod: **4p.**

11. *Se leagănă sub soare*: **4p.**

12. *Tresărind scânteie lacul* ¹/ *Și se leagănă sub soare* ²/ *Eu, privindu-l din pădure, las* ³/ *Și ascult de la răcoare pîtpalacul.* ⁴/: **4p.** (1+1+1+1)

13. (de ex.) *Cine știe a le asculta*; complement direct: **4p.** (2+2)

14. (de ex.) *Ai căutat în biblioteca școlii volumul de versuri al lui Șt. O. Iosif?*: **4p.**

II.

• Convențiile specifice invitației:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

– data, locul; semnătura: **3p.** (1+1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței; (total/ parțial): **2p./ 1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut:

– liricul, prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă sentimentele, trăirile poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic, apelează la elemente de expresivitate artistică etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text: 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text: 1p.) **4p.**

– descriere; cadrul temporal și spațial și atmosfera generală

(de liniște, tihnă, dar și cu o notă de melancolie) sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută în mod sugestiv prin intermediul imaginilor vizuale și auditive, cu ajutorul figurilor de stil; verbele sunt folosite cu precădere la modul indicativ, timpul prezent; în ansamblu textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text: 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text: 1p.) **4p.**

– prezentarea și explicarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei (de ex.: semnalarea unor figuri de stil precum inversiunea, epitetul, enumerația); evidențierea valorilor expresive ale unor categorii lexico-semantică etc.: (prezentarea și explicarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc luat în discuție, explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.) **4p.**

– exprimarea opiniei: (punct de vedere argumentat, logic, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar având un caracter general și legate doar sporadic de text: 2p.; afirmații cu caracter general, potrivite oricărui text liric: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 36

I.

1. Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său personal sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a unei acțiuni, a subiectului etc.: **2p.** (1+1)

2. **Narațiunea: 2p.**

3. ...noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții: **2p.**

4. **A mânca bătaie: 2p.**

5. Autorul este Ion Creangă, personajul este Nică, iar cititorul i se oferă informații prin intermediul naratorului care este totu-na cu personajul: (explicație corectă - 2 p; explicație aproximativă/ parțială - 1p.): **2p.**

6. Diftongi – școală, nou, apoi, scaunului; hiat – scaun, scaunului: **4p.** (2+2)

7. Să examineze, să chestioneze etc.; să noteze, să scrie etc.; insistență, stăruială etc.; motiv, cauză etc.: **4p.** (1+1+1+1)

8. (de ex.) Cartea a bufnit când a căzut de pe bancă. Cartea a picat sub bancă. **4p.** (2+2)

9. iar – adverb; cu – prepoziție; care – pronume relativ; dar – substantiv: **4p.** (1+1+1+1)

10. (de ex.) Eu procitii...: **4p.**

11. pe urmă, cu mâinile, la ochi, ca o mireasă: **4p.** (1+1+1+1)

12. în... zilele – complement circumstanțial de timp; toate – atribut adjectival: **4p.** (1+1+1+1)

13. cum află pricina: **4p.**

14. (de ex.) ... când am văzut/ ce s-a întâmplat...; completivă directă: **4p.** (2+2)

II.

1. **Respectarea convențiilor** specifice scrisorii: **4p.**

– formula de introducere: 1p.

– formula de încheiere: 1p.

– data, locul, semnătura, numai dacă toate elementele apar în compunere: 2p.

– pentru 1-2 elemente care apar în compunere: **1p.**

2. **Redactarea scrisorii** (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **4p.**

– conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

– folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. **Corectitudinea limbii utilizate: 2p.**

– corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă)

– ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate)

III.

A. **Conținut:**

– prezentarea secvențelor narative în ordinea logicii textului: (foarte bine: 4p.; bine: 2p.; satisfăcător: 1p.) **4p.**

-- identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narrative menționate (părintele, moș Fotea, bădița Vasile, Smărândi, ceilalți școlari) **5p.** (1+1+1+1+1)

-- respectarea cerințelor redactării rezumatului: (relatarea la persoana a III-a – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; relatarea obiectivă și ocolirea cuvintelor și a expresiilor din limbajul curent – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; renunțarea la citate și eliminarea figurilor de stil și a descrierilor – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; transformarea dialogului în vorbire – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.) **8p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

-- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

-- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

-- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

-- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

-- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

-- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 37

I.

1. Rima îmbrățișată; măsura de 14 și 13 silabe: **2p.** (1+1)

2. Toamna, amurgul, ziua, acum, al toamnei: **2p.** (1+1)

3. Ce vrea cu mine toamna pe dealuri de mă-ntoarnă?; Dar aud/ [...] În inimă cum prinde o toacă-ncet să bată...: **2p.**

4. Comparație – soarele de aur dă-n pârg ca o gutuie; prin foi lumina zboară ca viespi de cihlimbar, lovind în amintire ca pasărea-n agud; epitet – soarele de aur, omidă neagră: **2p.** (1+1)

5. Cadrul temporal și spațial și atmosfera generală (liniștea) sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută în mod sugestiv prin intermediul unor imagini vizuale, auditive și olfactive, cu ajutorul figurilor de stil; verbele sunt folosite cu precădere la modul indicativ, timpul prezent; în ansamblu textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului etc.: **2p.**

6. mai, miroase, poama, suie: **4p.** (1+1+1+1)

7. Arată o pauză mai mare, care marchează o întrerupere a șirului vorbirii: **4p.**

8. Vedere, nevăzător, a revedea, revedere etc.: **4p.** (1+1+1+1)

9. Și – conjuncție; de – prepoziție; -n – prepoziție; ca – adverb: **4p.** (1+1+1+1)

10. Nominativ – *via*, *soarele*, *sitarii*; genitiv – *al Argeșului*, *al toamnei*: **4p.** (2+2)

11. Atribut pronominal: **4p.**

12. (de ex.) *Soarele auriu dă-n pârgh ca o gutuie.*: **4p.**

13. (de ex.) *Prin foi lumina zboară/ cum zboară viespile de cihlimbar.*; subordonată circumstanțială de mod: **4p.** (2+2)

14. *Nu e amurgul încă/ , dar ziua e pe rod.*: **4p.**

II.

• Convențiile specifice scrisorii:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

– data, locul, semnătura: **3p.** (1+1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut:

– liricul, prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă sentimentele, trăirile poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic, apelează la elemente de expresivitate artistică etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text: 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text: 1p.) **4p.**

– descriere; cadrul temporal și spațial (toamna, via, zăvoiul, codrul etc.) și atmosfera generală (liniște, tihnă) sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută în mod sugestiv prin intermediul imaginilor vizuale și auditive, olfactive, cu ajutorul figurilor de stil; verbele sunt folosite cu precădere la modul indicativ, timpul prezent; în ansamblu textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului (melancolie, regret pentru trecerea iremediabilă a timpului) etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text: 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text: 1p.) **4p.**

– prezentarea și explicarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei (de ex.: semnalarea unor figuri de stil precum comparația, inversiunea, epitetul, aliterarea); evidențierea valorilor expresive ale unor categorii lexico-semantică etc.: (prezentarea și explicarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc luat în discuție, expli-

cații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.) **4p.**

- exprimarea opiniei (punct de vedere argumentat, logic, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar având un caracter general și legate doar sporadic de text: 2p.; afirmații cu caracter general, potrivite oricărui text liric: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 38

I.

1. Genul dramatic presupune împărțirea textului în acte și scene, existența indicațiilor scenice, a replicilor, absența naratorului etc.: **2p.** (1+1)

2. Transformarea dialogului în vorbire indirectă: (trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de a spune, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate: 2p.; ezitări, inconsecvențe, care nu alterează totuși rezolvarea cerinței: 1p.) **2p.**

3. *Cap ai, minte ce-ți mai trebuie?:* **2p.**

4. Conține indicații scenice: **2p.**

5. Se consideră corect răspunsul (indiferent de formulare) care indică drept temă a discuției, prezentarea avantajelor republicii: **2p.**

6. *stăi, spui, niminea, egzamplu:* **4p.** (2+2)

7. Compunere: **4p.**

8. *Cap de pod, a-și face de cap, fără cap și coadă, din cap în coadă, a fi cu capul în nori, în capul oaselor, în ruptul capului etc.:* **4p.** (1+1+1+1)

9. *Zău* – interjecție; *del* – interjecție; *de* – prepoziție; *și* – adverb: **4p.** (1+1+1+1)

10. (*Dreptul*) *e* (*sfânt*), *să întreb* etc.: **4p.** (2+2)

11. *cetățean*: **4p.**

12. (de ex.) ...*mintea femeii*...: **4p.**

13. *când e republică* – subordonată circumstanțială de timp: **4p.** (2+2)

14. (de ex.) *la leafă*/ *cine muncește*: **4p.**

II.

• Convențiile specifice invitației:

– formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)

– data, locul, semnătura: **3p.** (1+1+1)

• Registrul stilistic potrivit: **1p.**

• Conținut adecvat cerinței (în totalitate/ parțial): **2p.** / **1p.**

• Ortografia: **1p.**

• Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut:

– numirea a patru dintre caracteristicile speciei: specie a genului dramatic; provoacă râsul prin prezentarea unor tipuri umane sau a unor situații surprinzătoare; conține forme ale comicalului precum umorul și ironia; este destinată a fi reprezentată pe scenă; este împărțită în acte și scene; autorul își face simțită prezența doar prin indicațiile scenice plasate între paranteze; modul de expunere este dialogul; intervenția personajelor se numește replică etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplurilor extrase din textul ales: (alegere potrivită a exemplurilor, în acord cu trăsătură selectată, explicații logice: 4p.; exemple nu în totalitate relevante, explicații parțiale: 2p.; exemple și explicații sumare, adesea nerelevante: 1p.) **4p.**

– evidențierea modalităților de caracterizare a personajelor, specifice textului dramatic – limbajul (monologul, dialogul), comportamentul, (numele), indicațiile scenice etc.: (alegere potrivită a exemplurilor, în acord cu modalitatea selectată, explicații logice: 4p.; exemple nu în totalitate relevante, explicații sumare: 2p.; exemple neînsoțite de explicații: 1p.) **4p.**

– relevarea raporturilor care se stabilesc între personajul principal și alte două personaje: (alegere potrivită a exemplurilor, în acord cu situația selectată, pentru ambele personaje, folosirea unor citate: 4p.; alegere potrivită a exemplurilor, în acord cu situația selectată, pentru un singur personaj, folosirea unor citate: 2p.; prezentare sumară, exemple nesemnificative, fără citate: 1p.) **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 39

I.

1. Imagine olfactivă: *o ciorbă de cartofi; o farfurie cu macaroane; puteai găsi chiar și brânză; o tocăniță de cartofi* etc.: **2p.**

2. Trăsături/ elemente definitorii pentru genul epic: fir narativ; prezența personajului; conflict; modul de expunere dominant este narațiunea etc.: **2p.** (1+1)

3. Epitet – geruri *siberiene*: **2p.**

4. Circumstanța sugerată de prima propoziție subordonată: un moment, un timp etc.: **2p.**

5. Punctul de vedere referitor la afirmația dată – (*foarte bine* - 2p.; *satisfăcător* - 1p.): **2p.**

6. Cuvinte care conțin triftongi – *aveau; porneau; serveau; puteai* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

7. Sinonime – *a derapa-a aluneca, a descărca-a deșerta, a goli* etc., *defect-cusur, deficiență* etc., *fericit-încântat, radios* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

8. În text este adverb; ca substantiv: (ex. orientativ) *S-ar putea ca iarna viitoare să fie și mai geroasă*: **4p.**

9. Cinci părți de vorbire; complement direct: **4p.** (2+2)

10. *Cum; când* – complemente circumstanțiale de timp: **4p.** (2+2)

11. Subiect; extensia (ex. orientativ) *E greu¹/ să rezolvi problema²/*: **4p.** (2+2)

12. Propoziție circumstanțială de timp: **4p.**

13. Subordonată atributivă: (ex. orientativ) *Au ajuns acolo în clipa¹/ când se închidea magazinul.²/*: **4p.**

14. Explicarea/ motivarea folosirii virgulei: desparte o propoziție circumstanțială de timp, așezată înaintea regentei sale: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: 1p.

B. Conținutul și structura textului (adecvarea la sarcina de lucru, încadrare în cerință): **1p.**

C. Convenții specifice rezumatului (identificarea secvențelor narative, a ideilor principale ale textului de rezumat; relatare obiectivă/ renunțarea la implicarea emoțională/ subiectivă; eliminarea citatelor; relatarea la persoana a III-a, utilizarea timpurile verbale potrivite; trecerea corectă de la vorbirea directă la cea indirectă etc.): **5p.**

D. Estetica lucrării: **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **2p.**

III.

A. Conținut :

- Structura morfologică a titlului: **4p.**
- Puterea de sugestie a elementelor componente ale titlului:

4p.

- Legătura dintre conținutul operei și titlu: **4p.**
- Procedee/ mijloace artistice conținute în titlu (indiferent de nivelul stilistic): **4p.** (1+1+1+1)

B. Redactare

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 40

I.

1. Imagine vizuală – *cu niște ochi tulburați și zgâiți; cu o limbă ca de dihanie turbată, cu colții rânjiți etc.*: **2p.**

2. Trăsături/ elemente definitorii ale basmului – forțele binei, forțele răului; binele învinge răul; arme tipice, fapte ieșite din comun etc.: **2p.** (1+1)

3. Sintagme privitoare la înfățișarea lupului – *niște ochi tulburați și zgâiți; o gură mare; o limbă ca de dihanie turbată; colții rânjiți și clănțănind etc.*: **2p.** (1+1)

4. Motivația hotărârii fetei – *fiindcă-și pusese credința în Dumnezeu; dorea să împlinească slujba ce și-o luase asupra sa* etc. **2p.**

5. Punctul de vedere referitor la afirmație – (*foarte bine* - 2p.; *satisfăcător* - 1p.): **2p.**

6. Cuvinte care conțin diftongi – *colții; sfâșiitoare; oase; călcâie; dorea; luase* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

7. Sensul contextual – *tulburați-întunecați; înroșiți* etc.; *slujba-misiune, sarcină* etc.: **4p.** (2+2)

8. Cuvinte derivate – *lună-lunatic* (adj.); *lunar* etc.; *a dori-dorință, doritor* (adj.), *doritoare* (s.f.) etc.: **4p.** (2+2)

9. Articol nehotărât (cu o gură mare); numeral cardinal (de o lună de zile): **4p.** (2+2)

10. (Ex. orientative) *S-a abătut asupra-i (asupra sa) o mare nenorocire* (cazul dativ, respectiv, acuzativ): **4p.** (2+2)

11. Complement circumstanțial de timp; (ex. orientativ) *Se năpusti asupra ei un lup,¹ / când ajunse la pod² /*: **4p.** (2+2)

12. (se năpusti) *asupra ei* – compl. circ. de loc; (să-) *l* (facă mici fărâmi); (în două) *îl* (făcea); *o* (luase asupra) – compl. directe etc.): **4p.** (2+2)

13. Propoziție subordonată circumstanțială consecutivă: **4p.**

14. Subordonată predicativă – (ex. orientativ) *Problema lor cea mare este ¹ / unde vor putea dormi la noapte. ² /*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă (o pagină; pagină distinctă): **1p.**

B. Conținutul și structura textului (adecvarea la situația solicitată prin sarcina de lucru / prin cerința formulată încadrare în cerință; precizarea succintă a motivului solicitării; motivarea / argumentarea demersului conceperii cererii): **2p.**

C. Convenții specifice cererii:

– elemente de stil (registrul stilistic potrivit – *vă rog să binevoiți*; claritatea și concizia formulării doleanțelor / solicitării): **1p.**

– formule potrivite – formulă de adresare inițială (Domnule Director, / Domnule director,); formula de prezentare consacrată (Subsemnatul,..., / Subsemnata,...,); formula de încheiere potrivită (Domnului Director / director al...): **2p.**

– repere de identificare (repere individualizatoare; adresa solicitantului; adresa receptorului / a destinatarului): **2p.**

D. Estetica lucrării (alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

– menționarea trăsăturilor: **4p.** (1+1+1+1)

- modalități de caracterizare - (*modalități directe* - 2p.; *modalități indirecte* - 2p.): **4p.** (2+2)
- procedee/ mijloace artistice - (indiferent de nivelul stilistic): **4p.** (1+1+1+1)
- relația cu alte personaje - (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

B. Redactare:

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 41

I.

1. Comparație - (să murmur și eu de admirație); epitet - *ca gloata*; (cu zâmbet) *șiret* etc.: **2p.**
2. Trăsături/ elemente definitorii ale narațiunii: prezentarea faptelor; relevarea unor personaje; relatează, despre evenimente, întâmplări, fapte etc.; elementele constitutive sunt: fapte, acțiuni, demersuri etc.; *acțiunea* este elementul predominant; preponderența verbului; fraze ample, multe determinări sintactice (atribute, complemente) etc.: **2p.** (1+1)
3. Autodefinirea naratorului - *meșter apărător*: **2p.**
4. Circumstanța sugerată de prima propoziție subordonată: opoziția, alternativa, antiteza etc.: **2p.**
5. Exprimarea punctului de vedere - (*foarte bine* - 2p.; *satisfăcător* - 1p.): **2p.**
6. Explicarea/ motivarea folosirii cratimei - pentru evitarea hiatului; în loc de hiat se obține un diftong; cele două cuvinte se pronunță împreună etc.: **4p.**
7. Sinonime contextuale - *chichiță-truc*, *viclenie*, *subterfugiu* etc.; *extaziată-uimită*, *mirată* etc.; *limbut-vorbăreț*, *flecar*, *guraliv* etc.; *stigmat-semărmă* etc.: **4p.** (1+1+1+1)
8. Cuvinte neologice/ neologisme - (ex.) *extaziat(ă)*, *justiție*, *demodat(ă)*, *figură*, *stigmat*, *sentiment*, *conștiință*, *anost* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

9. Adverb (murmur și eu de admirație); conjuncție (prăfuite și anoste): **4p.** (2+2)

10. Locuțiune adverbială – *din ce în ce mai mult, cu cât, adverb – mai des, totuși* etc.: **4p.** (2+2)

11. Complement de agent; atribut substantival prepozițional: **4p.** (2+2)

12. Subiect: **4p.**

13. Ex. *că scoboară, din ce în ce mai mult, din conștiința oamenilor*; *părea a (se) coborî*; nume predicativ: **4p.** (1+1+2).

14. Subordonată subiectivă: (ex. orientativ) *Încă nu s-a aflat 1/ dacă salvarea lui va fi posibilă. 2/*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: 1p.

B. Conținut adecvat cerinței (încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului (conceperii scrisorii): **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii:

– elemente ale stilului epistolar – tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate: **2p.**

– formule potrivite/ formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită: **1p.**

– repere de identificare/ adresa expeditorului (completă – pe plic, sau parțială – în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă – pe plic, sau parțială – în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc.: **2p.**

D. Estetica lucrării (așezare în pagină; alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

– structura internă/ fondul de idei și afectiv al opere literare identificate (*prezentare foarte bună - 4p.; bună - 3p.; satisfăcătoare - 1p.*): **4p.**

– structura externă (*prezentare foarte bună - 4p.; bună - 3p.; satisfăcătoare - 1p.*): **4p.**

– modul în care sunt prezentate gândurile, stările sufletești (*prezentare foarte bună - 4p.; bună - 3p.; satisfăcătoare - 1p.*): **4p.**

– armonia dintre formă și conținut (*prezentare foarte bună - 4p.; bună - 3p.; satisfăcătoare - 1p.*): **4p.**

B. Redactare:

– unitatea compoziției (*introducere - 1p.; cuprins - 1p.; încheiere - 1p.*): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului - 1p.; varietatea lexicu-*

lui - 1p.; sintaxa adecvată - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 42

I.

1. Comparație; epitet: (aș fi luat purtarea ei) *ca explozia* (prea timpurie); *incoruptibila* (oglină) etc.: **2p.** (1+1)

2. Trăsături ale personajului despre care vorbește naratorul - fire orgolioasă; este un copil; are ambiția de a fi egală cu cei maturi etc.: **2p.** (1+1)

3. Trăsături ale naratorului etc. - om matur, cărunt; un om care se autoanalizează; bun cunoscător al firii umane etc.: **2p.** (1+1)

4. Condiții pe care ar fi trebuit să le îndeplinească naratorul - necunoașterea firii orgolioase; problema egalității; neînțelegerea ideii că viața tinerei fete printre oameni în vârstă a contribuit la dorința ei de a fi mare; statutul său de om matur și cărunt etc.: **2p.** (1+1)

5. Exprimarea punctului de vedere - (*foarte bine* - 2p.; *satisfăcător* - 1p.): **2p.**

6. Explicarea/ motivarea folosirii ghilimelelor - sunt cuvintele spuse de alt personaj; semne ale citării etc.: **4p.**

7. Posibile sensuri cotextuale: integru; cinstit, leal, onest: **4p.** (1+1+1+1)

8. b): **4p.**

9. a): **4p.**

10. b): **4p.**

11. Atribut substantival prepozițional: **4p.**

12. *Adică tocmai egalitatea dintre un om matur și un copil* (adverb+adverb+substantiv+prepoziție+articol+substantiv+adjectiv+conjunctie+articol+substantiv); *incoruptibila oglindă* (adjectiv+ substantiv): **4p.** (1+1+1+1)

13. Propoziție subordonată consecutivă (ex.) *ca să justifice ambiția ei de egalitate*: **4p.**

14. Completivă directă - (ex. orientativ) *Imediat eu voi afla 1/ dacă salvarea lui va fi posibilă. 2/*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: **1p.**

B. Conținut adecvat cerinței (încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului (conceperii scrisorii): **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii:

- elemente ale stilului epistolar – tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate: **2p.**

- formule potrivite/ formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită: **1p.**

- repere de identificare/ adresa expeditorului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc.: **2p.**

D. Estetica lucrării (așezare în pagină; alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

- prezentarea oricăror elemente definitorii (trăsături/ caracteristici), de exemplu – imnul este o specie a genului liric; preamărește/ proslăvește: (a) patria, (b) fapte, evenimente de importanță națională, (c) eroi, (d) personalități, (e) o colectivitate (f) etc.; este un simbol (muzical) al unei țări, eveniment, formații, formațiuni etc.; este utilizat în momente solemne; (de aceea) solemne sunt și elementele compoziționale: ritm rimă, vocabular etc.; gândul este însoțit de emoție, întrucât este absorbit într-o trăire lirică intensă; se elogiază: (a) măreția naturii; (b) a universului; (c) gândirea omului; (d) rațiunea; (e) judecata; (f) virtutea; (g) etc.; atitudine solemnă și gravă în fața marilor evenimente/ fapte/ a naturii; se folosește stilul grandios, alteori cald și intim etc.: **4p.** (1+1+1+1).

- argumentarea și raportarea la textul ales (două argumente acceptabile; două raportări corecte: **4p.** (1+1+1+1))

- evidențierea procedeelor/ mijloacelor artistice: **4p.** (1+1+1+1).

- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte opere literare folclorice (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

B. Redactare:

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 43

I.

1. Metafore: *paralele curg; glumele și cântecele se țin lanț; iarnă bat satele; îmi fierbe sângele-n vine* etc.: **2p.** (1+1)
2. Modul de expunere predominant - dialogul.: **2p.**
3. Motivul venirii drumeților la han - *să se-ntremeze și să se veselească; cântecele se țin lanț* etc.: **2p.** (1+1)
4. Motivarea afirmației - (*foarte bine*-2p.; *satisfăcător*-1p.): **2p.**
5. Exprimarea punctului de vedere referitor la afirmația haiducului: (*foarte bine*-2p.; *satisfăcător*-1p.): **2p.**
6. Explicarea/ motivarea folosirii linioarei de dialog: marchează trecerea de la vorbirea indirectă la vorbirea directă; spusele locutorului/ interlocutorului etc.: **4p.**
7. Sinonime cotextuale pentru expresia *a se ține lanț* - *a se succeda, a se prefira, a derula* etc.: **4p.** (2+2)
8. Cuvinte din fondul lexical vechi - *haiduc, han, cofă, chimir, zlot, crâșmăriță, a se-ntrema, parale, poteră, Vodă, samavolnicie* etc.: **4p.** (1+1+1+1)
9. Denumirea morfologică - *după ce* - locuțiune adverbială, *cu amar* - substantiv cu prepoziție, *ce* - adverb; *tot* - adverb: **4p.**
10. Pronume cu formă fixă/ invariabile (nu flexionează) - *ce, ceva, altceva, nimic*: **4p.** (1+1+1+1)
11. Atribut substantival prepozițional: **4p.**
12. Complement direct; s-ar obține, prin extensia sa, o propoziție completivă directă: **4p.** (2+2)
13. (Ex.) *să tot trăiești*: **4p.**
14. Subordonată completivă indirectă: (ex. orientativ) *Mă gândeam ¹/ unde să păstrez albumul de la tine. ²/*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: 1p.

B. Conținutul și structura textului (adecvarea la situația solicitată prin sarcina de lucru/ prin cerința formulată încadrare în cerință; precizarea succintă a motivului solicitării; motivarea/ argumentarea demersului conceperii cererii): **2p.**

C. Convenții specifice cererii:

- elemente de stil (registrul stilistic potrivit (ex. *vă rog să binevoiți*); claritatea și concizia formulării doleanțelor/ solicitării): **1p.**

- formule potrivite - formulă de adresare inițială (Domnule Director,/ Domnule director.); formula de prezentare consacrată

(Subsemnatul,.../ Subsemnata,...,); formulă încheiere potrivită (Domnului Director/ director al...): **2p.**

– repere de identificare (repere individualizatoare; adresa solicitantului; adresa receptorului/ adestinatarului): **2p.**

D. Estetica lucrării (alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut

– prezentarea oricăror caracteristici (elemente definitorii/ trăsături); de exemplu: este domeniul confesiunii; poetul se comunică pe sine; exprimă sentimente, diferite stări sufletești, afective, emoții, impresii etc.; comunicarea sentimentelor se face direct, nemijlocit; poezia lirică pare a fi un interminabil monolog; versificația este alt element definitoriu; propozițiile, frazele au un conținut semantic neașteptat, irealizabil în afara versului etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– argumentarea și raportarea la textul ales (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

– evidențierea procedeelor/ mijloacelor artistice: patru mijloace/ procedee artistice de la oricare nivel de abordare a textului literar: fonetic, lexical-semantic, morfologic, sintactic, stilistic, al topicii, al punctuației etc.: **4p.** (1+1+1+1).

– apropieri și deosebiri, interferențe cu alte genuri (ex. cu genul dramatic – prin monolog, cu genul epic – prin folosirea procedeelor stilistice, a figurilor de stil sau a tropilor etc): **4p.** (1+1+1+1)

B. Redactare:

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 44

I.

1. Inversiuni – *din brațe mi s-or smulge; în marea părăsire; în vechea zi; răzlețe m-or ajunge* etc.: **2p.** (1+1)

2. Modul de expunere predominant – descrierea: **2p.**
3. Și-or desfoia obrazul în somnul meu de veci; Din brațe mi s-or smulge lăsându-mi-le reci etc.: **2p.**
4. Exprimarea punctului de vedere (foarte bine - 2p.; satisfăcător - 1p.): **2p.**
5. Semnificațiile titlului (explicare foarte bună - 2p.; explicare satisfăcătoare - 1p.): **2p.**
6. Cuvinte care conțin diftongi – iubirile; desfoia; meu; groapă; voi etc.: **4p.** (1+1+1+1)
7. Antonime contextuale – de lumină - de întuneric, (un murmur) lung – (un murmur) scurt, (tălângi) suind – (tălângi) coborând, (în pacea) serii – (în pacea) dimineții: **4p.** (1+1+1+1)
8. Cuvinte/ structuri folosite cu sens figurat – (iubirile) de tină, și-or desfoia (obrazul), sub lacătele (mortii), un murmur (de apă) tălângi suind, în pacea (serii), (un schit) tăcut, icoana (țării) etc.: **4p.** (1+1+1+1)
9. Adjective care pot deveni adverbe în alt context: (ex. un freamăt) lin – (coboară) lin; (un murmur) lung – (privește) lung etc. **4p.** (2+2)
10. Numerele cardinale - doime, de două ori, amândoi, câte unu: **4p.** (1+1+1+1)
11. în somnul – complement circumstanțial de timp; cu turmele – atribut substantival prepozițional: **4p.** (2+2)
12. Atribut substantival prepozițional; extensia (ex. orientativ): ...un drum¹/ care este străjuit de copaci subțiri ²/: **4p.** (2+2)
13. Raport de coordonare prin juxtapunere/ prin alăturare: **4p.**
14. Subordonată circumstanțială de timp (ex. orientativ) - Cum a intrat în casă,¹/ îndată s-a apucat de reparat televizorul.²/: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: 1p.

B. Conținut adecvat cerinței (încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului - conceperii scrisorii): **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii:

– elemente ale stilului epistolar/ tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate: **2p.**

– formule potrivite/ formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită: **1p.**

– repere de identificare/ adresa expeditorului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc.: **2p.**

D. Estetica lucrării (așezare în pagină; alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

– prezentarea oricăror caracteristici (elemente definitorii/ trăsături); de exemplu, prezintă fapte, întâmplări, evenimente, caracterele și sentimentele unor personaje; prezentarea lor se face cu ajutorul narațiunii; prezentarea evenimentelor se face indirect (de către autor sau de narator); gradul mare de obiectivitate; componentele epice sunt unificate în funcție de un sens ordonator etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– argumentarea și raportarea la textul ales (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

– evidențierea procedeelor/ a mijloacelor artistice – patru mijloace/ procedee artistice de la oricare nivel de abordare a textului literar (fonetic, lexical-semantic, morfologic, sintactic, stilistic, al topicii, al punctuației etc.): **4p.** (1+1+1+1).

– apropieri și deosebiri, interferențe cu alte genuri (cu genul liric – prin folosirea procedeelor stilistice, a figurilor de stil sau a tropilor etc.; cu genul dramatic – prin monolog; metatextul sau indicațiile scenice din opera dramatică echivalează cu intervențiile naratorului din creațiile epice etc.): **4p.** (1+1+1+1)

B. Redactare:

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 45

I.

1. Epitet – *cea mai suavă* (doină); hiperbolă – *ciorchinele cu o mie de boabe* etc.: **2p.**

2. Genul literar – liric: **2p.**

3. Folosirea repetată a propozițiilor interogative (*explicare foarte bună* - 2p.; *explicare satisfăcătoare* - 1p.): **2p.**

4. Semnificațiile titlului (*explicare foarte bună* - 2p.; *explicare satisfăcătoare* - 1p.): **2p.**

5. Explicarea/ motivarea folosirii majusculilor: **2p.**
6. (Ex. Orientativă) Explicarea/ motivarea folosirii unui semn de întrebare – marchează sfârșitul unei propoziții interogative: sfârșitul unei interogații etc.: **4p.**
7. Polisemia cuvântului *mers* (din enunțurile formulate trebuie să rezulte sensuri, cum ar fi: *umbrelă, călcatură, pornire, desfășurare* etc): **4p.** (2+2)
8. Cuvinte derivate cu sufix – *bărbătesc, grațios, adolescență, densitate* etc.: **4p.** (1+1+1+1)
9. Locuțiune verbală – *a sta de vorbă*: **4p.**
10. Pronume personal în dativ posesiv – oricare pronume din ultima strofă, în forma *țî*: **4p.**
11. Atribut verbal: **4p.**
12. Nume predicativ – *ale tale* (sunt); complement indirect – *cu miezul* etc: **4p.** (2+2)
13. Propoziție atributivă – *sub care m-am sărutat mai întâi*; contragerea (ex. orientativ):...*copacul, locul primului sărut...*: **4p.** (2+2)
14. Subordonată circumstanțială de cauză: (ex. orientativ) *Când el nu mai are așa mult de învățat,¹ / de aceea se poate distra cu prietenii.²*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: 1p.

B. Conținut adecvat cerinței (încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului (conceperii scrisorii): **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii:

– elemente ale stilului epistolar – tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate: **2p.**

– formule potrivite – formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită: **1p.**

– repere de identificare – adresa expeditorului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc.: **2p.**

D. Estetica lucrării (așezare în pagină; alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

– prezentarea oricăror caracteristici (elemente definitorii/ trăsături); de exemplu: opera dramatică este destinată, prin definiție, interpretării scenice; structura formală: acte, tablouri, scene etc.; dramaturgul nu povestește faptele, ci le lasă să se desfășoare în fața (cititorului) spectatorului; atitudinea, ideile și

sentimentele autorului reies indirect, vor fi deduse de (cititor) spectator în urma (lecturii textului) vizionării spectacolului; spațiul și timpul sunt, oarecum, limitate; o acțiune bine organizată, concentrată; dialogul este modul de expunere predominant etc.: **4p.** (1+1+1+1)

– argumentarea și raportarea la textul ales (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

– evidențierea procedeelor/ mijloacelor artistice: patru mijloace/ procedee artistice de la oricare nivel de abordare a textului literar: fonetic, lexical-semantic, morfologic, sintactic, stilistic, al topicii, al punctuației etc.: **4p.** (1+1+1+1).

– apropieri și deosebiri, interferențe cu alte genuri (cu genul liric – prin monolog, cu genul epic – prin relatarea unei întâmplări; metatextul sau indicațiile scenice din opera dramatică echivalează cu intervențiile naratorului din creațiile epice etc.): **4p.** (1+1+1+1)

B. Redactare:

– unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

– coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

– ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

– punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

– așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 46

I.

1. Epitet; enumerare – o albină-i/ *slabă, mică și puțină*; pe când el, *hoț și borfaș* etc.: **2p.** (1+1)

2. Trăsături/ elemente definitorii ale fabulei – animalele se comportă ca oamenii; există o morală etc.: **2p.** (1+1)

3. Circumstanța sugerată – un timp, un moment etc.: **2p.**

4. Titlul fabulei (*o explicare foarte bună* - 2p.; *o explicare satisfăcătoare* - 1p.): **2p.**

5. Semnificațiile ultimei strofe: (*o evidențiere foarte bună* - 2p.; *o evidențiere satisfăcătoare* - 1p.): **2p.**

6. Despărțirea în silabe: *crea-dă*; *co-ple-șit*; *meș-te-șug*; *coș-ciug*: **4p.** (1+1+1+1)

7. Sinonime: *urdiniș-intrare*, *borfaș-pungaș*: **4p.** (2+2)

8. Omonime – *ceară*, s.f. (ex. orientativ: *În stup este multă cea-
ră.*); *micii*, s.m.pl. (ex. orientativ: *Toți micii vânduți la cârciumă
erau alterați.*): **4p.** (2+2)

9. Verb copulativ (o albină-i slabă); pronume personal (să-i mai
ceară) **4p.** (2+2)

10. Substantive feminine, provenite din verbe – *strângere* (a
strânge), *plăcere* (a plăcea), *fire* (a fi), *avere* (a avea): **4p.**
(1+1+1+1)

11. Complement circumstanțial de timp; complement indirect:
4p. (2+2)

12. Complement circumstanțial de timp: **4p.**

13. Contragerea propoziției subordonate – (ex. orientativ) Se
gândea la puterile albinei; se obține un complement indirect:
4p. (2+2)

14. Subordonată circumstanțială condițională: (ex. orientativ)
De-mi vei telefona la timp, ¹/ poți afla răspunsul dorit.²/: **4p.**

III.

A. Încadrare în restricția cantitativă (o pagină; pagină
distinctă): **1p.**

B. Conținutul și structura textului (adecvarea la situația
solicitată prin sarcina de lucru/ prin cerința formulată înca-
drare în cerință; precizarea succintă a motivului solicitării;
motivarea/ argumentarea demersului conceperii cererii): **2p.**

C. Convenții specifice cererii:

– elemente de stil -- registrul stilistic potrivit (vă rog să binevoi-
ți...); claritatea și concizia formulării doleanțelor/ solicitării: **1p.**

– formule potrivite – formulă de adresare inițială (Domnule Di-
rector,/ Domnule director,); formula de prezentare consacrată
(ex. Subsemnatul,.../ Subsemnata,...); formula de încheiere
potrivită (Domnului Director/ director al...): **2p.**

– repere de identificare (repere individualizatoare; adresa soli-
citantului; adresa receptorului/ a destinatarului): **2p.**

D. Estetica lucrării (alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termeni-
lor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

– prezentarea oricăror caracteristici (elemente definitorii/ tră-
sături); de exemplu: este o specie a genului epic, în versuri, care
relatează o acțiune eroică, o legendă, o întâmplare istorică etc.;
se caracterizează printr-o amplă desfășurare epică; narațiunea
este rectilinie; (ea) rămâne schematică și redusă la dimensiunile
cele mai mici ale unei antiteze; narațiunea fixează un singur
moment (rareori: 2-3); momentul este memorabil, dramatic,
conflictual, o situație limită etc.: **4p.** (1+1+1+1)

- argumentarea și raportarea la textul ales (două argumente acceptabile; două raportări corecte: **4p.** (2+2))
- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice: **4p.** (1+1+1+1)
- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte opere literare folclorice (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

B. Redactare:

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Testul 47

I.

1. Personificări - *boi blajini; amiaza obosită* etc.: **2p.** (1+1)
2. Modul de expunere predominant - descrierea: **2p.**
3. Exprimarea punctului de vedere referitor structura poeziei (*foarte bine* - 2p.; *satisfăcător* - 1p.): **2p.**
4. Semnificațiile titlului (*explicare foarte bună* - 2p.; *explicare satisfăcătoare* - 1p.): **2p.**
5. Explicarea semnificațiilor dativului etic (*explicare foarte bună* - 2p.; *explicare satisfăcătoare* - 1p.): **2p.**
6. Despărțirea în silabe - *ne-sfâr-și-te; des-fă-șoa-ră; to-ro-peș-te; vâz-du-hu-lui*: **4p.** (1+1+1+1)
7. Sensul contextual trebuie să fie acela de *suprafață de teren, mărginită de drumuri*: **4p.**
8. (Ex. Orientativ) *Lumină ochilort*: **4p.**
9. a.: **4p.**
10. Verb predicativ: **4p.**
11. Atribut substantival prepozițional: **4p.**
12. Complement circumstanțial de de cauză: **4p.**
13. (Ex. orientativ) Nu e o piatră *sfidătoare*; atribut: **4p.**
14. Subordonată circumstanțială concesivă: (ex. orientativ) *De l-ai ruga chiar și-n genunchi, ¹/ el tot nu te ajută. ²/*: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția cantitativă: **1p.**

B. Conținut adecvat cerinței (încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului - concepției scrisorii): **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii:

- elemente ale stilului epistolar - tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate: **2p.**

- formule potrivite - formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită: **1p.**

- repere de identificare - adresa expeditorului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă - pe plic sau parțială - în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc.: **2p.**

D. Estetica lucrării (așezare în pagină; alineat; scris lizibil): **1p.**

E. Corectitudinea exprimării (acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația): **1p.**

III.

A. Conținut:

- prezentarea oricăror caracteristici (elemente definitorii/ trăsături); de exemplu, este o specie a genului liric; descrierea unui peisaj ca pretext pentru a-și exprima direct propriile sentimente; accentul se pune pe sentimentele de bucurie sau de tristețe ale autorului; presupune o anumită tehnică picturală a limbajului; predomină elementele lirice, dublate de descriere; sensibilizează, emoționează, dar și instruieste; mai ales însă, descoperă frumosul, diafanul, plăcutul (ori contribuie la înțelegerea acestora); natura este percepută, receptată prin cât mai multe organe de simț etc.: **4p. (1+1+1+1)**

- argumentarea și raportarea la textul ales (două argumente acceptabile; două raportări corecte: **4p. (2+2)**

- evidențierea procedeelelor/ mijloacelor artistice: **4p. (1+1+1+1)**

- apropieri și deosebiri, interferențe cu alte opere literare folclorice (*foarte bine* - 4p.; *bine* - 3p.; *satisfăcător* - 1p.): **4p.**

B. Redactare:

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**

- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**

- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p. (1+1+1)**

- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p. (1+1+1)**

Testul 48

I.

1. Inversiune; metaforă – *mândrul Decebal*; (să te deranjezi mai repede,) *prințeso* etc.: **2p.** (1+1)

2. Numirea oricăror trăsături/ elemente definitorii ale dialogului, de exemplu, constă în vorbirea între două/ mai multe personaje (persoane); participanții: locutor (cel care emite enunțul); interlocutor (cel care receptează enunțul și dă replica); alocutor (cărui enunțul îi este adresat; poate fi prezent sau absent în dialog); replicile presupun un emițător și un receptor; redă întocmai graiul viu al personajelor; personajul își dezvăluie direct gândurile și sentimentele etc.: **2p.**

3. Numirea oricăror trăsături/ elemente definitorii ale comediei, de exemplu, atitudinea ridiculizantă a autorului, exprimată prin intermediul personajelor; incisivitatea replicilor; provoacă râsul tocmai prin ineditul legăturii dintre situații; se ridiculizează aspecte sociale, etice, morale, moravuri, diferite tipuri umane etc.: **2p.** (1+1)

4. Explicarea afirmației (*foarte bine* - 2p.; *satisfăcător* - 1p.): **2p.**

5. Motivarea apelativului *prințeso*: **2p.**

6. Greșala: cacofonie (a) *le + le*; (b) *că + ca*; (c) *des + des*; (d) *lor + lor*: **4p.**

7. Sinonime – *îngăduitor, înțelegător, omenos* etc.: **4p.** (1+1+1+1)

8. Cuvinte compuse cu prefixoide: **4p.** (1+1+1+1)

9. c.: **4p.**

10. Verbe de origine interjecțională – *a zdupăi, a tropăi, a (o) zbughi, a zgâlțâi*: **4p.** (1+1+1+1)

11. Complement indirect: **4p.**

12. Complement circumstanțial de scop; extensia (ex. Orientativ:) *Vine la noi!* / *ca să asculte muzică.* 2/: **4p.**

13. Propoziție principală: **4p.**

14. Subordonată circumstanțială consecutivă: (ex. orientativ) *Este afară un ger* ¹ / *de crapă pietrele.* ²/: **4p.**

II.

A. Încadrare în restricția : 1p.

B. Conținut adecvat cerinței / încadrare în cerință; motivarea sau argumentarea demersului (conceperii scrisorii) /: **2p.**

C. Convenții specifice scrisorii

– elemente ale stilului epistolar / tonul adresării (adecvarea la poziția/ funcția/ situația destinatarului); registrul stilistic potrivit; lexic adecvat; claritate/: **2p.**

– formule potrivite/ formulă de adresare adecvată; formulă de încheiere potrivită/: **1p.**

– repere de identificare/ adresa expeditorului (completă pe plic sau parțială în cuprinsul scrisorii); adresa destinatarului (completă pe plic sau parțială în cuprinsul scrisorii); data; locul; semnătura etc. /: **2p.**

D. Estetica lucrării/ așezare în pagină; alineat; scris lizibil /: **1p.**

E. Corectitudinea exprimării / acordul; proprietatea termenilor; ortografia; punctuația /: **1p.**

III.

A. Conținut:

- elemente de expresivitate la nivel stilistic: **4p.** (1+1+1+1).
- elemente de expresivitate la nivel lexical-semantic: **4p.** (1+1+1+1).
- elemente de expresivitate la nivel morfo-sintactic: **4p.** (1+1+1+1).
- elemente de expresivitate la nivelul topicii și al punctuației: **4p.** (1+1+1+1).

B. Redactare:

- unitatea compoziției (*introducere* - 1p.; *cuprins* - 1p.; *încheiere* - 1p.): **3p.**
- coerența textului (*claritatea enunțului* - 1p.; *varietatea lexicului* - 1p.; *sintaxa adecvată* - 1p.): **3p.**
- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.; 4 și mai multe greșeli - 0p.): **3p.**
- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0p.): **3p.**
- registrul de comunicare, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitate: **3p.** (1+1+1)

Anexă.

Programa pentru examenul de capacitate 2003

I. STATUTUL DISCIPLINEI DE EXAMEN

Limba și literatura română are, în cadrul examenului de capacitate, statut de **disciplină obligatorie de examen**, la care se susține o **probă scrisă** cu o durată de **2 ore**.

Ponderea notei obținute la limba și literatura română în media generală a examenului de capacitate este de 1/3, respectiv 1/4 pentru elevii care susțin 4 probe (cei care au urmat studiile gimnaziale într-o limbă a minorităților naționale).

II. OBIECTIVE

Prin susținerea examenului de Capacitate la această disciplină, elevul va trebui să facă dovada capacităților, a abilităților și deprinderilor specifice, dobândite pe parcursul celei de a doua părți a **ciclului de dezvoltare** (clasele a V-a și a VI-a), precum și pe parcursul **ciclului de observare și orientare** (clasele a VII-a și a VIII-a), reflectate în următoarele sarcini de lucru:

Capacitatea de receptare a mesajului scris (C I)

- Să identifice tipurile de text (literar, nonliterar), trăsăturile specifice ale respectivelor texte, precum și modurile de expunere, momentele subiectului, ideile principale și secundare.
- Să opereze cu sensul propriu și figurat al cuvântului, prin raportare la contextul mesajului scris.
- Să recunoască figurile de stil/ procedeele de expresivitate artistică și celelalte noțiuni de teorie literară învățate, prin aplicarea pe un text studiat sau la prima vedere;
- Să recunoască elementele de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă și să opereze cu acestea, având ca suport un text studiat sau la prima vedere.
- Să recunoască și să opereze cu valorile expresive ale categoriilor lexical-semantică, morfologice și sintactice, prin aplicarea pe un text literar dat.
- Să interpreteze valorile expresive ale topicii și ale punctuației.
- Să recepteze mesajul unui text literar sau nonliterar.

Capacitatea de exprimare scrisă (C II)

- Să rezume un text literar dat;
- Să caracterizeze un personaj dintr-un text studiat sau la prima vedere;
- Să redacteze un text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale ale unei opere literare/ ale unui fragment de text literar dat (să motiveze într-o compunere, conform unor cerințe specificate, apartenența unui text la un gen sau la o specie literară: *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*; să analizeze un text, valorificând structura acestuia și resursele expresive ale limbii);
- Să redacteze diferitele texte cu destinație funcțională: *cerere, invitație, scrisoare, telegramă*;
- Să aplice, în redactarea unui text, normele ortografice, de punctuație și de exprimare corectă;
- Să exprime, în scris, într-un mod corect, logic, convingător și coerent, diferitele idei, opinii, atitudini, prin utilizarea unui vocabular, a unui registru de comunicare și a unui stil, adecvate contextului și în conformitate cu normele de redactare.

III. CONȚINUTURI

A. Lectura. Teoria literară. Textul

- Autorul. Eul liric și naratorul.
- Structura operei literare. Modurile de expunere. Naratiunea (autorul, naratorul; naratiunea la persoana a III-a și la persoana I, subiectul operei literare, momentele subiectului, timpul și spațiul în naratiune). Descrierea (portretul literar, tabloul). Dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor). Personajul: caracterizarea – portretul fizic și portretul moral.
- Personificarea. Comparația. Enumerația. Repetiția. Epitetul (tipuri de epitete). Hiperbola. Antiteza. Metafora. Alegoria. Inversiunea.
- Strofa și versul. Rima (monorima, rima împerecheată, încrucișată, îmbrățișată). Măsura. Piciorul metric (bisilabic). Ritmul (troheul și iambul).
- Textele literare – populare și culte. Caracteristicile operei folclorice (orală, anonimă, colectivă, sincretică).
- Genuri literare. Genurile epic, liric și dramatic.
- Specii literare: *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*.

B. Practica rațională și funcțională a limbii: tipuri de comunicare

1. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare

- Părțile componente ale unei compuneri (introducerea, cuprinsul, încheierea).
- Așezarea corectă în pagină.
- Punctuația. Semnele de punctuație și ortografice. Valoarea funcțională și expresivă a semnelor de punctuație.
- *Scrierea funcțională*. Telegrama, invitația, cererea.
- *Scrierea reflexivă*. Scrisoarea familială. Scrisoarea de felicitare. Exprimarea și argumentarea unui punct de vedere.
- *Textul literar*. Transformarea textului dialogat în text narativ. Rezumatul. Comentarea unor secvențe din operele studiate. Semnificația titlului. Personajul literar (caracterizare). Analiza de text literar.

2. Elemente de construcție a comunicării

A. Lexicul

- Vocabularul limbii române. Vocabularul fundamental. Masa vocabularului.
- Cuvântul. Forma și conținutul. Cuvântul de bază. Sensul cuvintelor în context. Sensul propriu (de bază și secundar) și sensul figurat.
- Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. Derivarea. Compunerea. Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea). Familia lexicală.
- Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile. Neologismele.
- Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Paronimele.
- Regionalismele. Arhaismele.
- Cuvintele polisemantice.
- Unitățile frazeologice (locuțiuni, expresii).
- Pleonasmul.

B. Noțiuni de fonetică

- Vocalele. Consoanele. Semivocalele. Diftongul. Triftongul. Hiatul.
- Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Folosirea corectă a accentului în limba română.

C. Morfosintaxa

- Părțile de vorbire flexibile. Clasificare/ felul (verb, substantiv, articol, pronume, numeral, adjectiv). Locuțiunile. Categoriile

morfologice (diateză, conjugare, mod, timp, persoană, gen, număr, caz, grad de comparație). Funcții sintactice.

- Părțile de vorbire neflexibile. Clasificare/ felul (adverb, prepoziție, conjuncție, interjecție). Locuțiunile. Funcții sintactice (adverb, interjecție).

D. Noțiuni de sintaxă

- Relația text, frază, propoziție, cuvânt.
- Cuvintele și construcțiile incidente. Punctuația lor.
- Relațiile sintactice în propoziție și în frază (interdependență, coordonare și subordonare). Mijloacele de realizare a relațiilor sintactice în propoziție și în frază: flexiunea, joncțiunea, juxtapunerea, topica, intonația și pauza.

- Fraza. Propoziția principală și secundară/ subordonată. Elementele de relație în frază. Propoziția regentă și propoziția subordonată. Elementul regent.

- Propoziția și părțile de propoziție. Tipurile de propoziție.

E. Sintaxa propoziției și a frazei

- Predicatul și propoziția subordonată predicativă.
- Subiectul și propoziția subordonată subiectivă.
- Atributul și propoziția subordonată atributivă.
- Complementul. Complementele circumstanțiale și necircumstanțiale. Complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod. Complementul circumstanțial de cauză și de scop. Complementul direct și indirect.

- Propoziția subordonată completivă directă. Propoziția subordonată completivă indirectă. Propozițiile subordonate circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop. Propozițiile subordonate circumstanțiale condiționale, concesive, consecutive.

- Expansiunea și contragerea.

- Acordul.

IV. MATRICEA DE SPECIFICAȚIE A PROBEI SCRISE

Partea probei	Tipul de sarcină de lucru	Capacitatea vizată	Ponderea în întregul probei
I.	Înțelegerea și operarea cu textul	C I.	~ 55 %
II.	Redactarea unui text funcțional	C II.	~ 10 %
III.	Elaborarea unei compuneri	C II.	~ 35 %

V. STRUCTURA PROBEI

Proba de examen conține trei părți, fiecareia fiindu-i alocat un punctaj global, menționat pe foaia de examen, pe care o primește candidatul, și detaliat apoi în baremul de corectare și de notare.

Formularea subiectelor din proba de examen se face pe baza obiectivelor programei de examen și în conformitate cu abilitățile, deprinderile, capacitățile, cunoștințele și conținuturile selectate din **Curriculum Național, Programe școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a, Aria curriculară: Limbă și comunicare, Limba și literatura română** (Ordin al Ministrului nr. 4237, din 23.08.1999).

Prin Curriculum Național se stabilește principiul studierii limbii și literaturii române în ciclul gimnazial din perspectivă *comunicativ-funcțională*. Drept urmare, programa pentru examenul de Capacitate pune accentul pe *evaluarea unor capacități de receptare a mesajului scris și de exprimare scrisă*, pe care trebuie să le aibă un absolvent al clasei a VIII-a, în condițiile în care în procesul de predare-învățare se utilizează *manualele alternative*, textul literar fiind folosit ca suport pentru *recunoașterea și operarea* cu noțiuni de teorie literară, cu elemente de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă, de ortografie și de punctuație, studiate în anii de școală.

Partea I a probei este destinată **înțelegerii și operării cu textul**. Pe baza acestuia, se vor formula un număr de cerințe care să vizeze atât înțelegerea și analiza, pe diferite niveluri de receptare, a mesajului scris (**A. Înțelegerea textului**), cât și operarea cu diferitele elemente ale textului, din perspectivă comunicativ-funcțională (**B. Limbă română** – fonetică, vocabular, morfologie și sintaxă aplicată).

Partea a II-a conține **redactarea unui text funcțional** (cerere, invitație, scrisoare, telegramă), în conformitate cu anumite cerințe, formulate prin itemi.

Partea a III-a are în vedere **elaborarea unei compuneri pe baza unor repere date**: rezumatul unui text literar dat; caracterizarea unui personaj dintr-un text literar studiat sau la prima vedere; motivarea apartenenței unei opere/ a unui fragment la gen și specie; comentarea unor secvențe din operele studiate; analiza de text literar.

VI. EXEMPLE DE CERINȚE/ ITEMI

(cf. *Ghidului de evaluare – Limba și literatura română, S.N.E.E., 2001*)

Partea I (46 de puncte):

A. **Înțelegerea textului (text la prima vedere)** conține 5 cerințe a câte 2 puncte fiecare, prin care se evaluează abilități, deprinderi, elemente de competență etc., vizând *capacități de receptare a mesajului scris*, prevăzute de programa pentru examen.

În funcție de specificul fragmentului oferit candidatului, sunt formulate cerințe care se referă strict la înțelegerea textului citat, dar și cerințe care să implice valorificarea noțiunilor de teorie literară studiate în școală.

Spre exemplu, pot fi propuse cerințe de tipul:

1. Indică modul/ modurile de expunere prezent(e) în text.
2. Stabilește tipul de text și n trăsături ale acestuia.
3. Motivează, într-un text de cel mult n rânduri, apartenența fragmentului reprodus la un gen literar (epic, liric sau dramatic).
4. Transformă dialogul de mai sus în vorbire indirectă.
5. Scrie o continuare, de n replici, a dialogului dintre personajele A și B.
6. Redactează un rezumat, de maximum n rânduri, al textului de mai sus.
7. Stabilește n argumente, care să demonstreze că fragmentul reprodus aparține unei descrieri (sau unei narațiuni).
8. Transcrie un fragment, de cel mult n cuvinte, care conține o enumerație/ o altă figură de stil.
9. Explică, în maximum n rânduri, care sunt raporturile dintre autor, narator și personaj în textul dat.
10. Precizează măsura, ritmul și rima strofei de mai sus.
11. Selectează un fragment, de cel mult n versuri, care să indice prezența eului liric în textul dat.
12. Numește specia literară în care pot fi incluse versurile de mai sus.
13. Explică semnificația următorului vers.../ următoarelor versuri... (sau a unor cuvinte/ sintagme/ locuțiuni/ expresii...).
14. Motivează întrebuintarea semnelor de ortografie/ de punctuație din textul dat.
15. Selectează cuvântul/ sintagma care exprimă/ sugerează următoarea idee [...].
16. Explică, în n rânduri, semnificația titlului operei literare, ținând seama și de textul reprodus mai sus.
17. Prezintă tema discuției dintre personajele A și B, din textul de mai sus.

18. Realizează, numai pe baza informațiilor furnizate de fragmentul reprodus, o schiță de portret (fizic și moral) al personajului A.

19. Numește momentul subiectului prezent în fragmentul de mai sus.

20. Scrie ideile principale și ideile secundare din textul de mai sus.

21. Exprimă-ți punctul de vedere asupra următoarei idei din textul dat [...].

22. Transcrie *n* cuvinte folosite cu sens figurat/ sens propriu, în textul de mai sus.

B. **Limba română** (9 cerințe a câte 4 puncte fiecare) presupune *recunoașterea și operarea* cu elemente de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă a propoziției și a frazei, având ca suport același text oferit candidatului.

Cerințele formulate sunt cele de tipul cunoscut din examenele de Capacitate 2001, vizând *selectarea, aplicarea, construcția, analiza, compararea și interpretarea unor fapte de limbă, redactarea unor enunțuri*.

Operarea cu elemente de vocabular și de sintaxă apare, direct sau indirect, și la partea a II-a și a III-a a subiectelor propuse mai jos, conform principiului abordării limbii din perspectivă *comunicativ-funcțională*.

Partea a II-a (10 puncte)

Este destinată evaluării **capacității de exprimare scrisă**, în situația redactării unor texte cu destinație funcțională: *cerere, invitație, scrisoare, telegramă*. Punctajul acestei probe este acordat pentru:

- a) respectarea convențiilor specifice textului funcțional (3-4 puncte);
- b) structurarea conținutului, în conformitate cu tipul de text și cu cerințele formulate (3-4 puncte);
- c) corectitudinii limbii utilizate (2-3 puncte).

Partea a III-a (34 de puncte)

Implică tot evaluarea **capacității de exprimare scrisă**, dar cu un grad ridicat de relevanță. Cerința de bază constă în redactarea unei compoziții de 1-2 pagini, cu cerințe prestabilite (4 repere/ cerințe specifice fiecărui tip de subiect și un reper general, vizând respectarea normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă), avându-se în vedere:

- a) rezumarea scrisă a unui text narativ la prima vedere;
- b) caracterizarea unui personaj dintr-un text literar studiat - *basm, baladă, schiță, nuvelă, roman, comedie* - sau la prima

vedere (cerințele pot fi axate pe sublinierea doar a unei/ a unor trăsături sau a unor mijloace/ procedee de portretizare);

c) redactarea unui text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale ale unui text/ fragment de text literar dat (argumentarea apartenenței unui text la un gen și/ sau la o specie literară - *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*; analiza sumară a unui text literar, prezentat candidatului, valorificând structura acestuia și resursele expresive ale limbii; exprimarea, într-un mod corect, logic, a unor idei și opinii despre textul selectat);

d) aplicarea regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe și a regulilor/ a normelor de ortografie și de punctuație.

Notă! În situația în care ilustrarea unei sarcini de lucru are ca suport un text literar studiat, acesta va fi selectat de către candidat dintre operele literare/ dintre fragmentele studiate la clasă.

Cerințele vor fi astfel formulate, încât să nu permită reproducerea unor caracterizări de personaje și a unor „comentarii” literare memorate, deoarece se urmărește evaluarea capacității candidatului de a opera cu noțiunile de teorie literară, dobândite pe parcursul ciclului gimnazial.

În realizarea unor compoziții cu cerințe prestabilite, au fost propuse următoarele *repere pentru organizarea conținutului*:

A. Rezumarea unui text literar:

- a) stabilirea secvențelor narative, pe baza ideilor principale;
- b) precizarea personajelor implicate în acțiune;
- c) respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- d) respectarea altor convenții specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate).

B. Caracterizarea unui personaj (text literar studiat sau la prima vedere):

- a) stabilirea tipului de personaj (principal, secundar etc.) și a mijloacelor/ a procedeele de portretizare;
- b) precizarea, în textul selectat, a **n** trăsături ale personajului și a semnificației acestora;
- c) ilustrarea trăsăturilor, prin raportarea la **n** secvențe/ situații din text;
- d) relevarea a **n** mijloace artistice folosite de narator în portretizare (la alegerea candidatului, pe diverse niveluri: figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale) **sau** precizarea relațiilor dintre

personajul indicat prin cerință și alt personaj/ alte personaje din operă/ din text.

C. Argumentarea apartenenței unui text la o specie literară (I):

- a) ipostaza în operă a autorului (narrator; eu liric);
- b) precizarea, în textul ales de către candidat, a *n* caracteristici ale speciei literare;
- c) ilustrarea caracteristicilor pe textul indicat;
- d) evidențierea rolului mijloacelor artistice.

D. Argumentarea apartenenței unui text la o specie literară (II):

- a) prezentarea a *n* caracteristici ale speciei literare;
- b) exemplificarea caracteristicilor pe baza operei alese/ a fragmentelor studiate;
- c) prezentarea, pe scurt, a subiectului operei selectate/ a fragmentelor indicate (referire la momente ale subiectului sau la secvențe/ la situații semnificative);
- d) prezentarea unui personaj, prin raportare la *n* întâmplări/ situații semnificative.

E. Analiza de text:

- a) relevarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, identificabile în textul dat;
- b) prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- c) încadrarea textului în gen și/ sau în specie literară;
- d) susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului, prin *n* argumente specifice.

Prin baremul subiectelor propuse la partea a III-a au fost acordate **16 puncte pentru conținut** (câte 4 puncte pentru rezolvarea fiecărui reper/ a fiecărei cerințe, detaliată prin *criterii de performanță*) și **18 puncte pentru redactare** – numai dacă s-a realizat compunerea pe minimum de spațiu indicat, distribuite astfel:

- unitatea compoziției (introducere - 1p.; cuprins - 1p.; încheiere - 1p.; pentru rezumarea unui text: prezentarea esențializată - 1p.; succesiunea logică a ideilor din text - 1p.; conexiunea secvențelor compunerii - 1p.): **3 puncte.**

- coerența textului (claritatea enunțurilor - 1p.; proprietatea termenilor utilizați - 1p.; sintaxa adecvată - 1p.): **3 puncte.**

- registrul de comunicare, stilul și limbajul adecvate conținutului compunerii: **3 puncte** (1+1+1)

- ortografia (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): **3 puncte**

- punctuația (0-1 greșeli - 3p.; 2-3 greșeli - 2p.; 4-5 greșeli - 1p.): **3 puncte**

• așezarea corectă a textului în pagină; încadrarea în spațiul acordat; lizibilitate: **3 puncte** (1+1+1)
NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de candidat.

VII. MODELE DE SUBIECTE

(Proba scrisă de limba și literatura română, sesiunea iunie 2001)

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.

• Timpul efectiv de lucru este de două ore.

Partea I (46 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare cerință.

În pajiștea ce mărginea drumul, câțiva rari cosași sau greieri țârâiau a arșiță. Tot încotro mergeam eu, curgea și Sabasa cu unde repezi și clare; privind-o numai cum se strecoară iute și murmurătoare pe sub umbra deasă și tăinuită a pădurilor, îmi pricinuia o simțire de dulce răcoare sub arșița caniculară a verii. Mă așezai pe un bolovan la umbră și, dus pe gânduri, priveam nemișcat apa care fugea. Pe cursul ei neoprit, mi se părea că fuge și sufletul meu; și o melancolie neașteptată mă cuprinse.*

(Calistrat Hogaș - Pe drumuri de munte)

Explicație: * melancolie = tristețe.

A. Înțelegerea textului

1. (2p) Numește anotimpul a cărui imagine este surprinsă în fragmentul de mai sus.

2. (2p) Rescrie, din text, o structură/ un grup de cuvinte care conține o inversiune.

3. (2p) Transcrie, din fragmentul citat, o structură/ un grup de cuvinte care sugerează o senzație opusă celei de *arșiță caniculară*.

4. (2p) Precizează cauza care produce privitorului o *melancolie neașteptată*.

5. (2p) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere.

B. Limba română

6. (4p) Transcrie, din prima frază, un cuvânt care conține un diftong și unul care conține un triftong.

7. (4p) Stabilește câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *iute*, *clare*.

8. (4p) Transcrie, din text, două cuvinte derivate cu prefixe.

9. (4p) Scrie câte un enunț în care cuvântul *tot* să aibă valoare de pronume, respectiv, de adjectiv pronominal.

10. (4p) Precizează cazul celor două cuvinte subliniate:
...priveam nemișcat apa care fugea...

11. (4p) Transcrie părțile secundare de propoziție, din enunțul o *melancolie neașteptată mă cuprinsese*.

12. (4p) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *...pajiștea ce mărginea drumului..*".

13. (4p) Transcrie, din text, o propoziție subordonată atributivă.

14. (4p) Alcătuieste o frază care să conțină o propoziție subordonată circumstanțială de loc, având ca termen regent verbul, (se) așeza.

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Lucian/ Lucia Șerbănescu și te afli în vacanța de vară, la bunici, în comuna Pădureni. Redactează, **pe o pagină distinctă a foii de examen**, o scrisoare de 10-20 de rânduri, în care să le dai părinților vești despre tine.

În scrisoare, trebuie:

- (4p) să ai formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere (data, locul, semnătura);

- (4p) să folosești un conținut și un stil adecvate situației imparate;

- (2p) să respecti normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării scrisorii este 18.06.2001.

Partea a III-a (34 de puncte)

Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să caracterizezi **un personaj dintr-un roman**, pe baza fragmentelor studiate la clasă.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- prezentarea a patru mijloace/ procedee de caracterizare existente în text;

- numirea a patru trăsături ale personajului;

- ilustrarea celor patru trăsături ale personajului, cu ajutorul textului ales/ al fragmentelor studiate;

- evidențierea unor mijloace artistice folosite în caracterizare (procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau structuri gramaticale etc.).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **18 puncte** pentru redactare (*unitatea compoziției - 3p.; coerența textului - 3p.; ortografia - 3p.; punctuația - 3p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului - 3p.; așezarea corectă a textului în pagină, încadrarea în spațiul acordat, lizibilitatea - 3p.*). **În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea**

trebuie să aibă cel puțin o pagină.

BAREM DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

NOTĂ! Se acordă același punctaj pentru răspunsurile date în spiritul soluțiilor din barem.

Partea I (46 de puncte)

A. Înțelegerea textului

1. Anotimpul – vara. **2p.**
2. Exemplu de răspuns: *rari cosași, dulce răcoare* etc. **2p.**
3. Exemplu de răspuns: *umbră deasă (și tăinuită), dulce răcoare* etc. **2p.**
4. Exemplu de răspuns: cauza care produce privitorului o melancolie neașteptată este contemplarea apei care curge, părând că poartă cu ea și sufletul acestuia etc.; *răspuns corect (nuanțat, corect redactat): 2p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație): 1p.: 2p.*
5. Exemplu de răspuns: prezența unor elemente de cadru temporal sau spațial, surprins, cu detalii, din perspectiva privitorului; prezența imaginilor vizuale și auditive; în ansamblu, textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului etc. **2p. (1+1)**

B. Limba română

6. Oricare dintre următoarele răspunsuri: diftongi – *pajiștea, mărșinea, sau, greieri*; triftong – *țârâiau*: **4p. (2+2)**
7. Exemple de răspuns: *iute – vioaie, rapidă, sprintenă* etc.; *clare – pure, limpezi, transparente, curate, străvezii, cristaline* etc.: **4p. (2+2)**
8. Oricare două dintre următoarele răspunsuri: *nemișcat, neoprit, neașteptat*.: **4p. (2+2)**
9. Exemple de răspuns: *A văzut tot ce trebuia* (pronume nehotărât). *Tot drumul a tăcut* (adjectiv pronominal nehotărât). **4 p. (2+2)**
10. *Apa* – acuzativ; *care* – nominativ.: **4p. (2+2)**
11. *Neașteptată, mă*. **4p. (2+2)**
12. *Ce* – subiect; *drumul* – complement direct. **4p. (2+2)**
13. Oricare dintre următoarele răspunsuri: *ce mărșinea drumul; care fugea*: **4p.**
14. Exemplu de răspuns: *M-am așezat* ¹ / *unde am vrut*.² /: **4p.**

Partea a II-a (10 puncte)

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (*formula de introducere: 1p.; formula de încheiere: 1p.; data, locul, semnătura numai dacă toate elementele apar în compunere: 2p.; pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.*): **4p.**
2. Redactarea scrisorii (*conținutul adecvat cerinței: în totalitate: 2 p./ parțial: 1p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.*): **4p.**
3. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai dacă scrisoarea se încadrează în limita minimă de rânduri cerută):
 - *corectitudinea exprimării: 1p. (0 p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);*

- ortografie și punctuație: 1p. (0 p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate). **2p.**

Partea a III-a (34 de puncte)

A. Conținut

1. Prezentarea mijloacelor/ procedeele de caracterizare existente în text: caracterizare directă – de către autor, de către alte personaje, autocaracterizare; caracterizare indirectă – prin limbaj, prin comportament, prin aspectul fizic, prin vestimentație etc. (identificarea a patru mijloace/ procedee de caracterizare; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție; explicații logice, în acord cu exemplele alese: 4p.; identificarea a două-trei mijloace/ procedee de caracterizare; exemple nu în totalitate relevante, însoțite sporadic de explicații: 2p.; identificarea a unu-două mijloace/ procedee, fără exemple, fără explicații: 1p.): **4p.**

2. Numirea celor patru trăsături. **4p.** (1+1+1+1)

3. Ilustrarea celor patru trăsături ale personajului: (alegerea potrivită a exemplelor, în acord cu trăsătura selectată, pentru fiecare dintre cele patru trăsături ale personajului, luate în discuție: 4p.; alegerea potrivită a exemplelor, pentru trei dintre trăsăturile personajului, luate în discuție: 3p.; alegerea potrivită a exemplelor, pentru două dintre trăsăturile personajului, luate în discuție: 2p.; alegerea potrivită a exemplelor, pentru o trăsătură a personajului, luată în discuție: 1p.): **4p.**

4. Evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare: (identificarea unor mijloace artistice, alegerea potrivită a exemplelor pentru mijloacele artistice luate în discuție, explicații logice, în acord cu exemplele alese: 4p.; identificarea unui mijloc artistic, exemple nu în totalitate relevante, însoțite sporadic de explicații: 2p.; identificarea unui mijloc artistic, fără exemple, fără explicații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

5. Unitatea compoziției (introducerea: 1p; cuprinsul: 1p.; încheierea: 1p.): **3p.**

6. Coerența textului (claritatea enunțului: 1p.; varietatea lexicului: 1p.; sintaxa adecvată: 1p.): **3p.**

7. Registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului compunerii: **3p.** (1+1+1)

8. Ortografia (0-1 greșeli: 3p.; 2 greșeli: 2p.; 3 greșeli: 1p.; 4 și mai multe greșeli: 0 p.): **3p.**

9. Punctuația (0-1 greșeli: 3p.; 2-3 greșeli: 2p.; 4-5 greșeli: 1p.; 6 și mai multe greșeli: 0 p.): **3p.**

10. Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea, încadrarea în spațiu: **3p.** (1+1+1)

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de candidat.

Cuprins

Cuvânt înainte.....5

Partea întâi

Enunțuri..... 7

Partea a doua

Bareme de corectare și notare..... 123

Anexă

Programa pentru examenul de capacitate 2003 211

Argumentare

BASM - 12, 20 (A.)

FABULĂ - 14, 34

PASTEL - 17, 21 (Iu.), 47

BALADA - 18, 24 (B.C.), 29

T. LIRIC (I vedere) - 19, 32, 35, 41

G. EPIC (studiat) - 26, 33,

COMEDIA (st.) - 38.

IMN - 42

fed print sa

O societate Butan Gas

B-dul Tudor Vladimirescu, nr. 31, sector 5, București, ROMÂNIA
Telefon: 335.93.18; 335.97.47
Fax: 337.33.77

Sursele comicii

9

Analiză

epic → 25, 26, 28,

TITLU — 39

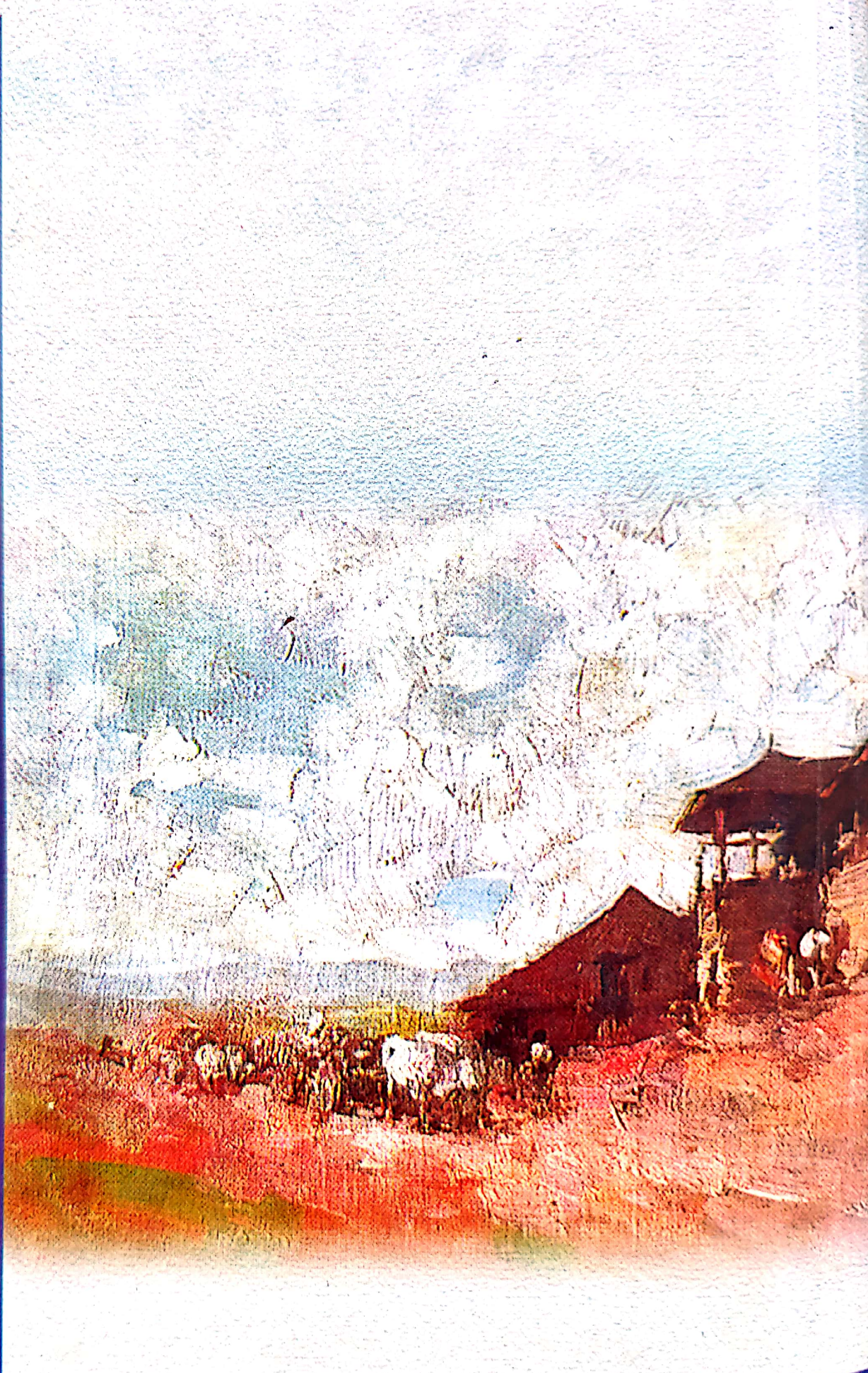
Caracterizare

Teste : 1, 2, 4, 5 (teatru)
7, (11), 22 (comedie studiată)
23 (nuvele studiată), 27,
31 (basme, studiat) + 40.

Rezumat

3, 6, 8, 36,

Povestiri în fragment
10, 16 (nuvele).

ISBN: 973-8485-01-0